

Тәрбие-білім беру үдерісінің циклограммасы

Білім беру ұйымының атауы: «№94 орта мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

Мектепалды «А» сыныбы

Балалардың жастары: 5 жастағы

Жоспарлау күні 03.03.-07.03.2024-2025 оқу жылы

«Бекітілген»
03/03.2024

Күн тәртібі	Дүйсенбі 03.03	Сейсенбі 04.03	Сәрсенбі 05.03	Бейсенбі 06.03	Жұма 07.03
Балаларды қабылдау.	Мүғалімнің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату Күй күмбірі: Күйлер жинағы https://www.google.com/search?q=%D2%9B%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D2%9B%D1%88%D0%B0+%D0%BA%D2%AF%D0%B9&eq=%D2%9B%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D2%9B%D1%88%D0%B0+%D0%BA%D2%AF%D0%B9&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEUyOTINCAEQABiABDIHCAIQABiABDIHCSAMQABiABDIHCAQQABiABDIHCAUQABiABDIHCAYQABiABDIHCAcQ (Біртұтас тәрбие)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен балалардың денсаулығы, ауа-райы бойынша киім-кешек, балалардың көңіл-күйі, демалыс күндері туралы әңгімелесу				
Балалардың ербесәрекеті (баяуқимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағ	<i>ҚР мемлекеттік әнұраны</i>	<i>"Тоғызқұмалақ"</i> Мақсаты: Балалардың есептеу қабілетін дамыту, логикалық ойлауды жетілдіру. Ойынның тәртібі: Бұл ойын сандықпен ойнауға негізделген, оның ішінде 81 ұяшық пен бірнеше құмалақ бар.	<i>"Сөздерді байланыстыр"</i> Мақсаты: Баланың сөздік қорын молайту, қазақ тілінің дыбыстық ерекшеліктерін түсіндіру. Ойынның тәртібі: Балаларға бір сөз беріледі, олар осы сөзге	<i>«Табиғат әлемі»</i> Мақсаты: Балалардың табиғаттағы өзгерістерді бақылау және түсіну қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі табиғаттағы жыл мезгілдерінің өзгерістерін, табиғаттағы көріністерді сипаттайды. Балалар сол өзгерістерді картадағы суреттер арқылы табуы керек.	<i>"Сақина салмақ"</i> Мақсаты: Балалардың қол қозғалысын дамыту, ойынның мәнін түсіну. Ойынның тәртібі: Ойыншылар сақинаны немесе басқа да ұсақ затты таңдалған нысанға дәл тастауға тырысады. Бұл ойынға балалар

		Ойыншылар кезекпен құмалақтарды санап, қарсыласын ұтып алуға тырысады. Дидактикалық маңызы: Бұл ойын математикалық қабілеттерді, логиканы, стратегияларды ойлауды дамытады. Ұлттық ойын-ұлт қазынасы Біртұтас тәрби	ұйқас сөздер табуға тырысады. Бұл ойын топпен немесе жұппен ойналуы мүмкін. Дидактикалық маңызы: Ойын баланың тілдік қоры мен дыбыстық танымын жақсартады. Тілдік қарым-қатынас	Мысалы, көктемде гүлдер гүлдейді, күзде ағаштардың жапырақтары түспек сияқты. Ойын соңында балалар табиғаттың әр мезгіліндегі ерекшеліктерін талқылайды.. Экологиялық білім беру және экологиялық мәдениет	бірнеше топқа бөлініп қатысады. Әр бала кезекпен сақинаны жәшікке немесе басқа да орынға түсіруге тырысады. Дидактикалық маңызы: Балалар қолдың нәзік қимылдарын үйреніп, сенімділік пен төзімділікті дамытады. Ұлттық құндылық Біртұтас тәрбие
Ұйымдастырылған іс-әрекеге дайындық	Біртұтас тәрбие: Наурыз айы – «Тәуелсіздік және отаншылдық» айы Апта дәйексөзі: «Патриотизм-ата-ананды құрметтей білуің...» Б.Момышұлы				
	«Табиғат қорғаушысы» ойыны Мақсаты: Экологиялық таза өмір салтын қалыптастыру. Ойыншыларға экологиялық таза өмір сүрудің түрлі аспектілері бойынша сұрақтар беріледі. Әрбір дұрыс жауап үшін ұпай беріледі.	«Тіл — тапқырлар» ойыны Мақсаты: Балалардың сөздік қорын молайту және сөздермен жұмыс істей білу қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі балаларға бірнеше сурет көрсетеді, және оларды сәйкестендіру керек.	«Уақытты таны» ойыны Мақсаты: Уақытты түсіну, сағатты оқу дағдыларын дамыту. Жүрісі: Балаларға уақытты көрсететін карталар немесе сағаттардың суреттері беріледі.	«Қалай болады?» ойыны Мақсаты: Оқиғаларды болжау және шығармашылық ойлауды дамыту. Ойын жетекшісі белгілі бір шығарма немесе ертегіден үзінді оқиды және оқиғалардың жалғасын болжауды сұрайды.	«Қандай дыбыс?» ойыны Мақсаты: Балалардың дыбыстарды дұрыс есту және ажырату дағдыларын дамыту. Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір дыбыстарды немесе сөздерді айтады. Балалар сол дыбысты немесе дыбыс тобын дұрыс тануы керек. Мысалы, «С» дыбысын

	Мысалы: «Су үнемдеудің қандай тәсілдерін білесіз?», «Қалай тұрмыстық қалдықтарды азайтуға болады?» деген сұрақтар қойылады. Ойын соңында әрбір ойыншы өздерінің экологиялық мәдениетін арттыру үшін нені өзгерту керек екендігін талқылайды. Қоршаған ортамен танысу	Мысалы, суреттердің арасында «сәбіз», «үй», «апта» сөздері бар болса, балалар осы сөздермен сөйлем құрауы тиіс. Балалар әр сөзді дұрыс қолдана отырып, өз сөйлемдерін құрап, дыбыстар мен әріптердің қатысын меңгереді. Сөйлеуді дамыту	Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір уақытты сұрайды, мысалы, «10 сағат 30 минут». Балалар сағатты қарап, көрсетілген уақытты айтады немесе көрсетеді. Бұл ойын балалардың уақыт ұғымын, сағатпен жұмыс істеу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Математика негіздері	Мысалы, «... және ақылды қасқыр орманда адасып кетті, енді не болады?» Балалар өз болжамдарын айтады, әртүрлі нұсқаларды ұсынады. Бұл ойын балалардың қиялдау қабілеттерін дамытып, әдеби шығармалардың құрылымын түсінуге көмектеседі. Көркем әдебиет	тыңдап, балалар оған сәйкес сөздер табады (сабақ, сүт, сәби). Ойын балалардың дыбыстық сауаттылығын арттырады. Сауат ашу негіздері
Кестеге сәйкес Ұйымдастырылған іс-әрекет	<i>1.Математика негіздері</i> Міндеті: Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды орналастыру (сол жақта, оң жақта, жоғарыда, төменде); қозғалыс бағыттары: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа.	<i>1.Математика негіздері</i> Міндеті : Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру (сол жақта, оң жақта, жоғарыда, төменде); қозғалыс бағыттары: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа.	<i>1.Математика негіздері</i> Міндеті:Кеңістік туралы түсініктерді бекіту: заттарды кеңістікте орналастыру (сол жақта, оң жақта, жоғарыда, төменде); қозғалыс бағыттары: сол жақтан оң жаққа, оң жақтан сол жаққа, жоғарыдан төменге, алға, артқа. Ойынның атауы: “Кеңістікте саяхат жаса!”	1.Көркем әдебиет Міндеті: Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну, себеп-салдарлық байланыстарды, жанрларды (ертегі, әңгіме, өлең) ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. Ойынның атауы: “Әдеби әлемде саяхат”	1.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Айналасындағылармен өздігінен диалогті бастауға ынталандыру, әңгімелесушіні мұқият тыңдап, сұрақтарды дұрыс қоюға және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап беруге баулу, әңгімелесу кезінде өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болу.

жоғарыдан төменге, алға, артқа. Ойынның атауы: “Кеңістікте саяхат” Мақсаты: Балаларға кеңістік ұғымын түсіндіру, олардың бағдарлау дағдыларын дамыту. Қажетті материалдар: Папкалар, түрлі түсті таспалар, ойыншықтар (жануарлар, машиналар немесе басқа да ойыншықтар), карталар. Ойынның ережелері: 1.Алдын ала дайындық: Ойыншыларға кеңістік ұғымына қатысты сұрақтар қойылады, мысалы, “Сенің оң жағыңда не бар?”, “Жоғарыда не көріп	Ойынның атауы: “Заттарды кеңістікте орналастыр!” Мақсаты: Балалардың кеңістіктегі бағдарлау қабілетін дамыту, заттарды дұрыс орналастыруды үйрету. Қажетті материалдар: Әртүрлі көлемдегі ойыншықтар (көліктер, жануарлар, блоктар), үлкен қағаз немесе кілем, бояулар немесе түрлі-түсті таспалар, үлгі карталар. Ойынның ережелері: 1.Алдын ала дайындық: Ойын үшін белгілі бір кеңістік дайындалады — бөлмеде немесе ашық алаңда. Ортасында бос орын болуы тиіс, ал оның айналасында түрлі-түсті таспалар немесе бояулар арқылы төрт	Мақсаты: Балалардың кеңістік туралы түсініктерін бекіту, заттарды кеңістікте орналастыруды үйрету және қозғалыс бағыттарын түсінуді дамыту (сол жақта, оң жақта, жоғарыда, төменде, алға, артқа). Қажетті материалдар: •Әртүрлі ойыншықтар немесе заттар (мысалы, машиналар, қуыршақтар, жануарлар), •Түрлі-түсті таспалар (сол жақ, оң жақ, жоғары, төмен бағыттарын көрсету үшін), •Үлгі карталар немесе тақтаға салынған суреттер (балаларға бағытты көрсету үшін). Ойынның ережелері: 1.Алдын ала дайындық: Ойын алаңы дайындалады. Еденге немесе жерде кеңістік бағытын білдіретін түсті таспалар немесе жолақтар	Мақсаты: Балалардың әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауын дамыту, олардың мазмұнын түсіну, себеп-салдарлық байланыстарды, жанрларды ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарманың кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. Қажетті материалдар: • Әдеби шығармалардың қысқаша үзінділері (ертегі, әңгіме, өлеңдер). • Карталар немесе суреттер (кейіпкерлерді бейнелеу үшін). • Әр түрлі жанрдағы шығармалардың суреттері мен карточкалары (ертегі, әңгіме, өлең). • Тақтаға немесе қағазға жазылған эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер. Ойынның ережелері:	Ойынның атауы: “Әңгіме әлемі” Мақсаты: Балаларды айналасындағылармен өздігінен диалогті бастауға ынталандыру, әңгімелесушіні мұқият тыңдап, сұрақтарды дұрыс қоюға және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап беруге баулу, әңгімелесу кезінде өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болу. Қажетті материалдар: • Әңгіме жүргізуге арналған карточкалар (сұрақтар, тақырыптар). • Әр түрлі рөлдер мен жағдайларды бейнелейтін суреттер немесе карталар (мысалы, дүкенге бару, мектепте сабаққа қатысу,
--	--	---	---	--

	тұрсың?” Бұл сұрақтар балалардың кеңістікті қалай сезінетінін білуге көмектеседі. 2.Ойынның бірінші кезеңі – “Бағытты табу”: Балаларға карталар немесе схемалар беріледі. Олардың міндеті – бір ойыншықты картаның көрсеткен бағыты бойынша жылжыту. Мысалы, “Машинаны алға қарай жүргіз” немесе “Жануарды оңға қарай алып бар”. 3.Ойынның екінші кезеңі – “Жоғары, төмен, оңға, солға”: Балаларға түрлі-түсті таспалар қойылған алаң беріледі. Балалар осы таспалар арқылы жүріп өту керек. Оларға әртүрлі кеңістік бағыттары туралы тапсырмалар беріледі: “Оңға	негізгі бағыт (оңға, солға, жоғары, төмен) көрсетіледі. 2.Ойынның бірінші кезеңі – “Заттарды дұрыс орналастыр!” Балаларға белгілі бір тапсырмалар беріледі. Мысалы: •“Машинаны оң жаққа қой!” • “Қоянды жоғары қарай орналастыр!” • “Үйді сол жаққа орналастыр!” Әр бала тапсырманы орындай отырып, затты белгіленген бағытқа және орынға орналастырады. Осылайша, олар заттарды кеңістікте қалай дұрыс орналастыруды үйренеді. 3. Ойынның екінші кезеңі – “Кеңістік кедергілері!”	орналастырылады (сол жақ, оң жақ, жоғары, төмен). 2.Ойынның бірінші кезеңі – “Қозғалыс бағыттарын үйрену”: Балаларға әртүрлі бағыттарды көрсетіп, олармен жаттығулар жасалады: •“Оңға бұрыл!” •“Солға бұрыл!” •“Жоғарыға қара!” • “Төменге қарап отыр!” Балалар әр бағытты орындап, дұрыс жауап беру арқылы кеңістік ұғымын бекітеді. 3.Ойынның екінші кезеңі – “Заттарды орналастыру”: Балаларға бірнеше зат беріледі (ойыншықтар, блоктар, фигуралар).	1. Алдын ала дайындық: Балаларға әдеби шығармалардың кейбір үзінділерін оқып немесе айтып береміз. Олардың ішінде ертегілер, әңгімелер, өлеңдер болуы мүмкін. Әрбір шығарманы тындап, оның жанры мен ерекшеліктерін түсіндіреміз. 2. Ойынның бірінші кезеңі – “Шығарманың жанрын табу”: Балаларға бірнеше шығарманың үзінділері оқылады немесе тыңдатылады. Әрбір үзіндінің жанрын анықтауы керек. • Ертегі: Балалар фантастикалық элементтер бар ертегінің үзіндісін тыңдайды. • Әңгіме: Әр түрлі адамдардың өмірінен алынған қарапайым оқиға туралы әңгіме. • Өлең: Тұрақты ырғақ пен ұйқасқа негізделген шығармалар.	ойын алаңында достармен ойнау). • Әр балаға арнап «Әдепті әңгіме жүргізуші» тақырыбы бар тақта немесе карточка. Ойынның ережелері: 1. Алдын ала дайындық: Ойын бастамас бұрын, балаларға әңгімелесудің негізгі ережелері түсіндіріледі: • Әңгіме кезінде әдепті болу. • Әңгімелесушіні мұқият тыңдау. • Қойылған сұрақтарға толық немесе қысқаша жауап беру. • Сабырлы болу және кезектесіп сөйлеу.
--	--	---	---	---	--

бұрыл” немесе “Жоғарыға қара”. 4.Қорытынды: Ойын соңында балалар кеңістік туралы ұғымды қалай түсінгенін талқылап, қай тапсырманы орындағаны қызықты болғанын айтады. Бұл ойын баланың кеңістік туралы түсініктерін дамытады және оларды нақты бағыттар мен қозғалыстармен байланыстырып бекітеді. 2.Қазақ тілі Міндеті : Таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге,	Балаларға кеңістікте түрлі кедергілер (мысалы, ойыншықтар немесе блоктар) қойылады. Олар әртүрлі тапсырмаларды орындап, кедергілерді айналып өтуі керек: •“Үйді сол жаққа қой, бірақ алдыңдағы кедергілерді айналып өтіп!” •“Қоянды жоғары қарай апар, бірақ алдымен орнынан қозға!” 4.Ойынның үшінші кезеңі – “Заттарды топтастыру”: Балаларға бір топ заттар беріледі (жануарлар, көліктер, ғимараттар). Олардың міндеті — осы заттарды кеңістікте белгілі бір ережемен орналастыру: мысалы, «Үйді ортаға, машинаны оңға, ал қоянды солға қой». Балалар заттарды топтастырып, кеңістік	Олар бұл заттарды белгілі бір кеңістікте орналастыру керек: •“Машинаны оң жаққа қой!” •“Қоянды жоғарыға қой!” •“Үйді төменге қой!” Балалар тапсырманы орындап, кеңістік бойынша заттарды орналастыруды үйренеді. 4.Ойынның үшінші кезеңі – “Қозғалыс бағытымен жүру”: Балаларға қозғалыс бағыттары беріледі. Мысалы: •“Машинаны сол жақтан оң жаққа жүргіз!”	Балалар жанрды ажыратып, оны атауы керек: “Бұл не?” деген сұраққа жауап беріп, әр жанрдың ерекшеліктерін түсіндіреді. 3. Ойынның екінші кезеңі – “Ерекшеліктерді табу”: Әрбір шығарма үзіндісінде көркем тілдің элементтері болуы мүмкін (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер). Балаларға оқыған шығармалардан осы элементтерді табу ұсынылады. Мысалы: • “Бұл тек қана бір гүл емес, алтындай жарқыраған әдемі гүл еді.” (эпитет: “алтындай жарқыраған”) • “Түн қараңғы, аспан толы жұлдыздар.” (сипаттама: “қараңғы”, “толы жұлдыздар”) Балалар әрбір көркем элементті табады және оны түсіндіреді. “Неліктен бұл эпитет немесе сипаттама деп аталады?” деген сұраққа жауап береді.	• Әңгіме кезінде сұрақтарды дұрыс қою. 2. Ойынның бірінші кезеңі – “Қарым-қатынас картасы”: Әр балаға диалог жүргізуге арналған сұрақтар мен тақырыптар жазылған карточкалар беріледі. Балалар өздері таңдаған карточкаларды алып, сол тақырып бойынша бір-бірімен әңгімелеседі. Мысалы, карточкада «Сенің сүйікті ойыншың кім?» немесе «Бүгін ауа райы қандай?» деген сұрақтар болуы мүмкін. Ойын барысында балалардың әрқайсысы өз кезегінде сұрақ қойып, қарсыласы жауап берген соң, жауапқа қосымша сұрақтар қойып, әңгімелерін жалғастыруға тырысады. Әр бала өзін мәдениетті
---	---	--	--	--

	кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен беруге, шығарманы рөлдерге бөліп сомдауға, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу, шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру. Ойынның атауы: “Ертегілер әлемінде саяхат” Мақсаты: Балалардың ертегілер мен шағын көркем шығармалар туралы түсініктерін бекіту, мазмұнын иллюстрациялар арқылы қайталап айту қабілетін дамыту. Қажетті материалдар: •Ертегілердің иллюстрациялары (әр түрлі ертегілердің суреттері), •Қағаздар, түрлі түсті қарындаштар, •Ойыншықтар (жануарлар, адам	бойынша дұрыс орналастыруды үйренеді. 5.Қорытынды: Ойын соңында балалар өздерінің орнатқан кеңістік схемаларын көрсетіп, неге солай орналастырғандарын түсіндіреді. Мұнда балалардың кеңістіктік ұғымдары мен бағыттарды қалай түсінетіндігі айқындалады. Қосымша кеңес: Ойын кезінде балаларды бағыттар мен кеңістік туралы сөздермен таныстырып, сұрақтар қойып, олардың кеңістіктегі бағдарлау дағдыларын дамытыңыз. Мысалы, «Қайда барамыз? Жоғары, төмен, оңға, солға?» деген сұрақтар балалардың түсінігін тереңдетеді.	•“Қуыршақты жоғарыдан төменге апар!” •“Алға жүріп, артқа қайт!” Бұл кезеңде балалар өз қозғалыс бағытын дұрыс түсініп, орындалады. 5. Ойынның төртінші кезеңі – “Кеңістіктегі кедергілермен саяхат”: Балаларға кеңістікке кедергілер (мысалы, блоктар немесе ойыншықтар) қойылады. Олардың міндеті – көрсетілген бағыттармен жүру және кедергілерді айналып өту: • “Солға бұрылып, алға жүр!”	4. Ойынның үшінші кезеңі – “Кейіпкерлерді бағалау”: Балаларға белгілі бір шығармадағы кейіпкердің іс-әрекеттері туралы сұрақтар қойылады. Мысалы, «Қызыл телпек неге орманға барды?» немесе «Алдар Көсе не үшін қулық жасады?». Балалар кейіпкердің іс-әрекеттерін бағалай отырып, оларды моральдық тұрғыдан талдайды. • “Кейіпкер дұрыс әрекет жасады ма?” • “Неліктен ол солай істеді?” Балалар шығарманың кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін өздерінің эмоцияларымен байланыстырып, дұрыс жауап береді. 5. Ойынның төртінші кезеңі – “Шығарманың эмоциялық әсерін сезіну”: Балаларға белгілі бір шығарманың немесе оның үзіндісінің эмоционалды мәнін талқылау ұсынылады. Мысалы,	ұстап, тыңдай отырып сұрақ қоюға үйренеді. 3. Ойынның екінші кезеңі – “Әдепті әңгімелесу”: Бұл кезеңде балаларды әңгіме жүргізудің дұрыс тәсілдеріне үйрету үшін, арнайы рөлдік ойындар ұйымдастырылады. Балалар екі топқа бөлініп, бір-біріне сұрақтар қойып, жауап береді. Әр сұраққа жауап берген соң, бала сұрақ қойып, әңгімесін жалғастырады. Мысалы, бірінші топ сұрақ қойса, екінші топ сол сұраққа жауап беріп, қосымша сұрақтар қоюы керек. Ойын барысында балалар әңгімелесу кезінде әдепті болуға және сұрақтарды дұрыс қоюға назар аударады. 4. Ойынның үшінші кезеңі – “Әңгіме
--	--	---	--	--	---

бейнесі, немесе ертегідегі кейіпкерлердің бейнесі). Ойынның ережелері: 1.Алдын ала дайындық: Балаларға белгілі бір ертегінің иллюстрациялары беріледі. Әрбір сурет ертегінің бір бөлігіне сәйкес болуы керек. Мысалы, «Қызыл телпек», «Алдар Көсе», «Аяз Ата» сияқты ертегілердің кейіпкерлері мен оқиғаларының суреттері дайындалады. 2.Ойынның бірінші кезеңі – “Суретті тану”: Балаларға әртүрлі ертегілердің иллюстрациялары көрсетіледі. Олардың міндеті – суреттегі не	Бұл ойын балаларға заттарды кеңістікте орналастыруды ойын түрінде үйретуге көмектеседі әрі олардың бағыттарды дұрыс анықтау дағдыларын дамытады. 2.Көркем әдебиет Міндеті: Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну, себеп-салдарлық байланыстарды, жанрларды (ертегі, әңгіме, өлең) ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. Ойынның атауы: “Әдеби әлемде саяхат” Мақсаты: Балалардың әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауын дамыту, олардың мазмұнын түсіну, себеп-салдарлық	• “Оңға бұрылып, жоғарыға көтеріл!” • “Төменге түсіп, артқа жүр!” 6.Қорытынды: Ойын соңында балалар өздерінің орындалған тапсырмаларын талқылап, кеңістік туралы түсініктерін бекітеді. Мысалы, олар “Неліктен үйді төменге қойдық?” немесе “Қалай сол жақтан оң жаққа өттік?” деген сұрақтар арқылы өз білімдерін қорытындылайды. 2.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Айналасындағылармен өздігінен диалогті бастауға ынталандыру, әңгімелесушіні мұқият тыңдап, сұрақтарды дұрыс қоюға және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық	балаларға ертегі немесе өлеңнің үзіндісін оқып беріп, олардың қандай эмоцияларды сезінгенін сұраймыз. • “Бұл оқиға саған қандай сезім ұялатты?” • “Қандай кейіпкер саған жақты?” Балалар өз эмоцияларын бөлісіп, шығарманың әсерін түсінеді. 6. Ойынның бесінші кезеңі – “Шығарманы аяқтау”: Балаларға ертегі немесе әңгіме беріледі, бірақ оның соңын аяқтауды сұраймыз. Мысалы, ертегіде қандай да бір кейіпкер қиындыққа тап болған, бірақ оның қалай шешілгенін балалар өз ойларымен толықтырады. Осылайша олар шығарманы өз қиялымен аяқтап, шығармашылық қабілеттерін дамытады. 2.Сауат ашу негіздері Міндеті: Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе	жүргізу дағдыларын шыңдау”: Балаларға арнайы сценарийлер беріліп, олар осы сценарий бойынша әңгіме жүргізеді. Мысалы, «Сен дүкенге барасың, сатушыға не сұрау керек?», «Мектепте жаңа досыңды қалай таныстырасың?» деген тақырыптар беріледі. Бұл кезеңде балаларды әңгімелесу кезінде сабырлы болуға, сұрақтарды дұрыс қоюға және әдептілікке үйретеміз. 5. Ойынның төртінші кезеңі – “Әңгімелесудің соңғы кезеңі”: Әр бала өзінің әңгімесін аяқтаған соң, әңгімелесушілер бір-біріне пікір білдіреді. Олар сұрақтарға қалай жауап бергенін, қандай
---	--	---	---	--

	екенін және қай ертегіден екенін білу. Балалар иллюстрацияларды қарап, “Бұл ертегі қандай?”, “Кімдер бар?”, “Не болып жатыр?” деген сұрақтарға жауап береді. Мысалы, “Бұл суретте кім тұр? Қандай оқиға болып жатыр?” Балалар ертегілерді танып, оның мазмұнын қайта айтады. 3.Ойынның екінші кезеңі – “Суретке қарап ертегіні айтып беру”: Балаларға бір немесе бірнеше суреттен тұратын ертегінің бөлігі көрсетіледі. Олар иллюстрациялар бойынша ертегінің мазмұнын қайта айтып беруі керек.	байланыстарды, жанрларды ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарманың кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. Қажетті материалдар: • Әдеби шығармалардың қысқаша үзінділері (ертегі, әңгіме, өлеңдер). • Карталар немесе суреттер (кейіпкерлерді бейнелеу үшін). • Әр түрлі жанрдағы шығармалардың суреттері мен карточкалары (ертегі, әңгіме, өлең). • Тақтаға немесе қағазға жазылған эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер. Ойынның ережелері:	жауап беруге баулу, әңгімелесу кезінде өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болу. Ойынның атауы: “Әңгіме әлемі” Мақсаты: Балаларды айналасындағылармен өздігінен диалогті бастауға ынталандыру, әңгімелесушіні мұқият тыңдап, сұрақтарды дұрыс қоюға және қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап беруге баулу, әңгімелесу кезінде өзін мәдениетті ұстау, әдепті және сабырлы болу. Қажетті материалдар: • Әңгіме жүргізуге арналған карточкалар (сұрақтар, тақырыптар).	қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу. Ұйымдастыру кезеңі (5 минут): Балалармен амандасу, көңіл-күйлерін сұрау. Сабактың тақырыбын таныстыру: «Бүгін біз жазуды үйренеміз! Біз қаламды немесе қарындашты қалай дұрыс ұстау керек екенін және сызықтарды үзбей қалай салу керектігін үйренеміз!». Тәрбиеші балаларға «қаламды қатты қыспау керек, себебі жазу кезінде қолымыз шаршап, сызықтар қисайып кетуі мүмкін» деп түсіндіреді. Әр балаға бір қарындаш немесе қалам беріледі.	сұрақтар қойғанын талқылайды. Мысалы, «Қандай сұрақтарды жақсы қойдың?», «Әңгімелесу кезінде қандай әдептілікті ұстандың?» деген сұрақтар арқылы балалар өз әңгімелерін бағалап, бір-біріне ұсыныстар береді. 2.Сауат ашу негіздері Міндеттері: Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу. Ұйымдастыру кезеңі (5 минут): Балалармен амандасу, көңіл-күйлерін сұрау.
--	---	--	---	--	--

Мысалы: “Қызыл телпек орманда келе жатыр, ол жолда қасқырмен кездеседі.” Бұл тапсырма балалардың ертегіні толыққанды айтып, шығармашылық қабілеттерін дамытуға көмектеседі. 4. Ойынның үшінші кезеңі – “Ертегі кейіпкерлерін қимылмен көрсету”: Балаларға иллюстрациядағы кейіпкерлердің қимылдарын немесе іс-әрекеттерін көрсету тапсырмасы беріледі. Мысалы, «Қызыл телпек орманда келе жатыр, оны қасқыр көріп қалады» деп, балалар қимылмен көрсетуі керек. Бұл ойын балалардың ертегі мазмұнын толықтай қабылдап,	1. Алдын ала дайындық: Балаларға әдеби шығармалардың кейбір үзінділерін оқып немесе айтып береміз. Олардың ішінде ертегілер, әңгімелер, өлеңдер болуы мүмкін. Әрбір шығарманы тыңдап, оның жанры мен ерекшеліктерін түсіндіреміз. 2. Ойынның бірінші кезеңі – “Шығарманың жанрын табу”: Балаларға бірнеше шығарманың үзінділері оқылады немесе тыңдатылады. Әрбір үзіндінің жанрын анықтауы керек. • Ертегі: Балалар фантастикалық элементтер бар ертегінің үзіндісін тыңдайды. • Әңгіме: Әр түрлі адамдардың өмірінен алынған қарапайым оқиға туралы әңгіме.	• Әр түрлі рөлдер мен жағдайларды бейнелейтін суреттер немесе карталар (мысалы, дүкенге бару, мектепте сабаққа қатысу, ойын алаңында достармен ойнау). • Әр балаға арнап «Әдепті әңгіме жүргізуші» тақырыбы бар тақта немесе карточка. Ойынның ережелері: 1. Алдын ала дайындық: Ойын бастамас бұрын, балаларға әңгімелесудің негізгі ережелері түсіндіріледі: • Әңгіме кезінде әдепті болу. • Әңгімелесушіні мұқият тыңдау.	2. Қаламды дұрыс ұстап үйрену (5 минут): Тәрбиеші қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстап, жазу позасын көрсетеді: «Қаламды бас бармақ, сұқ саусақ және ортаңғы саусақпен ұстаймыз, ал қалған екі саусақ жеңіл жатуы керек». Балаларға қолдарын қалай дұрыс ұстайтынын көрсетіп, әрқайсысын қадағалап, қаламды дұрыс ұстауына көмектесу. Қаламды қатты қыспау керектігін түсіндіріп, оның орнын жеңіл ұстау қажеттігін айту. Балалар қаламды қолдарымен дұрыс ұстап көріп, оның қалай қолайлы екенін түсінеді. 3. Сызықтарды үзбей салу (10 минут): «Сызықтарды жүргізу» ойыны:	Сабақтың мақсатын таныстыру: «Бүгін біз жазуды дұрыс қалай жазу керектігін үйренеміз. Қаламды қалай ұстау керек және сызықтарды үзбей салу үшін не істеу керек екендігін білеміз». Тәрбиеші балаларға қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстауды көрсетеді: «Қаламды саусақтарыңмен осылай ұстау керек. Оны тым қатты қысып немесе бос ұстамау керек». 2. Қаламды дұрыс ұстау жаттығуы (5 минут): Қаламды ұстау жаттығуы: Тәрбиеші балаларға қаламды немесе қарындашты қалай дұрыс ұстау керек екенін көрсетеді: «Қаламды үлкен және сұқ саусақтарыңмен ұстап, ортаңғы саусақпен
---	--	---	--	--

есте сақтауын арттырады. 5.Ойынның төртінші кезеңі – “Менің ертегім”: Балалар өздері таңдаған иллюстрациялар бойынша жаңа ертегі ойлап шығара алады. Олар суреттерді қарап, өз ертегілерін құрастырады, ал қалған балалар оны тыңдайды. Бұл кезең баланың шығармашылық қабілетін дамытады. 6.Қорытынды: Ойын соңында балалар өздерінің айтқан ертегілерін және көрген суреттерін талқылайды. Мұнда балалар бір-біріне пікірлер айтып, ертегі	• Өлең: Тұрақты ырғақ пен ұйқасқа негізделген шығармалар. Балалар жанрды ажыратып, оны атауы керек: “Бұл не?” деген сұраққа жауап беріп, әр жанрдың ерекшеліктерін түсіндіреді. 3. Ойынның екінші кезеңі – “Ерекшеліктерді табу”: Әрбір шығарма үзіндісінде көркем тілдің элементтері болуы мүмкін (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер). Балаларға оқыған шығармалардан осы элементтерді табу ұсынылады. Мысалы: • “Бұл тек қана бір гүл емес, алтындай жарқыраған әдемі гүл еді.” (эпитет: “алтындай жарқыраған”) • “Түн қараңғы, аспан толы жұлдыздар.” (сипаттама: “қараңғы”, “толы жұлдыздар”)	• Қойылған сұрақтарға толық немесе қысқаша жауап беру. • Сабырлы болу және кезектесіп сөйлеу. • Әңгіме кезінде сұрақтарды дұрыс қою. 2. Ойынның бірінші кезеңі – “Қарым-қатынас картасы”: Әр балаға диалог жүргізуге арналған сұрақтар мен тақырыптар жазылған карточкалар беріледі. Балалар өздері таңдаған карточкаларды алып, сол тақырып бойынша бір-бірімен әңгімелеседі. Мысалы, карточкада «Сенің сүйікті ойыншың кім?» немесе «Бүгін ауа райы	Балаларға қағаз бетінде тік сызықтар, дөңгелектер, толқын тәрізді сызықтар салынып беріледі. Балалар осы сызықтарды қаламды дұрыс ұстап, үзбей сызу керек. Тәрбиеші тік сызықтардың қалай сызылатынын көрсетеді: «Қаламды жоғарыдан төменге жүргізу керек. Қолды қатты қыспауға тырысыңдар!». Әр балаға қағаз бетінде сызықтар салып, сол бойынша жоғарыдан төменге дейін сызық жүргізуге тапсырма беріледі. Егер бала қатты қысып жазса немесе сызықтарын қисайтып жіберсе, тәрбиеші оларға қолдарын жеңіл ұстап, сызықтарды түзетуге көмектеседі. «Сызықтармен кедергілер» ойыны:	қолдаймыз, алақанды жабық ұстау керек». Балаларға қаламды дұрыс ұстауға арналған жаттығулар жүргізіледі: «Қаламды қатты қыспай, жай ұстап, ал кішкентай саусақтарыңды демалтып қой». Тәрбиеші әр балаға жеке-жеке қаламды дұрыс ұстатып, тексеріп, қателіктер болса түзетеді. 3. Саусақтармен жоғарыдан төменге, солдан оңға сызықтар салу (10 минут): «Сызықтар салу» ойыны: Балаларға жазу қағазы беріледі және саусақтары арқылы сызықтар салуды тапсырмасына кіріседі. Жоғарыдан төменге сызық салу: Балаларға жоғарыдан төменге
---	--	--	--	---

мазмұнын әрі қарай дамыта алады. 3.Қоршаған ортамен таныстыу Міндеті: Туған өлкенің өсімдіктері (ағаштар, бұталар, гүлдер, шөпті өсімдіктер) туралы түсініктерін кеңейту, «орман», «шалғын» және «бақша» ұғымдарымен таныстыру. Ойынның атауы: “Өсімдіктер әлеміне саяхат” Мақсаты: Балалардың туған өлкенің өсімдіктері (ағаштар, бұталар, гүлдер, шөпті өсімдіктер) туралы түсініктерін кеңейту, «орман», «шалғын» және «бақша» ұғымдарымен таныстыру.	Балалар әрбір көркем элементті табады және оны түсіндіреді. “Неліктен бұл эпитет немесе сипаттама деп аталады?” деген сұраққа жауап береді. 4. Ойынның үшінші кезеңі – “Кейіпкерлерді бағалау”: Балаларға белгілі бір шығармадағы кейіпкердің іс-әрекеттері туралы сұрақтар қойылады. Мысалы, «Қызыл телпек неге орманға барды?» немесе «Алдар Көсе не үшін қулық жасады?». Балалар кейіпкердің іс-әрекеттерін бағалай отырып, оларды моральдық тұрғыдан талдайды. • “Кейіпкер дұрыс әрекет жасады ма?” • “Неліктен ол солай істеді?” Балалар шығарманың кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін өздерінің эмоцияларымен	қандай?» деген сұрақтар болуы мүмкін. Ойын барысында балалардың әрқайсысы өз кезегінде сұрақ қойып, қарсыласы жауап берген соң, жауапқа қосымша сұрақтар қойып, әңгімелерін жалғастыруға тырысады. Әр бала өзін мәдениетті ұстап, тыңдай отырып сұрақ қоюға үйренеді. 3. Ойынның екінші кезеңі – “Әдепті әңгімелесу”: Бұл кезеңде балаларды әңгіме жүргізудің дұрыс тәсілдеріне үйрету үшін, арнайы рөлдік ойындар ұйымдастырылады. Балалар екі топқа бөлініп, бір-біріне сұрақтар қойып, жауап береді. Әр сұраққа жауап берген соң, бала	Балаларға қағазда көлденең және тік сызықтар, түрлі фигуралар салынған болады. Балалар осы сызықтар мен фигуралар бойынша қаламмен үзбей сызық жүргізуі керек. Ойынды балалар үшін қызықты ету мақсатында фигураларды «кедергі» деп атаймыз, олардың арасынан сызық жүргізу қажет. Бұл балалардың назарын шоғырландырып, олардың дәлдігі мен шапшаңдығын арттырады. 4. Қорытынды кезең (5 минут): Сабак соңында балалардан сызықтарды сызу қалай өткенін сұрау: «Қалай ойлайсыңдар, сызықтарды сызу оңай болды ма?», «Қаламды қалай ұстадыңдар?». Тәрбиеші әр баланы мадақтап, қаламды дұрыс ұстау және сызықтарды	бағытталған сызықтар салуды тапсырады. Тәрбиеші өз үлгісін көрсетіп, жазу бетінің ортасына жоғарыдан төменге бағытталған сызықтарды салу керектігін айтады. Солдан оңға сызық салу: Балаларға сол жақтан оң жаққа сызықтар салуды үйретеді. Тәрбиеші өз үлгісін көрсетіп, әр балаға солдан оңға дейін біркелкі сызық сызуды ұсынады. Балаларға сызықтарды үзбей салуды тапсырған кезде, олардың қолдарын дұрыс ұстап, сызықтарды белгілі бір қарқынмен салуына назар аудару қажет. Тәрбиеші балаларға қайталанатын жаттығулар арқылы біркелкі және тұтас сызықтар салуды
---	--	---	--	--

	Қажетті материалдар: • Туған өлкенің өсімдіктерінің суреттері (ағаштар, бұталар, гүлдер, шөпті өсімдіктер), • Табиғаттан алынған немесе қағаздан жасалған өсімдіктердің үлгілері, • Карталар немесе тақтада суреттер арқылы орман, шалғын және бақша алаңдарының бейнелері, • Әртүрлі табиғи заттар: жапырақтар, гүлдер, ағаш бұтақтары (егер мүмкін болса). Ойынның ережелері: 1. Алдын ала дайындық:	байланыстырып, дұрыс жауап береді. 5. Ойынның төртінші кезеңі – “Шығарманың эмоциялық әсерін сезіну”: Балаларға белгілі бір шығарманың немесе оның үзіндісінің эмоционалды мәнін талқылау ұсынылады. Мысалы, балаларға ертегі немесе өлеңнің үзіндісін оқып беріп, олардың қандай эмоцияларды сезінгенін сұраймыз. • “Бұл оқиға саған қандай сезім ұялатты?” • “Қандай кейіпкер саған жақты?” Балалар өз эмоцияларын бөлісіп, шығарманың әсерін түсінеді. 6. Ойынның бесінші кезеңі – “Шығарманы аяқтау”: Балаларға ертегі немесе әңгіме беріледі, бірақ оның соңын аяқтауды сұраймыз.	сұрақ қойып, әңгімесін жалғастырады. Мысалы, бірінші топ сұрақ қойса, екінші топ сол сұраққа жауап беріп, қосымша сұрақтар қоюы керек. Ойын барысында балалар әңгімелесу кезінде әдепті болуға және сұрақтарды дұрыс қоюға назар аударады. 4. Ойынның үшінші кезеңі – “Әңгіме жүргізу дағдыларын шыңдау”: Балаларға арнайы сценарийлер беріліп, олар осы сценарий бойынша әңгіме жүргізеді. Мысалы, «Сен дүкенге барасың, сатушыға не сұрау керек?», «Мектепте жаңа досыңды қалай таныстырасың?» деген тақырыптар беріледі. Бұл кезеңде балаларды әңгімелесу кезінде	үзбей салу дағдыларын бекіту. Қателіктерді түзетуге көмектесіп, балалардың жетістіктерін атап өту. Балаларға қорытынды жасау: «Біз бүгін сызықтарды біркелкі, үзбей және қатты қыспай жазуға үйрендік!». 3. Қоршаған ортамен таныстыру Міндеті: Адам өмірі үшін судың, құмның, күн, ай сәулесінің, саздың, тастардың және т.б. маңызын түсіну. Кіріспе (3 минут) Мұғалімнің түсіндірмесі: «Бүгін біз табиғаттың маңызды элементтері туралы сөйлесеміз. Олар адам өміріне, жануарлар мен өсімдіктерге қаншалықты маңызды екенін білеміз. Олар: су, құм, күн, ай сәулесі, саз және тастар. Бұл элементтердің бәрі бізге қалай көмектеседі, қалай	үйретеді, әр балаға әр сызықты үзбей әрі біркелкі түрде салуға көңіл бөлу. 4. Сызықтарды қию және өрнек салу (5 минут): «Сызықтарды біріктіру» ойыны: Балаларға әртүрлі түстермен сызықтарды біріктіріп, әртүрлі өрнектер салуға тапсырма беріледі. Тәрбиеші балаларға ұзын және қысқа сызықтарды біріктіріп өрнек жасау әдісін көрсетеді. Балаларға солдан оңға, жоғарыдан төменге сызықтар салып, бірнеше қарапайым өрнек немесе бейне жасау тапсырмасы беріледі (мысалы, кедергілерден өту,
--	--	---	--	--	--

	Ойын алдында балаларға орман, шалғын, бақша туралы қысқаша әңгіме айтып, олардың ерекшеліктері мен өсімдіктердің қай жерде өсетінін түсіндіру. Әр ұғымды (орман, шалғын, бақша) көрсету үшін суреттер немесе карта қолдану ұсынылады. 2. Ойынның бірінші кезеңі – “Табиғатта саяхат”: Балаларға үш аймақтың суреттері көрсетіледі: орман, шалғын және бақша. Әр аймақтың ерекшеліктері туралы балалармен әңгімелесу: Орманда қандай өсімдіктер өседі? (ағаштар, үлкен бұталар)	Мысалы, ертегіде қандай да бір кейіпкер қиындыққа тап болған, бірақ оның қалай шешілгенін балалар өз ойларымен толықтырады. Осылайша олар шығарманы өз қиялымен аяқтап, шығармашылық қабілеттерін дамытады. 3. Қазақ тілі Міндеті: Таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге, кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен беруге, шығарманы рөлдерге бөліп сомдауға, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу, шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру.	сабырлы болуға, сұрақтарды дұрыс қоюға және әдептілікке үйретеміз. 5. Ойынның төртінші кезеңі – “Әңгімелесудің соңғы кезеңі”: Әр бала өзінің әңгімесін аяқтаған соң, әңгімелесушілер бір-біріне пікір білдіреді. Олар сұрақтарға қалай жауап бергенін, қандай сұрақтар қойғанын талқылайды. Мысалы, «Қандай сұрақтарды жақсы қойдың?», «Әңгімелесу кезінде қандай әдептілікті ұстандың?» деген сұрақтар арқылы балалар өз әңгімелерін бағалап, бір-біріне ұсыныстар береді. 3. Саяхат ашу негіздері	маңызды екенін бірге қарастырайық!» 2. Ойын "Табиғаттың элементтерін тану" (7 минут) Дайындық: Мұғалім әрбір табиғи элементтің суретін (су, құм, күн, ай сәулесі, саз, тастар) балаларға көрсетеді. Бұл суреттерді үстел үстіне немесе тақтаға жабыстыруға болады. Ойын барысы: Мұғалім балаларға әрбір элементтің маңызын айтып, оларды сипаттайды. Мысалы: Су: «Су — біздің денемізге және өсімдіктерге қажет. Біз су ішуіміз керек!» Күн: «Күннің жарығы өсімдіктердің өсуіне көмектеседі және бізге қуат береді!» Ай сәулесі: «Ай түнде жарық береді және бізге бағыт көрсетеді!»	сызықтармен лабиринт құру). Тәрбиеші әр балаға көмектесіп, сызықтарды біріктіру және дұрыс бағытта салу бойынша кеңестер береді. 5. Қорытынды кезең (5 минут): Балалармен сабақты қорытындылау: Тәрбиеші балалардан: «Біз бүгін қандай сызықтар салдық? Қандай қимылдарды жасадық?» деп сұрайды. «Қаламды қалай ұстау керек екенін білдіңдер ме?», — деп сұрап, балалардың ойларын тыңдайды. Балаларды мадақтап, олардың дұрыс жасаған жұмыстарын атап өту. 3. Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319)
--	---	--	--	--	---

	- Шалғынды жерде қандай өсімдіктер кездеседі? (шөптер, гүлдер) - Бақшада не өседі? (гүлдер, жеміс ағаштары) Балалар өздерінің білімдерін қолдана отырып, қай өсімдік қай жерде өсетінін атап өтеді. Мысалы, “Бақшада гүлдер мен жеміс ағаштары өседі”, “Орманға үлкен ағаштар мен бұталар тән”, “Шалғынды жерлерде шөптер мен түрлі гүлдер бар”. 3. Ойынның екінші кезеңі – “Өсімдіктерді орналастыру”: Балаларға әртүрлі өсімдіктердің суреттері (ағаштар,	Ойынның атауы: “Ертегілер әлемінде саяхат” Мақсаты: Балалардың ертегілер мен шағын көркем шығармалар туралы түсініктерін бекіту, мазмұнын иллюстрациялар арқылы қайталап айту қабілетін дамыту. Қажетті материалдар: - Ертегілердің иллюстрациялары (әр түрлі ертегілердің суреттері), - Қағаздар, түрлі түсті қарындаштар, - Ойыншықтар (жануарлар, адам бейнесі, немесе ертегідегі кейіпкерлердің бейнесі). Ойынның ережелері: 1. Алдын ала дайындық: Балаларға белгілі бір ертегінің	Міндеті: Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу. Ұйымдастыру кезеңі (5 минут): Балалармен амандасу, сабақтың тақырыбын таныстыру: «Бүгін біз жазуды үйренеміз! Біз қаламды дұрыс ұстап, сызықтарды үзбей сызамыз!». Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Қаламды немесе қарындашты қалай дұрыс ұстаймыз? Сызықтарды үзбей қалай сызуға болады?»	Құм: «Құм шөлдерде өсімдіктер мен жануарлар үшін өте маңызды!» Саз: «Саз топыраққа көмектеседі, өсімдіктерге ылғал береді!» Тастар: «Тастар табиғатты сақтайды, олар құрылыс материалдары ретінде де пайдаланылады!» Балалар бұл элементтердің суреттерін көрсеткенде, олардың маңызын өз сөздерімен айтып береді. 3. Ойын "Табиғатқа сапар" (10 минут) Дайындық: Балаларды топқа бөлу (2-3 адамнан), әр топқа табиғаттың элементтері бойынша тапсырмалар беріледі. Ойын барысы: Балалар түрлі табиғи элементтерді бейнелеп көрсетуі керек. Мысалы:	Міндеті: Допты бірнеше рет аяқпен қабырғаға тебу. Құрылымы: 1. Сабаққа кіріспе және таныстыру (3 минут): Оқушыларға сабақтың мақсаты мен міндеттерін түсіндіру: допты бірнеше рет аяғымен қабырғаға тепкілеу. Қауіпсіздік ережелері мен орындауға қажетті техникалар туралы қысқаша ақпарат беру. Қабырғаға доп тепкенде дұрыс дене тұрысы мен аяқтың позициясы маңызды екендігі туралы айту. 2. Жеке жаттығулар (6 минут): "Допты қабырғаға тепу
--	---	---	--	--	---

бұталар, гүлдер, шөптер) беріледі. Олардың міндеті – осы өсімдіктерді орманға, шалғынға және бақшаға дұрыс орналастыру. Мысалы: • “Шалғынға гүлдер мен шөптерді қой!” • “Бақшаға алма ағашы мен раушан гүлін қой!” • “Орманға емен ағашы мен бұтаны орналастыр!” Балалар өз беттерімен өсімдіктерді тандап, көрсетілген аймаққа орналастырады. Бұл кезең балалардың кеңістік туралы түсініктерін дамытуға және өсімдіктердің табиғи ортадағы	иллюстрациялары беріледі. Әрбір сурет ертегінің бір бөлігіне сәйкес болуы керек. Мысалы, «Қызыл телпек», «Алдар Көсе», «Аяз Ата» сияқты ертегілердің кейіпкерлері мен оқиғаларының суреттері дайындалады. 2.Ойынның бірінші кезеңі – “Суретті тану”: Балаларға әртүрлі ертегілердің иллюстрациялары көрсетіледі. Олардың міндеті – суреттегі не екенін және қай ертегіден екенін білу. Балалар иллюстрацияларды қарап, “Бұл ертегі қандай?”, “Кімдер бар?”, “Не болып жатыр?” деген сұрақтарға жауап береді. Мысалы, “Бұл суретте кім тұр? Қандай оқиға болып жатыр?” Балалар	Әр балаға қарындаш немесе қалам және ақ қағаз беріледі. 2. Қаламды дұрыс ұстап үйрену (5 минут): Балаларға қаламды дұрыс ұстауды көрсетіп, түсіндіру. Қаламды үш саусақпен (бас бармақ, сұқ саусақ, ортаңғы саусақ) ұстап, қалған екі саусақ жеңіл жатуы керек. Тәрбиеші балаларға көрсетеді: «Қаламды осылай ұстасақ, жазу немесе сызу оңай болады». Балаларға қалақша немесе қағаз бетіне бірден сызықтар сызу тапсырмасын беру. Әр балаға қолдарыңызды дұрыс ұстап, сызық сызуға көмек көрсету.	Бір топ су элементін көрсетеді: «Су — мен емеспін, бірақ мен өте маңыздымын! Мен көмекшімін!» Екінші топ күн элементін көрсетеді: «Мен жарқырап, бәрін жылытып, жарық беремін!» Үшінші топ құмды бейнелейді: «Мен шөлдерде өмір сүруге көмектесемін!» Топтар тапсырмаларын орындап болған соң, мұғалім әр топтың жұмысын бағалап, барлық элементтердің маңызын еске салады. 4. Ойын "Табиғат элементтерін жинаймыз" (5 минут) Дайындық: Мұғалім табиғаттың элементтерінің карточкаларын дайындайды (су, құм, күн, ай сәулесі, саз, тастар). Ойын барысы:	жаттығуы”: Оқушылар бір-бірінен 3-4 метр қашықтықта тұрады. Әр оқушының алдында қабырға болуы керек. Оқушылар оң және сол аяқпен кезекпен допты қабырғаға бағыттап, соққы жасайды. Доп қабырғаға соғылып қайта оралады, оқушы оны қайтадан дәл тепкілеу керек. Әр оқушыға 1 минут уақыт беріледі, қанша рет дәл және дұрыс тепсе, сонша ұпай алады. Жаттығуды 2-3 рет қайталауға болады. 3. Ойын түріндегі жаттығулар (10 минут): "Допты қабырғаға
--	---	--	---	---

ерекшеліктерін түсінуге көмектеседі. 4. Ойынның үшінші кезеңі – “Табиғаттағы ізденіс”: Балаларға табиғаттан алынған немесе қағаздан жасалған өсімдіктердің үлгілері беріледі. Олар осы өсімдіктерді тауып, қай аймақта өсуі мүмкін екендігін айтады. Мысалы: • “Бұл жапырақ қай жерде өседі?” (Орманда) • “Бұл гүл қай жерде өседі?” (Шалғында немесе бақшада) Балалар өсімдіктерді дұрыс орналастырып, өз жауаптарын түсіндіреді. 5. Ойынның	ертегілерді танып, оның мазмұнын қайта айтады. 3. Ойынның екінші кезеңі – “Суретке қарап ертегіні айтып беру”: Балаларға бір немесе бірнеше суреттен тұратын ертегінің бөлігі көрсетіледі. Олар иллюстрациялар бойынша ертегінің мазмұнын қайта айтып беруі керек. Мысалы: “Қызыл телпек орманда келе жатыр, ол жолда қасқырмен кездеседі.” Бұл тапсырма балалардың ертегіні толыққанды айтып, шығармашылық қабілеттерін дамытуға көмектеседі. 4. Ойынның үшінші кезеңі – “Ертегі кейіпкерлерін қимылмен көрсету”: Балаларға иллюстрациядағы	3. Сызықтарды үзбей салу (10 минут): «Сызықтарды сызу» ойыны: Балаларға бірнеше түрлі сызық үлгілері (тік, қисық, тегіс, толқын тәрізді) беріледі. Балалар осы сызықтардың бойымен қаламды үзбей, толығымен сызуы керек. Мысалы: Тік сызық: жоғарыдан төменге немесе төменнен жоғарыға. Қисық сызық: солдан оңға немесе оңнан солға. Толқын тәрізді сызық: үзік-үзік сызықтар арқылы бір-бірімен байланыстырылған толқындар. Тәрбиеші балаларға әр сызықтың қалай	Балаларға табиғи элементтердің карточкалары беріледі. Балалар карточкалардағы элементтердің аттарын айту арқылы олардың маңызын түсінуге көмектеседі. Әр бала өз карточкасындағы элементті дауыссыз бейнелеп, қалғандары оның не екенін табуға тырысады. 5. Қорытынды (5 минут) Мұғалімнің қорытындысы: «Балалар, біз бүгін су, құм, күн, ай сәулесі, саз және тастардың маңызы туралы көп нәрсе білдік. Оларды дұрыс пайдаланып, қорғауымыз керек, себебі табиғат — біздің досымыз!» Балаларға сұрақтар қойып, сабақтың мағынасын қорытындылайды. Мысалы: «Су бізге не үшін керек?», «Ай сәулесі қандай көмектеседі?»	тепкелеу жарысы”: Оқушылар екі топқа бөлінеді (әр топта 4-6 адам болуы мүмкін). Әр топтың алдына қабырға белгіленеді. Топтар кезекпен допты қабырғаға бірнеше рет тепкілейді. Әр оқушыға тек 1 рет доп тепуге рұқсат беріледі. Доп қабырғаға бірнеше рет тиіп қайта оралған соң, оқушы келесі ойыншыға орын береді. Ұпай: әр оқушының бірнеше рет қабырғаға дәл доп тепкені ұпай жинайды. Бірінші болып барлығын аяқтаған топ жеңімпаз болады. 4. Командалық ойын (5 минут): "Қабырғаға доп
---	--	---	--	--

төртінші кезеңі – “Өсімдіктердің дауысы”: Балаларға әртүрлі өсімдіктер мен табиғи объектілердің суреттері немесе үлгілері беріледі. Әрбір өсімдікке қатысты сұрақтар қойылады: “Орманда қандай ағаштар бар?” • “Шалғында қандай гүлдер өседі?” • “Бақшада не өседі?” Балалар өз жауаптарын айта отырып, әр аймақтың ерекшеліктері туралы білімдерін толықтырады. 6. Қорытынды:	кейіпкерлердің қимылдарын немесе іс-әрекеттерін көрсету тапсырмасы беріледі. Мысалы, «Қызыл телпек орманда келе жатыр, оны қасқыр көріп қалады» деп, балалар қимылмен көрсетуі керек. Бұл ойын балалардың ертегі мазмұнын толықтай қабылдап, есте сақтауын арттырады. 5.Ойынның төртінші кезеңі – “Менің ертегім”: Балалар өздері таңдаған иллюстрациялар бойынша жаңа ертегі ойлап шығара алады. Олар суреттерді қарап, өз ертегілерін құрастырады, ал қалған балалар оны тыңдайды. Бұл кезең баланың шығармашылық қабілетін дамытады. 6.Қорытынды:	сызылуы керектігін көрсетеді. Балалар осы үлгілерді қайталап, қаламды дұрыс ұстап, сызықтарды үзбей сызуға тырысады. «Сызықтан тыс қалма» ойыны: Балаларға сызық бойымен жүру керек деген тапсырма беріледі. Қағаз бетінде түрлі сызықтар мен суреттер (мысалы, үйдің контуры, гүлдің жапырақтары) болады. Балаларға осы сызықтармен қаламды жүргізіп, сызықтан шықпай сызуды тапсыру. Егер бала сызықтан шығып кетсе, тәрбиеші оны қайтадан түзетуге көмектеседі. 4. Қорытынды кезең (5 минут): Сабак соңында балалар өз жұмыстарын	6. Сабакты аяқтау (1 минут) Балаларға табиғатты қорғау туралы қысқаша ұсыныстар беріледі. «Біз табиғатты қорғап, оған қамқорлық жасаған сайын, өзімізге де көмектесеміз!» 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Допты заттарды айналдыра жүргізу. Сабактың құрылымы: 1. Сабакқа кіріспе және таныстыру (3 минут): Оқушыларға сабактың мақсаты мен міндеттерін түсіндіру: допты түрлі бағытта, айналдыра жүргізу. Сабактың қауіпсіздік ережелері мен жүргізілетін ойын түрлері туралы қысқаша айту. 2. Жаттығуларды бастау (5 минут): Сабак соңында балалар өз жұмыстарын	тепкенділік" ойыны: Топтар арасында ойын өткізілетін алаң белгіленеді (1 қабырға мен бірнеше белгіленген шеңберлер болуы мүмкін). Оқушылар кезекпен белгіленген шеңберлерге допты қабырғаға теппей барып, қайтадан допты дәл қайтару үшін қайта теуіп келеді. Әр командаға 3-4 айналым жасалуға рұқсат етіледі. Допты дәл қабырғаға тепкен кезде ұпай беріледі. Ойын барысында ең көп ұпай жинаған топ жеңімпаз атанады. 5. Сабакты қорытындылау (2 минут): Оқушылардың сабак бойы көрсеткен
--	--	--	--	--

	Ойын соңында балалар өздерінің табиғаттағы саяхаттары туралы әңгімелейді. Олар қай өсімдіктерді қай жерге орналастырғанын, табиғатта кездесетін өсімдіктердің ерекшеліктерін айтып береді. Мұндай талқылау балаларға өз білімдерін бекітуге және табиғатқа деген қызығушылықтарын арттыруға көмектеседі. 4.Музыка Міндеті: Музыкалық (дауылпаз, асатаяқ, сазсырнай, тұяқтас, қоңырау, сыбызғы, домбыра, металлофон, ксилофон, бубен, барабан, маракас, румба және т.б.) және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. Ойынның атауы: “Музыкалық аспаптар әлемінде	Ойын соңында балалар өздерінің айтқан ертегілерін және көрген суреттерін талқылайды. Мұнда балалар бір-біріне пікірлер айтып, ертегі мазмұнын әрі қарай дамыта алады. 4.Музыка Міндеті: Музыкалық (дауылпаз, асатаяқ, сазсырнай, тұяқтас, қоңырау, сыбызғы, домбыра, металлофон, ксилофон, бубен, барабан, маракас, румба және т.б.) және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. Ойынның атауы: “Музыкалық аспаптар әлемінде саяхат” Мақсаты: Балаларды музыкалық аспаптармен таныстыру, олардың әртүрлі түрлерінің ерекшеліктерін түсіндіріп, ойнау тәсілдерін үйрету. Қажетті материалдар:	көрсетіп, қателіктерін түзетеді. Тәрбиеші балаларды мадақтап, әрқайсысының нәтижесін талқылайды. Балалардан сұрау: «Қалай ойлайсындар, сызықтарды сызу оңай ма?» немесе «Қандай сызық сызу қызықты болды?» деген сұрақтар қою. 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті:Берілген бағытқа допты оң және сол аяқпен тебу. құрылымы: 1. Таныстыру және мақсат қою (3 минут): Оқушыларға бүгінгі сабақтың мақсаты мен міндеттері түсіндіріледі: оң және сол аяқпен допты тебу.	Допты заттарды айнала жүргізу жаттығуы (жеке орындау): Әр оқушыға доп беріліп, олар арнайы белгіленген конус немесе түрлі заттарды айнала жүгіру жаттығуын орындайды. Допты бір аяғымен жүргізу, екінші аяқпен жүгіру, тек табанмен жүргізу сияқты түрлі техникаларды қолдану. Оқушылар допты белгіленген айналым шеңбері бойынша жүргізеді, бірақ оны тоқтатып немесе ауытқымай жүргізу қажет. 3. Ойын түрінде жаттығу (10 минут): "Допты айналдыру жарысы" ойыны: Оқушылар екі топқа бөлінеді. Әр топтың алдында бірнеше зат (конус, қалам, шар) немесе белгілер болады, және олар сол заттардың	нәтижелерін талқылау. Топтың ең жақсы ойыншыларын атап өту және кері байланыс беру. Сабақтың соңында әр оқушыға жеке ұсыныстар мен кеңестер беру. 4.Мүсіндеу Міндеті: Қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын (қазан, астау, табак, тостаған, керсен, ожау, күбі торсық және т.б.), тұрмыстық заттарын (керует, үстел, ер-тұрман, ошак, кебеже, диірмен және т.б), зергерлік бұйымдарымен (білезік, сырға, сақина, тұмар, шашбау және т.б.), туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша мүсіндеу және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән және т.б.) безендіру, жұмыс барысында әртүрлі пішінді
--	---	---	---	--	---

	саяхат” Мақсаты: Балаларды музыкалық аспаптармен таныстыру, олардың әртүрлі түрлерінің ерекшеліктерін түсіндіріп, ойнау тәсілдерін үйрету. Қажетті материалдар: •Дауылпаз, асатаяк, сазсырнай, тұяқтас, қоңырау, сыбызғы, домбыра, металлофон, ксилофон, бубен, барабан, маракас, румба және басқа да шулы музыкалық аспаптардың үлгілері немесе суреттері. •Музыкалық әуендер (аспаптарда ойнауды тыңдау үшін). Ойынның ережелері: 1.Алдын ала дайындық: Ойын басталар алдында балаларға музыкалық аспаптардың қандай түрлері бар екені	•Дауылпаз, асатаяк, сазсырнай, тұяқтас, қоңырау, сыбызғы, домбыра, металлофон, ксилофон, бубен, барабан, маракас, румба және басқа да шулы музыкалық аспаптардың үлгілері немесе суреттері. •Музыкалық әуендер (аспаптарда ойнауды тыңдау үшін). Ойынның ережелері: 1.Алдын ала дайындық: Ойын басталар алдында балаларға музыкалық аспаптардың қандай түрлері бар екені жайлы қысқаша айтып өтеміз. Әрбір аспаптың өзіне тән дыбысы мен ойнау тәсілі бар екенін түсіндіреміз. Балаларға дауылпаз, асатаяк, сазсырнай, барабан сияқты аспаптар көрсетіледі. 2.Ойынның бірінші кезеңі – “Аспаптардың дыбыстарын танып білу”:	Қауіпсіздік ережелері мен сабақта қандай жаттығулар орындалатыны туралы қысқаша ақпарат беріледі. 2. Жұптық жаттығулар (6 минут): Оқушылар жұптарға бөлініп, бір-бірімен 10 метрлік қашықтықта тұрады. Жұптардың біреуі допты оң аяқпен, екіншісі сол аяқпен бір-біріне тебеді. Жаттығуды үш рет қайталағаннан кейін бағыт өзгеріп, оқушыларға оң және сол аяқпен де дәл тепкілер жасауға мүмкіндік беріледі. Бұл жаттығу оқушылардың тепкіш дағдыларын дамытуға көмектеседі.	айналасынан допты жүргізіп өту керек. Допты айнала жүргізу кезінде екі ережені сақтау керек: біріншіден, доп ешқайда кетпеуі керек; екіншіден, оқушы белгілі бір уақыт аралығында немесе белгілі бір қашықтықта аяқтарын алмастыруы тиіс (жүгіру бағытымен сол аяқтан оң аяққа). Топтар кезекпен жарыс өткізеді, бірінші болып барлық заттарды айнала жүріп, белгіленген бағытпен допты жүргізіп шыққан топ жеңімпаз болады. 4. Командалық жаттығулар (5 минут): "Допты алаңда жүргізу" командалық ойыны: Әр топқа үлкен алаңда бірнеше тапсырма беріледі: допты бірдей уақыт ішінде әр түрлі бағыттарға жүргізу, бір заттың айналасына	кескіштерді қолдану, олардың бетіне бедерлер жасау. Ойынның атауы: “Қазақ халқының қолөнері” Мақсаты: Балаларды қазақ халқының тұрмыстық және мәдени заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеу арқылы шығармашылық дағдыларын дамыту, қазақ қолөнерінің дәстүрлерін сақтап, ою-өрнектермен және қосымша заттармен безендіруге үйрету, сондай-ақ әртүрлі пішінді кескіштермен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру. Қажетті материалдар:
--	--	--	---	---	---

	жайлы қысқаша айтып өтеміз. Әрбір аспаптың өзіне тән дыбысы мен ойнау тәсілі бар екенін түсіндіреміз. Балаларға дауылпаз, асатаяқ, сазсырнай, барабан сияқты аспаптар көрсетіледі. 2.Ойынның бірінші кезеңі – “Аспаптардың дыбыстарын танып білу”: Балаларға әрбір музыкалық аспаптың дыбысын тыңдатамыз. Мысалы, дауылпаздың үні, домбыраның сазды әуені, барабанның ырғақты дыбысы т.с.с. Балаларға аспаптарды қолмен ұстап, олардың әртүрлі дыбыстарын тыңдауға мүмкіндік береміз. • “Бұл қандай аспап?” • “Оның	Балаларға әрбір музыкалық аспаптың дыбысын тыңдатамыз. Мысалы, дауылпаздың үні, домбыраның сазды әуені, барабанның ырғақты дыбысы т.с.с. Балаларға аспаптарды қолмен ұстап, олардың әртүрлі дыбыстарын тыңдауға мүмкіндік береміз. • “Бұл қандай аспап?” • “Оның дауысы қандай?” Балалар аспапты тануға тырысып, қандай дыбыс шығатынын айтып береді. 3.Ойынның екінші кезеңі – “Аспаптармен ойнау”: Балаларға әртүрлі музыкалық аспаптар беріледі. Олардың міндеті – осы аспаптармен ойнап көру. Әрбір аспапты қалай дұрыс ұстау керек екенін түсіндіреміз: •	3. Ойын (10 минут): "Допты дәл бағытта теу" ойыны: Мұғалім белгіленген аймақты таңдайды (мысалы, 10x10 метрлік алаң). Оқушылардың алдына екі түрлі бағытта тұратын түрлі түсті белгілер қойылады. Ойыншы белгіленген түсті белгілерге допты оң және сол аяқпен тепкілеу арқылы жүгіріп келеді. Тапсырма: дұрыс бағытқа, дұрыс аяқпен допты тек жоғарыда көрсетілген тәсілдермен тебу. Әр дұрыс бағытқа доп тепкен сайын ұпай есептеледі. Әр оқушы үш айналым жасайды.	бірнеше рет айналып өту, және сол сияқты тапсырмалар. Командалар кезекпен тапсырмаларды орындап, дұрыс жүргізілген жаттығулардан кейін ұпай алады. Бұл ойын бір уақытта бірнеше дағдыны дамытуға мүмкіндік береді: шапшаңдық, назар аудару білу, командалық жұмыс. 5. Сабақты қорытындылау (2 минут): Оқушылардың сабақ бойы көрсеткен нәтижелерін талқылау. Әр топтың нәтижелерін бағалау және ең жақсы ойыншыларды атап өту. Сабақтың соңында допты жүргізу техникасын жақсарту бойынша кеңестер беру.	• Балаларға арналған балшық немесе пластилин. • Әр түрлі пішінді кескіштер (дөңгелек, үшбұрышты, төртбұрышты, геометриялық пішіндер). • Ою-өрнек түрлерінің суреттері немесе үлгілері (қазақ халқының ою-өрнектері). • Моншактар, дәндер, түймелер (қосымша безендіру үшін). • Қазақ халқының тұрмыстық заттары мен зергерлік бұйымдарының үлгілері (суреттер, картиналар). Ойынның ережелері: 1. Алдын ала дайындық: Балаларға қазақ халқының тұрмыстық
--	---	---	---	---	--

	дауысы қандай?” Балалар аспапты тануға тырысып, қандай дыбыс шығатынын айтып береді. 3.Ойынның екінші кезеңі – “Аспаптармен ойнау”: Балаларға әртүрлі музыкалық аспаптар беріледі. Олардың міндеті – осы аспаптармен ойнап көру. Әрбір аспапты қалай дұрыс ұстау керек екенін түсіндіреміз: • Дауылпазға соғу. • Асатаяқпен сілку. • Барабанды тарту. • Сазсырнайды үрлеу. • Металлофонда	Дауылпазға соғу. • Асатаяқпен сілку. • Барабанды тарту. • Сазсырнайды үрлеу. • Металлофонда әртүрлі дыбыстарды шығару. Балалар әрбір аспаптың ерекшеліктерін түсініп, олармен ойнауды бастайды. 4.Ойынның үшінші кезеңі – “Ырғақты ойнау”: Балаларға музыкалық әуен беріледі (оңай ырғақты әуендер). Олардың міндеті – берілген әуенмен бірге аспаптарда ойнап, ырғақты ұстап тұру. Бұл кезең балалардың музыкалық сезімдерін және ырғақты түсінуін дамытады. Мысалы, музыкада баяу әуен болса, балалар дауыспен немесе	4. Динамикалық жаттығулар (4 минут): Оқушылар өз орындарында тұрған кезде оң және сол аяқпен жүріп өту жаттығуларын орындайды. Ойыншықтарға допты әр жаққа бағыттап, олардың аяқтарын ауыстырып, кезекпен тек дұрыс аяқпен тебуін қадағалау. 5. Сабақты қорытындылау (2 минут): Сабақтың негізгі нәтижелерін талқылау. Оқушылардың жаттығу барысында көрсеткен нәтижелерін бағалау және ең белсенді ойыншыларды атап өту. Алдағы сабақтарға дайындық және ұсыныстар беру.		заттары мен мәдени мұра ескерткіштері жайлы қысқаша ақпарат беріледі. Мұнда қазан, астау, табақ, керсен, ожау, күбі, торсық сияқты тұрмыстық заттар, сондай-ақ зергерлік бұйымдар мен халықтық өнер үлгілері таныстырылады. Мұқият қарап, суреттерді талқылап, оларды сипаттап өту маңызды. 2. Ойынның бірінші кезеңі – “Танысу және зерттеу”: Балаларға қазақ халқының тұрмыстық заттары мен зергерлік бұйымдарының суреттері көрсетіледі. Әр заттың қалай қолданылатынын және қандай маңызы бар екенін түсіндіреді. Мысалы, күбі мен торсықтың сүт пен айран сақтауға арналғаны, қазан мен табақтың тамақ дайындауда
--	--	---	--	--	---

	эртүрлі дыбыстарды шығару. Балалар әрбір аспаптың ерекшеліктерін түсініп, олармен ойнауды бастайды. 4.Ойынның үшінші кезеңі – “Ырғақты ойнау”: Балаларға музыкалық әуен беріледі (оңай ырғақты әуендер). Олардың міндеті – берілген әуенмен бірге аспаптарда ойнап, ырғақты ұстап тұру. Бұл кезең балалардың музыкалық сезімдерін және ырғақты түсінуін дамытады. Мысалы, музыкада баяу әуен болса, балалар дауыспен немесе барабанмен баяу соғуы керек, ал жылдам әуен болғанда – аспаптармен тез әрі ырғақты ойнайды. 5.Ойынның төртінші	барабанмен баяу соғуы керек, ал жылдам әуен болғанда – аспаптармен тез әрі ырғақты ойнайды. 5.Ойынның төртінші кезеңі – “Музыкалық топ құру”: Балалар бірнеше топқа бөлінеді. Әр топқа белгілі бір музыкалық аспап беріледі. Олар бірге ойнап, шағын музыкалық шығарманы орындайды. Мысалы, бір топ дауылпаз бен барабанмен ырғақты соғады, екінші топ сыбызғы мен сазсырнайды қолданады. Бұл кезең балалардың топпен жұмыс істеу дағдыларын, музыкалық үйлесімділік сезімін дамытады. 6.Қорытынды: Ойын соңында балалар өздеріне ұнаған аспаптарды айтып, қай аспапта ойнағандарын көрсетеді. Олар әрбір			пайдаланылатыны жайлы айтып өтеміз. • “Бұл қандай зат?” • “Оның не үшін қолданылатынын білесің бе?” • “Бұл заттың қандай ерекшеліктері бар?” 3. Ойынның екінші кезеңі – “Мүсіндеу және пішіндеу”: Балаларға балшық немесе пластилин беріледі, олар өздеріне ұнаған қазақ халқының тұрмыстық заттарын мүсіндеуге тырысады. Мысалы, қазан, табақ, ожау, күбі сияқты заттарды жасау. Ойын барысында балаларға пішіндер мен ою-өрнек жасау туралы ұсыныс беріледі.
--	--	--	--	--	---

	кезеңі – “Музыкалық топ құру”: Балалар бірнеше топқа бөлінеді. Әр топқа белгілі бір музыкалық аспап беріледі. Олар бірге ойнап, шағын музыкалық шығарманы орындайды. Мысалы, бір топ дауылпаз бен барабанмен ырғақты соғады, екінші топ сыбызғы мен сазсырнайды қолданады. Бұл кезең балалардың топпен жұмыс істеу дағдыларын, музыкалық үйлесімділік сезімін дамытады. 6.Қорытынды: Ойын соңында балалар өздеріне ұнаған аспаптарды айтып, қай аспапта ойнағандарын көрсетеді. Олар әрбір аспаптың дыбысы мен ойнау тәсілдері туралы ойларын	аспаптың дыбысы мен ойнау тәсілдері туралы ойларын ортаға салып, алған білімдерін бекітеді.			• “Қазанның немесе табақтың пішіні қандай?” • “Ою-өрнек салу үшін қандай пішіндер қолдануға болады?” Балалар өздері таңдаған затты жасау кезінде әртүрлі пішінді кескіштерді қолданады. Бұл кезең балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытып, қол моторикасын жетілдіреді. 4. Ойынның үшінші кезеңі – “Безендіру және ою-өрнек салу”: Мүсіндеу кезінде балалар өз жұмыстарына қазақ халқының дәстүрлі ою-өрнектерін салуға тырысады. Олар пішіндер мен кескіштер арқылы бедерлер
--	---	--	--	--	--

	ортаға салып, алған білімдерін бекітеді.				жасайды, ою-өрнек үлгілерін қолданады. • “Бұл ою қандай мағына береді?” • “Қандай ою-өрнектерді салуға болады?” • “Ою-өрнектердің мәні мен мазмұны қандай?” Сонымен қатар, моншақтар, дәндер мен түймелерді қолдана отырып, өз мүсіндерін безендіреді. Бұл балалардың заттарды тек функционалды емес, әдемі түрде де жасау дағдыларын қалыптастырады. 5. Ойынның төртінші кезеңі – “Қорытынды және таныстыру”: Балалар аяқтаған жұмыстарын бір-біріне көрсетіп, әр жұмысының ерекшелігін айтып
--	--	--	--	--	--

					береді. Мысалы, “Мен бұл қазанды қалай жасадым, оған қандай ою-өрнек салдым, не үшін осындай пішіндер қолдандым?” деген сұрақтарға жауап береді. Балалар өз жұмыстарын сипаттап, қазақ халқының тұрмыстық заттары мен өнеріне байланысты білімдерін жинақтайды
Серуенге дайындық	Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. (Өзіне-өзі қызмет) «Көктем айлары» тақырыбында жеке әңгімелер.				
Серуен	Табиғатты бақылау”: Балалар серуенге шығады, олардың назарын көктем мезгілінің ерекшеліктеріне аудару мақсатында табиғатты мұқият бақылауға шақырылады. Әр балаға көктемге тән суреттер немесе карточкалар беріледі (мысалы, түрлі гүлдер, ағаштар, құстардың суреттері). “Қандай гүлдер өсіп жатыр?”	Құстардың әні”: Құстардың әндері мен көктемгі табиғат дыбыстарын тыңдау. Балаларға құстардың дауысы тыңдатылады немесе табиғаттың өзінен келген дыбыстар ойнатылып, балалардан оларды қайталай алу талап етіледі. “Қандай құстардың дауысын естідіңдер?”	“Көктемгі серуен” (қимылды ойын): Балаларға табиғатта әртүрлі қозғалыстар жасау ұсынылады, мысалы, ағаштар мен гүлдердің өсуін бейнелейтін қимылдар. Олар ағаштардың биік болып өсуін, құстардың ұшуын, жаңбырдың жауып жатқанын, желдің есіп тұрғанын көрсетуі мүмкін.	Көктемгі гүлдер мен өсімдіктерді жинау”: Балалар көктемде ашылатын гүлдер мен өсімдіктердің аттарын атаған соң, оларды табиғатта немесе ойын алаңында тапқандарын жинайды. Бұл кезең балалардың табиғатқа жақын болуын, өсімдіктер мен гүлдерді танып білуін қамтамасыз етеді. “Бұл қандай гүл?”	Табиғаттың сыйы”: Балалар әрқайсысы өзіне ұнаған көктемгі табиғат элементтерінен (жапырақ, гүл, ағаш бұтағы) кішкене сыйлық жасайды. Олар бұл сыйлықтарын бір-біріне береді, ал әр бала алған сыйлықты өз сезімдерімен байланыстырып айтып береді.

	• “Қандай құстарды көрдіңдер?” • “Ағаштардың қандай өзгерістерін байқадыңдар?” • “Қандай жаңбыр жауып тұр?” Балалар өз бақылауларын айтып, табиғаттың көктемдегі жаңарғанын түсінуге көмектеседі.	• “Құстар неге ән салып тұр?” • “Табиғатта тағы қандай дыбыстарды тыңдауға болады?” Бұл кезеңде балалар көктемгі табиғаттың дыбыстары мен құстардың әнін тыңдап, оларды ажыратуға тырысады.	• “Құстардай ұшып көріңдер!” • “Жаңбыр жауып жатыр, себетімізді ашып, суыңыз!” • “Ағаштар өсе бастайды, қолдарыңды жоғары көтеріп, жайқалып өсуін көрсетіңдер!”	• “Гүлдер мен ағаштардың қандай түстері бар?” Балалар жапырақтар мен гүлдерден композициялар жасап, көктемді жақынырақ сезінеді.	
Серуенне оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешу, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, жаңылтпаштар, санау және т. б. (көркем, тәуелсіз ойын әрекеті) «Табиғатты қорғайық» - табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру (Біртұтас тәрбие)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар	Баяу қимылды ойындар Мақсаты: Балалардың қимыл-қозғалыс дағдыларын дамыту, денсаулығын жақсарту. Ойын: «Қысқы серуен» Балалар бөлмеде орындықтар мен басқа да заттарды қойып, қыстың көрінісін жасауға тырысады (жолдар, ағаштар, қар). Олар жай ғана бір-біріне кедергі	Үстел үсті ойындары Мақсаты: Балалардың логикалық ойлауын дамыту, зейін мен қиялын жетілдіру. Ойын: «Лото» Балалар суреттер мен цифрлардан тұратын лото ойынын ойнайды. Әр бала карточкасын алып, сол карточкадағы суретке немесе цифрға сәйкес	Бейнелеу әрекеті Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, өз ойын көркем түрде жеткізу. Ойын: «Қар суретін салу» Балалар қағазға қардың суретін салып, оны түрлі түстермен әшекейлейді.	Жеке шығармашылық әрекеттер Мақсаты: Балалардың дербес шешімдер қабылдауына ықпал ету, шығармашылық белсенділігін арттыру. Ойын: «Қысқы аппликация» Балалар қағаздан қар, ағаш, жануарлар, қысқы элементтерді қиып, аппликация	Өзіндік ізденіс әрекеттері Мақсаты: Балалардың дербес шығармашылық ізденісін дамыту. Ойын: «Табиғаттан қандай нәрселерді табуға болады?» Балалар қыстың табиғатынан жапырақтар, мұз қабыршақтары, қардың түрлерін жинап, оларды зерттейді. Бұл әрекет балалардың қоршаған ортаға деген

қараужәнетағы басқа әрекеттер)	келтірмей, баяу жүріп өтеді. Ойын арқылы балалардың үйлесімді қозғалыс дағдылары дамиды. Ойын: «Қарды жинау» Балалар үстел үстінде кішкентай ақ қағаздан қиылған қарды жинайды. Қағаздың әр бөлігін бір-бірден жинау керек, қозғалыс барысында балалардың зейінін арттыруға көмектеседі.	келетін бейнені іздейді. Ойын барысында балалар түстерді, пішіндер мен санды танып, оларды есте сақтауға үйренеді. Ойын: «Құрастырма пазл» Балалар пазл құрастыру арқылы кеңістіктік ойлау дағдыларын дамытады. Қысқы табиғат, жануарлар немесе ертегі кейіпкерлері бейнеленген пазлдар таңдалады.	Бұл әрекет арқылы балалар қыстың түсін, табиғатты, қардың ерекшеліктерін өз көзқарастары бойынша бейнелейді. Ойын: «Қысқы пейзаж» Балалар түрлі материалдарды пайдалана отырып, қысқы пейзаждарды жасайды (мақта, қағаз, түсті стикерлер). Суреттің негізінде табиғаттың қыстық көрінісі болуы керек: ағаштар, мұз, қар, балалар мен жануарлар.	жасайды. Осылайша олар жапсырмалар мен қиынды материалдар арқылы өз шығармашылықтарын іске асырады. Ойын: «Қарлы адам жасау» Балалар түрлі материалдарды (материалдар, түсті қағаз, түймелер, жіптер) пайдаланып, қысқы адамды (қарлы адам) жасайды. Ойын арқылы олар пішіндерді танып, қол моторикасын дамытады.	қызығушылығын арттырады.
Балалармен жеке жұмыс	Эмоционалды даму мен өзін-өзі бағалау Мақсаты: Баланың эмоциялық жағдайын бақылау, өзін-өзі бағалау қабілетін дамыту. Жүзеге асыру әдісі:	Қол моторикасы мен жазуға дайындық Мақсаты: Баланың қол моторикасын дамыту, жазуға дайындау. Жүзеге асыру әдісі:	Қиял мен шығармашылықты дамыту Мақсаты: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қиялын жетілдіру. Жүзеге асыру әдісі:	Әлеуметтік дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың өзара қарым-қатынас жасау, басқа балалармен жұмыс істей білу дағдыларын қалыптастыру.	Ойлау және логикалық дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың зейінін, есте сақтау және ойлау қабілетін арттыру. Жүзеге асыру әдісі: Логикалық тапсырмалар мен жұмбақтар шешу.

	Баланың эмоцияларын тану және оларды сөзбен білдіруіне көмектесу. Эмоционалдық тұрақтылықты дамыту үшін тыныштандыратын жаттығулар мен ойындар ұйымдастыру. Баланың өзін-өзі бағалау деңгейін арттыру үшін оның жетістіктерін мадақтап, қолдау көрсету. Мысал: Балаларға түрлі эмоционалдық күйді бейнелейтін суреттер көрсетіп, сол жағдайлардағы эмоцияларды сипаттап беру. Қорытынды: Баланың эмоционалдық интеллектін дамыту үшін оның сезімдерін танып, дұрыс бағалай білу дағдыларын қалыптастыру.	Жазу үшін қажетті жаттығулар: түзу және қисық сызықтарды салу, әріптер мен сандарды жазу. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін түрлі материалдармен жұмыс жасау (қаламсаппен жазу, құмда жазу). Мысал: Балаларға әріптер мен сандарды дұрыс жазу бойынша тапсырмалар беру. Қорытынды: Жазуға дайындық үшін балаға әртүрлі жазу жаттығуларын беру, қол моторикасын дамыту.	Баланың қиялын дамытатын шығармашылық ойындар мен тапсырмалар ұсыну. Бейнелеу өнері, қолөнер және шығармашылық жұмыс арқылы өзін-өзі білдіруге мүмкіндік беру. Балаларға ертегілер мен әңгімелер құрастыруға тапсырма беру. Мысал: Балаларға бейнелеу құралдарын беріп, олардан қиялдарын пайдаланып сурет салуды сұрау (мысалы, «Менің армандарым»). Қорытынды: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін оған жаңа идеялар мен шығармашылық	Жүзеге асыру әдісі: Топтық жұмыстарда баланың қатысуын бақылау, жеке тапсырмаларды орындауға көмек көрсету. Әлеуметтік ойындар арқылы баланың дұрыс мінез-құлық көрсетуіне ықпал ету. Баланы топтық ойындарға қатыстыру арқылы өзін-өзі тануға және өзара әрекет ету дағдыларын дамыту. Мысал: Баланы басқа балалармен бірге «Құрылысшы» ойынына қатыстырып, оларға бірлесіп жұмыс жасау тапсырмасын беру. Қорытынды: Баланың әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін әртүрлі ситуацияларда	Баланы сурет бойынша әңгіме құрастыруға үйрету. Құрылымдық ойлауды дамыту үшін суреттерден әңгімелер құрастыру. Мысал: Баланың алдына бірнеше түрлі сурет қойып, «Бұл қандай жануар?» немесе «Бұл қайда орналасқан?» деген сұрақтар қою. Қорытынды: Баланың ойлау қабілетін дамыту үшін оны өз бетінше тапсырмалар орындауға ынталандыру.
--	---	--	--	---	---

			жұмыстар орындауға мүмкіндік беру.	өзара әрекет ету мүмкіндіктерін дамыту.	
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі 15 минут» «Өнегелі қадамдар» ойыны: Балаларды шеңберге жинап, әрбір баланың қолында қызыл, жасыл немесе көк карточка болатындай етіп, оларды үш топқа бөліңіз. Ойыншының алдында бір ситуация болады (мысалы, «Сен біреуге көмек көрсетіп жатырсың», «Сен досыңа қолдау көрсетпей, оны ренжітіп жатырсың», «Сен басқа балалармен бөлісіп отырсың»). Балалар ситуацияны тыңдап, өздерінің жауаптарын карточкалармен көрсетеді. Мысалы: Егер ситуация жақсы мінез-құлықты білдірсе, балалар жасыл карточка көрсетеді. Егер ситуация жаман мінез-құлықты көрсетсе, қызыл карточка көрсетіледі. Егер ситуация не жақсы, не жаман екені анық емес болса, көк карточка көрсетіледі. Әр ситуациядан кейін балаларға түсіндірулер жасалып, дұрыс мінез-құлықты ұстану маңыздылығын айтып өтіңіз. (Біртұтас тәрбие.)				

Бекітілген
21/03.2024

Тәрбиелеу - білім беру үдерісінің циклограммасы

Балалардың жастары: 5 жастағы

Жоспарлау күні 11.03.-14.03.2024-2025 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі 11.03	Сәрсенбі 12.03	Бейсенбі 13.03	Жұма 14.03
Балаларды қабылдау.	Мұғалімнің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуда ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату Күй күмбірі: Күйлер жинағы https://www.google.com/search?q=%D2%9B%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D2%9B%D1%88%D0%B0+%D0%BA%D2%AF%D0%B9&oq=%D2%9B%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D2%9B%D1%88%D0%B0+%D0%BA%D2%AF%D0%B9&gs_lcrp=EgZjaHJvWUyBggAEEUYOTIHCAEQABiABDIHCAIQABiABDIHCSAMQABiABDIHCAQQABiABDIHCAUQABiABDIHCAUQABiABDIHCAQ (Біртұтас тәрбие)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен балалардың денсаулығы, ауа-райы бойынша киім-кешек, балалардың көңіл-күйі, демалыс күндері туралы әңгімелесу				
Балалардың те-рбесәрекеті (баяу қимыл-ы ойындар, үстел үсті ойын-дары, бейнелеу әреке-ті, кітаптар қарау және тағ-ы басқа		"Тоғызқұмалақ" Максаты: Балалардың есептеу қабілетін дамыту, логикалық ойлауды жетілдіру. Ойынның тәртібі: Бұл ойын сандықпен ойнауға негізделген, оның ішінде 81 ұяшық пен бірнеше құмалақ бар. Ойыншылар кезекпен	"Сөздерді байланыстыр" Максаты: Баланың сөздік қорын молайту, қазақ тілінің дыбыстық ерекшеліктерін түсіндіру. Ойынның тәртібі: Балаларға бір сөз беріледі, олар осы сөзге ұйқас сөздер табуға	"Табиғат әлемі" Максаты: Балалардың табиғаттағы өзгерістерді бақылау және түсіну қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі табиғаттағы жыл мезгілдерінің өзгерістерін, табиғаттағы көріністерді сипаттайды. Балалар сол өзгерістерді картадағы суреттер арқылы табуы керек. Мысалы, көктемде гүлдер	"Сақина салмақ" Максаты: Балалардың қол қозғалысын дамыту, ойынның мәнін түсіну. Ойынның тәртібі: Ойыншылар сақинаны немесе басқа да ұсақ затты таңдалған нысанға дәл тастауға тырысады. Бұл ойынға балалар бірнеше топқа бөлініп

		құмалақтарды санап, қарсыласын ұтып алуға тырысады. Дидактикалық маңызы: Бұл ойын математикалық қабілеттерді, логиканы, стратегияларды ойлауды дамытады. Ұлттық ойын-ұлт қазынасы Біртұтас тәрби	тырысады. Бұл ойын топпен немесе жұппен ойналуы мүмкін. Дидактикалық маңызы: Ойын баланың тілдік қоры мен дыбыстық танымын жақсартады. Тілдік қарым-қатынас	Мысалы, көктемде гүлдер гүлдейді, күзде ағаштардың жапырақтары түспек сияқты. Ойын соңында балалар табиғаттың әр мезгіліндегі ерекшеліктерін талқылайды.. Экологиялық білім беру және экологиялық мәдениет	қатысады. Әр бала кезекпен сақинаны жәшікке немесе басқа да орынға түсіруге тырысады. Дидактикалық маңызы: Балалар қолдың нәзік қимылдарын үйреніп, сенімділік пен төзімділікті дамытады. Ұлттық құндылық Біртұтас тәрбие
Ұйымдастырылған іс-әрекеге дайындық	Біртұтас тәрбие: Наурыз айы – «Тәуелсіздік және отаншылдық» айы Апта дәйексөзі: «Патриотизм-ата-ананды құрметтей білуің...» Б.Момышұлы				
		«Тіл — тапқырлар» ойыны Мақсаты: Балалардың сөздік қорын молайту және сөздермен жұмыс істей білу қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі балаларға бірнеше сурет көрсетеді, және оларды сәйкестендіру керек.	«Уақытты таны» ойыны Мақсаты: Уақытты түсіну, сағатты оқу дағдыларын дамыту. Жүрісі: Балаларға уақытты көрсететін карталар немесе сағаттардың суреттері беріледі. Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір	«Қалай болады?» ойыны Мақсаты: Оқиғаларды болжау және шығармашылық ойлауды дамыту. Ойын жетекшісі белгілі бір шығарма немесе ертегіден үзінді оқиды және оқиғалардың жалғасын болжауды сұрайды.	«Қандай дыбыс?» ойыны Мақсаты: Балалардың дыбыстарды дұрыс есту және ажырату дағдыларын дамыту. Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір дыбыстарды немесе сөздерді айтады. Балалар сол дыбысты немесе дыбыс тобын дұрыс тануы керек. Мысалы, «С» дыбысын тыңдап, балалар оған сәйкес сөздер табады

		Мысалы, суреттердің арасында «сәбіз», «үй», «апта» сөздері бар болса, балалар осы сөздермен сөйлем құрауы тиіс. Балалар әр сөзді дұрыс қолдана отырып, өз сөйлемдерін құрап, дыбыстар мен әріптердің қатысын меңгереді. Сөйлеуді дамыту	уақытты сұрайды, мысалы, «10 сағат 30 минут». Балалар сағатты қарап, көрсетілген уақытты айтады немесе көрсетеді. Бұл ойын балалардың уақыт ұғымын, сағатпен жұмыс істеу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Математика негіздері	Мысалы, «... және ақылды қасқыр орманда адасып кетті, енді не болады?» Балалар өз болжамдарын айтады, әртүрлі нұсқаларды ұсынады. Бұл ойын балалардың қиялдау қабілеттерін дамытып, әдеби шығармалардың құрылымын түсінуге көмектеседі. Көркем әдебиет	(сабақ, сүт, сәби). Ойын балалардың дыбыстық сауаттылығын арттырады. Сауат ашу негіздері
Кестеге сәйкес Ұйымдастырылған іс-әрекет		<i>1.Математика негіздері</i> Міндеті : Сөйлеуде белгілі бір заттың өзіне немесе басқа затқа қатысты орнын көрсете білуге үйрету. Ойын: «Заттардың орны» Мақсаты: Балаларға заттардың өзіне немесе басқа затқа қатысты орнын түсінуге көмектесу. Қажетті заттар:	<i>1.Математика негіздері</i> Міндеті: Сөйлеуде белгілі бір заттың өзіне немесе басқа затқа қатысты орнын көрсете білуге үйрету. Ойын: «Заттың орнын табу» Мақсаты: Балаларға заттардың орнын анықтап, оны сөйлеуде дұрыс қолдануға үйрету. Уақыт: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті заттар:	<i>1.Көркем әдебиет</i> Міндеті: Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну, себеп-салдарлық байланыстарды, жанрларды (ертегі, әңгіме, өлең) ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. Ойын: «Өлең әлеміне саяхат»	1.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру. Ойын: «Әңгіме құрастырушылар» Мақсаты: • Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу.

		• Ойыншықтар (мысалы, машиналар, қуыршақтар, шарлар және т.б.) • Картон қорапшалар немесе кішігірім жәшіктер Ойынның ережелері: 1. Таныстыру: Мұғалім немесе тәрбиеші балаларға белгілі бір заттарды (мысалы, қуыршақ, машиналар) көрсетіп, оларды түрлі орындарға қоюды сұрайды. Мысалы: «Қуыршақты үстелдің үстіне қой», «Машинаны қораптың ішіне қой», «Шарды орындықтың астына қой». 2. Жаттығу: Балаларға ойыншықтарды түрлі орындарға қоюды тапсырма етіп беру. Бұл тапсырмалар әртүрлі болуы мүмкін:	• Түрлі ойыншықтар (машина, қуыршақ, доп, блоктар, т.б.) • Үстел, орындық, себеттер, қораптар және басқа да түрлі заттар, оларға балалар ойыншықтарды орналастыру үшін қолдануға болады. Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе (5 минут): • Ойынның мақсатын түсіндіру: «Біз заттардың қай жерде тұрғанын анықтап, оларды сөйлеуде дұрыс көрсетуге үйренеміз». • Балаларға заттардың орнын анықтайтын сөздер туралы айту (үстінде, астында, арасында, қасында, ішінде және т.б.). 2. Негізгі бөлім (15 минут): • Тапсырмалар беру: Мұғалім әртүрлі заттардың орнын айту арқылы балаларға орын көрсету тапсырмаларын береді. Мысалы:	Мақсаты: • Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауға ықпал ету. • Өлеңдердің мазмұнын түсіну. • Себеп-салдарлық байланыстарды анықтау. • Өлеңнің жанрын ажырату (өлеңнің құрылымы, ырғақ, ұйқас және т.б.). Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар: • Балаларға таныс, қарапайым өлеңдер (мысалы, «Аққу», «Қыс келді», «Көктем»). • Картон қағаздар, маркерлер немесе түсті қағаздар (эмоцияларды суретпен көрсету үшін). • Шарлар немесе жұмсақ ойыншықтар (сезімдерді білдіру үшін).	• Монологты байланыстырып құра білу. • Әңгімені бірізді және логикалық түрде айту. • Шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру дағдыларын дамыту. Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар: • Әртүрлі суреттер мен картинкалар (табиғат көріністері, жануарлар, адамдар және т.б.). • Карталар мен қағаздар (қажет болған жағдайда балаларға әңгіме құрастыру үшін көмек ретінде).
--	--	---	--	--	---

		• «Машинаны үстелдің астына қой» • «Шарды диванның қасына қой» • «Қуыршақты креслоның үстіне қой» 3. Диалог: Әрбір тапсырмадан кейін балалардан заттардың орнын сұрау: «Қуыршақ қайда тұр?», «Машина неге орналасқан?» 4. Қайталау: Ойын барысында балалардың түсінігін нығайту үшін түрлі тапсырмаларды қайталауға болады. Ойынның нәтижесі: • Балалар заттардың орнын дұрыс түсініп, айтып беруді үйренеді. • Өзінің және басқа заттардың орналасуын көрсету дағдысы қалыптасады.	• «Қуыршақты үстелдің үстіне қойыңыз» • «Допты орындықтың астына қойыңыз» • «Машинаны қораптың ішіне қойыңыз» • «Блокты үстелдің қасына қойыңыз» • «Шарды кітаптың арасына қойыңыз» • Балалардың орындарды анықтау: Әрбір тапсырмадан кейін балаларға сұрақ қойып, дұрыс орынды табуларын сұраңыз: • «Қуыршақ қайда тұр?» • «Доп қайда болды?» • «Машина қайда орналасқан?» • Ойыншықтарды қозғалысқа келтіру: Балалар өздеріне тапсырма алған соң, заттарды қажетті орындарға орналастырып, оны айтады. Мысалы: «Мен допты орындықтың астына қойдым».	Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Балаларға өлең мен әңгіме арасындағы айырмашылықты түсіндіру. «Өлеңдерде сөздер ырғақпен айтылады, оларда ұйқас болады» деп балаларға өлеңнің ерекшеліктері туралы айту. • Эмоция туралы түсінік беру: «Өлеңдер тыңдағанда қандай сезімде болар едіңдер?» деп сұрау. Балаларға эмоциялар мен сезімдерді сөзбен білдіруге көмектесу (қуаныш, реніш, таңданыс және т.б.). 2. Негізгі бөлім (15 минут): • Өлең оқып беру (5 минут): Тәрбиеші балаларға таныс, қарапайым өлеңді оқып береді. Мысалы: • «Қыс келді» өлеңі: Қыс келді, қыс келді, Аққалаға бас келді.	Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Балаларға бүгін біз әңгімелер құрастыратын ойын ойнайтынымызды түсіндіру. «Әңгіме – бұл оқиғалар туралы айтып беретін сөздер жиынтығы. Бүгін біз әңгіме құрастырамыз!» • Қысқаша түсінік беру: Әңгіме құрастырудың негізгі элементтерін түсіндіру: • Негізгі ой: Әңгімеде айтылатын басты нәрсе. • Бірізділік: Әңгіме оқиғасының реті (не болды, кейін не болды, соңы қандай болды). • Логика: Оқиғаның бір-бірімен байланысы.
--	--	---	---	--	---

		2.Көркем әдебиет Міндеті: Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну, себеп-салдарлық байланыстарды, жанрларды (ертегі, әңгіме, өлең) ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. Ойын: «Ертегі әлеміне саяхат» Мақсаты: • Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауға ықпал ету. • Шығарманың мазмұнын түсіну. • Себеп-салдарлық байланыстарды анықтау. • Жанрларды ажырату.	3. Қорытынды бөлім (5 минут): • Тапсырмаларды қайталау: Балаларға заттарды қайта орналастыруды сұрау. • Балалардың дұрыс сөйлеуін қадағалау: Мысалы, «Шарды үстелдің үстіне қойдым» деп айту. • Ойын соңында әр бала өзіне ұнаған тапсырмаларды қайталап орындап, орнын көрсетуге мүмкіндік алады. Ойынның нәтижесі: • Балалар өздеріне берілген тапсырмаларды дұрыс орындай алады. • Олардың кеңістіктік түсінігі жақсарады. • Сөйлеу тілінде орын мен кеңістік туралы сөздер қолданылып, сөздік қоры дамиды. 2.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу, монологты	Аязбенен бірге келді, Қар жауды, шана жүрді. • Эмоционалды қабылдау (5 минут): Өлеңді тыңдағаннан кейін балалардан: • «Бұл өлеңді тыңдағанда қандай сезімде болдыңыздар?» • «Қыс туралы қандай сезімдеріңіз бар?» • Шарлар немесе жұмсақ ойыншықтар арқылы балалар өз эмоцияларын білдіреді (мысалы, қуанышты немесе таңғалған кезде бір түсті шарды, қыстың суық екенін білдіру үшін көк шарды ұстау). • Мазмұнды түсіну (5 минут): Өлеңді талқылап, оның мазмұнын түсіну: • «Бұл өлеңде не туралы айтылады?» • «Қыс келді дегенде қандай өзгерістер болды?» • «Қыс кезінде не болады?» деген сұрақтар арқылы балалар өлеңнің мазмұнын түсініп, оған жауап береді.	2. Негізгі бөлім (15 минут): • Әңгіме құрастыру (10 минут): • Суретке қарап әңгіме құрастыру: Тәрбиеші балаларға әртүрлі суреттер көрсетеді (мысалы, аңшылар мен жануарлар, ағаштар мен гүлдер, балалар ойнап жүр және т.б.). Балаларға осы суреттерді қарап, әңгіме құрастыруды ұсыну. • Мысалы: Тәрбиеші бір суретті көрсетіп, «Бұл суретте не болып жатыр?» деп сұрау. Балалар сол суретке байланысты әңгіме құрастырады. • Әр балаға сұрақтар қойылып, олардың ойларын жалғастыруға көмектеседі:
--	--	---	---	---	--

		Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар: • Әр түрлі жанрдағы қысқа ертегілер (ертегі, әңгіме, өлең, т.б.) • Қағаздар мен түстер (кейіпкерлерді суреттеу үшін) • Шарлар немесе жұмсақ ойыншықтар (сезімдер мен эмоцияларды көрсету үшін) Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут) • Таныстыру: Балаларға ертегі мен әңгімелердің не екенін түсіндіру. Әр жанрдың ерекшеліктерін айтып, «Ертегілерде кейіпкерлер жомарт, әділ немесе керісінше зұлым болады» деп түсіндіру.	байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту, шағын логикалық және хабарлау сипатындағы әңгімелерді құрастыру. Ойын: «Әңгіме құрастыру алаңы» Мақсаты: • Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу. • Монологты байланыстырып құра білу. • Балалардың тілдік дағдыларын дамыту. • Әңгіме құрастыру, логикалық байланыстарды дұрыс орнату. Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар	3. Қорытынды бөлім (5 минут): • Себеп-салдарлық байланыстарды анықтау: Өлеңдегі оқиғаларды себеп-салдар арқылы талқылау. • «Неліктен өлеңде қар жауды деп айтылды?» • «Қыс келді деп айтқанда қандай өзгерістер болды?» деген сұрақтар қойылады. • Жанрды ажырату: Балаларға өлеңнің жанры туралы сұрау: • «Бұл өлең бе, әлде әңгіме ме?» деген сұрақ қойылып, өлеңнің құрылымы мен ерекшеліктері туралы түсінік беріледі. • «Өлеңде ұйқас бар ма? Көрдіндер ме?» деп сұрау. • Өлеңнің ұйқасын анықтап, балаларға ұйқас деген не екенін түсіндіру. Ойынның нәтижесі:	• «Бұл балалар не істеп жатыр?» • «Кімдер бірге ойнап жүр?» • «Суреттегі аң қандай дыбыс шығарады?» • «Көктемде қандай өзгерістер болады?» • Балалар шағын әңгімелерді кезекпен құрастырады. • Әңгіме бойынша логикалық сұрақтар: Балалар құрастырған әңгімелерден кейін, тәрбиеші «не болды?» деген сұрақтар қойып, балаларға әңгімелерінің логикасын тексеруге мүмкіндік береді: • «Алдымен не болды?» • «Не үшін осы әрекет жасалды?» • «Әңгіме қалай аяқталды?»
--	--	--	---	--	---

		• Жанрларды атап, олардың айырмашылықтарын түсіндіру: «Ертегі мен әңгіме арасында қандай айырмашылық бар?». 2. Негізгі бөлім (15 минут) • Шығарманы тыңдау (5 минут): Мұғалім немесе тәрбиеші балаларға қысқа ертегі оқиды (мысалы, «Қожанасырдың ақылы» немесе «Бақа мен өгіз»). • Эмоционалды қабылдау (5 минут): Ертегі аяқталған соң, балалардан: • «Ертегіні тыңдағанда қандай сезімде болдыңыздар?» деген сұрақтар қою. Балалар шарларды немесе ойыншықтарды пайдаланып, өз сезімдерін білдіруі мүмкін (мысалы, қуанышты, қорқақ, таңғалған). • «Ертегі сіздерге ұнады ма?» деп сұрап, балаларды өз эмоцияларын білдіруге шақыру.	Қажетті материалдар: • Әртүрлі суреттер мен карточкалар (табиғат көріністері, жануарлар, балалар, күнделікті өмірдегі жағдайлар мен іс-әрекеттер бейнеленген). • Карточкаларға әртүрлі тақырыптар жазылған: «Көктемде не болады?», «Жазғы демалыс», «Менің сүйікті жануарам» және т.б. • Картон немесе қағаз, түрлі түсті қарындаштар. Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Тәрбиеші балаларға ойынның мақсатын түсіндіреді. «Біз бүгін өзіміздің	• Балалар өлеңнің мазмұнын түсінеді, эмоцияларын дұрыс көрсетеді. • Себеп-салдарлық байланыстарды анықтап, өлеңнің құрылымы мен жанрын ажырата алады. • Шығарманың негізгі идеясы мен сезімдерге қатысты талқылау жүргізу арқылы балалардың тілдік дағдылары дамиды. 2.Сауат ашу негіздері Міндеті: Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. Ойын: «Сызықтар мен Пішіндер әлемі» Мақсаты:	3. Қорытынды бөлім (5 минут): • Әңгіме жазу немесе айту (5 минут): • Балаларға тағы бір сурет немесе бірнеше сөз беріліп, сол бойынша әңгіме құрастырады. Бұл балалардың монологтық сөйлеу дағдысын дамытуға көмектеседі. • Әңгіме аяқталған соң, балалардан сұрау: • «Әңгіменді қайталай аласың ба?» • «Негізгі ой қандай болды?» • «Әңгімеңде неге басқаша болды деп ойлайсың?» Ойынның нәтижесі: • Балалар өз ойларын логикалық түрде
--	--	---	--	--	---

		• Мазмұнын талқылау (5 минут): • «Ертегідегі басты кейіпкер кім?» деген сұрақ арқылы балаларды ертегідегі кейіпкерлерді атап, олардың әрекеттері туралы ойлануға итермелеу. • «Неліктен кейіпкер осы әрекетті жасады?» деп сұрау арқылы себеп-салдарлық байланысты түсінуге көмектесу. • Балаларға сұрақтар қою: • «Қожанасырдың шешімі дұрыс болды ма?» • «Неліктен?» 3. Қорытынды бөлім (5 минут) • Жанрларды ажырату: Оқылған ертегінің жанрын сұрау: • «Бұл ертегі ме, әлде әңгіме ме?» деп сұрап, ертегінің ерекшеліктерін атап өту.	әңгімелерімізді құрастырамыз. Әрбір әңгімеде маңызды бір ой болады, сондықтан біз не туралы айтатынымызды нақты білуіміз керек. Біз әңгіме құрастырамыз, сондықтан оны байыппен, бірізділікпен айтуымыз керек!» • Әңгіме құрастырудың негіздері: Балаларға «Әңгімеде не болуы керек?» деген сұрақ қойып, негізгі ойды түсінуге көмек көрсету. • Әңгімеде бір оқиға, кейіпкерлер және басталуы, ортасы және аяқталуы болатынын айту. 2. Негізгі бөлім (15 минут): • Әңгіме құрастыру (10 минут):	• Өртүрлі бағыттағы сызықтар мен пішіндерді (тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтар, нүктелер, тамшы тәрізді пішіндер) дұрыс салу. • Сызықтар мен пішіндер арасындағы арақашықтықты сақтай отырып, оларды үлгі бойынша және өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. • Балалардың кеңістік және пішіндермен жұмыс істеу дағдыларын дамыту. Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар: • Үлгілер (сызықтар мен пішіндер салынған карталар: тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтар, нүктелер, тамшы пішіндері).	байланыстырып, бірізді әңгімелерді айта алады. • Әңгіме құрастыру кезінде басты ойды дұрыс жеткізе біледі. • Шағын әңгімелер құрастыру дағдыларын дамытады. • Әңгімелердің логикасын түсініп, құрылымын дұрыс құруға көмектеседі. 2. Сауат ашу негіздері Міндеттері: Өртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. «Сызықтар мен Пішіндер әлемі: Қайталау және Құрастыру»
--	--	--	--	--	---

		• Балаларға «Ертегілерде жануарлар сөйлей алады. Сендер қандай ертегілерді білесіңдер?» деп, олардың ойларын тыңдау. • Шығарманы қайталау: Балаларға ертегіні қысқаша қайталап беру және оның мазмұны бойынша сұрақтар қою. Мысалы: • «Ертегідегі басты мәселе не болды?» • «Қандай өзгерістер болды?» Ойынның нәтижесі: • Балалар ертегінің мазмұнын түсініп, сезімдерін дұрыс көрсете алады. • Себеп-салдарлық байланыстарды түсіну дағдылары дамиды. • Әдеби шығармалардың жанрларын ажырата білу дағдылары қалыптасады. 3. Қазақ тілі	• Сурет бойынша әңгіме құрастыру: Тәрбиеші балаларға түрлі суреттер мен карточкаларды береді. Балалар сол суретке қарап, әңгіме құрастырады. • Мысалы, «Бұл суретте балалар саябақта ойнап жүр. Олар не істеп жатыр? Қандай ойын ойнайды?». • Тәрбиеші балалардан: «Әңгімеңде не болды? Қайда жүрдіңдер?», «Кімдермен бірге болдың?», «Қалай аяқталды?» деп сұрап, балалардың әңгімелерін дұрыс байланыстырып айтуларына көмек береді. • Карточкалармен жұмыс: Тәрбиеші карточкалар таратып, балалардан сол тақырып бойынша	• Түрлі түсті қарындаштар, маркерлер, фломастерлер. • Қағаздар. Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Балаларға бүгін сызықтар мен пішіндермен жұмыс істейтінін түсіндіру. Тәрбиеші балаларға сызықтардың және пішіндердің әртүрлі бағытта болуы мүмкіндігін айтып береді. «Бүгін біз түрлі сызықтар мен пішіндер саламыз. Біз оларды тігінен, көлденең, қысқа, ұзын және басқа да түрлі бағыттарда салып көрейік!» деп түсіндіру. • Сызықтар мен пішіндермен таныстыру: Балаларға әртүрлі сызықтар мен пішіндерді көрсету (қысқа және ұзын сызықтар,	Мақсаты: • Әртүрлі бағыттағы сызықтар мен пішіндерді дұрыс жазу дағдыларын дамыту (тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтар, нүктелер, тамшы пішіндері). • Сызықтар мен пішіндер арасындағы арақашықтықты сақтай отырып, оларды үлгі бойынша және өзбетінше құрастыруға мүмкіндік беру. • Балалардың кеңістік және визуалды ойлау қабілеттерін дамыту. Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар
--	--	---	--	--	--

		Міндеті: Таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге, кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен беруге, шығарманы рөлдерге бөліп сомдауға, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу, шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру. Ойын: «Ертегі әлемі: Суреттермен қайталау» Мақсаты: • Таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға мүмкіндік беру.	әңгіме құрастыруды сұрайды. Мысалы: • «Менің сүйікті жануарам» тақырыбында әңгіме айту. • «Көктемде не болады?» тақырыбындағы әңгіме. • «Жазғы демалыс» тақырыбында өз ойларын айту. • Тәрбиеші көмек көрсетеді: Әр бала өз әңгімесін айту кезінде тәрбиеші оларды қосымша сұрақтар қойып, әңгімелерін толықтыруға көмектеседі. • Мысалы: «Көктемде қандай гүлдер өседі?», «Жазда қайда барасың?» деген сұрақтар арқылы балаларды өз әңгімелерін толық әрі	толқынды, ирек сызықтар, нүктелер, тамшы пішіндері). Әр пішіннің қалай аталатынын және оларды қалай салуға болатынын түсіндіру. • Тігінен және көлденең сызықтар: «Бұл сызық тігінен орналасқан, ал мынау көлденең.» • Қысқа және ұзын сызықтар: «Бұл қысқа сызық, ал мынау ұзын сызық.» • Толқынды және ирек сызықтар: «Бұл сызық толқынды, ал мынау ирек тәрізді.» • Нүктелер мен тамшы пішіндері: «Бұл нүктелер, ал мынау тамшы пішіндері.» 2. Негізгі бөлім (15 минут): • Үлгі бойынша жұмыс (7 минут): • Тәрбиеші балаларға үлгі ретінде карталарды	Қажетті материалдар: • Үлгілер (сызықтар мен пішіндер салынған карталар: тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтар, нүктелер, тамшы пішіндері). • Түрлі түсті қарындаштар, маркерлер, фломастерлер. • Қағаз парақтар. Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Балаларға ойынның мақсаты түсіндіріледі. «Біз бүгін әртүрлі сызықтар мен пішіндер салып, олардың арасындағы арақашықтықты сақтаймыз. Бұл тапсырмада біз алдымен үлгі бойынша
--	--	--	---	--	--

		• Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту. • Мазмұнды дұрыс түсініп, логикалық ойлау дағдыларын қалыптастыру. Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар: • Әртүрлі ертегілер мен шығармаларға арналған суреттер (ертегілердің әр кезеңіне сәйкес иллюстрациялар). • Қағаздар, түсті қаламдар немесе маркерлер. • «Ертегі кейіпкерлері» (ойыншықтар немесе суреттер).	логикалық кұруға ынталандырады. • Талқылау: Балалардың айтқан әңгімелерін бірге талқылау. • «Сенің әңгімеңде не туралы айтылды?» • «Әңгімеде не болды?» • «Негізгі ой қандай болды?» 3. Қорытынды бөлім (5 минут): • Әңгімелерді қайталау: Балалардан кұрастырған әңгімелерін қайта айтуын сұрау. Әр бала әңгімесін аяқтаған соң, қалған балалардан «Бұл әңгімеде қандай негізгі ой болды?» деп сұрау. • Қорытынды сұрақтар:	көрсетеді, онда әртүрлі сызықтар мен пішіндер тігінен, көлденең, қысқа, ұзын және толқынды бағыттарда орналасқан. • Тәрбиеші үлгіні түсіндіріп, балалардан оны қағазға дұрыс көшіруді сұрайды. Мысалы: • «Біз алдымен осы сызықтарды саламыз. Тігінен сызықтарды салыңдар!» • «Енді көлденең сызықтарды салыңдар!» • «Ал енді толқынды сызықтар мен тамшы пішіндерін салып көрейік!» • Балалар әрбір сызықтың арақашықтығын сақтап, үлгіні дәл көшіруге тырысады. • Өзбетінше жұмыс (8 минут): • Балаларға өздері сызықтар мен пішіндер кұрастырып, оларды белгіленген	сызықтарды саламыз, ал кейін өзіміз кұрастырып көреміз!» • Пішіндермен танысу: Тәрбиеші балаларға әртүрлі сызықтар мен пішіндерді көрсетеді. • Тігінен және көлденең сызықтар. • Қысқа және ұзын сызықтар. • Толқынды және ирек сызықтар. • Нүктелер және тамшы пішіндері. Тәрбиеші балаларға әрбір сызықтың және пішіннің қалай аталатынын түсіндіреді. 2. Негізгі бөлім (15 минут): • Үлгі бойынша жұмыс (7 минут):
--	--	--	--	---	--

		Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Балаларға ертегі мен шағын шығармалардың маңызы мен ерекшеліктері туралы қысқаша түсінік беру. • «Ертегіде қандай кейіпкерлер болады?» • «Ертегі не туралы болуы мүмкін?» • Мақсат: Балаларға иллюстрация бойынша ертегінің мазмұнын қайталап айтуға мүмкіндік беретін ойын болатынын түсіндіру. 2. Негізгі бөлім (15 минут): • Иллюстрациялармен танысу (5 минут): Мұғалім немесе	• «Әңгімеңде не туралы айттың?» • «Не болды?» • «Әңгіме қалай аяқталды?» • Рефлексия: Балаларға бүгінгі ойын ұнады ма деген сұрақ қойып, ойын соңында әңгіме құрастырудың маңыздылығын түсіндіру. Ойынның нәтижесі: • Балалар өз ойларын байланыстырып, бірізді түрде әңгіме құрастыра алады. • Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу дағдылары дамиды. • Балалардың сөйлеу дағдылары мен шығармашылық қабілеттері жақсарады.	арақашықтықта салу тапсырмасы беріледі. • Тәрбиеші балаларға әртүрлі сызықтар мен пішіндерді жазуды ұсынады, мысалы: • «Енді өздеріңе қалаған сызықтар мен пішіндер жасаңыздар, бірақ арақашықтықты сақтап салыңыздар!» • Балалар өз жұмысында түрлі сызықтар мен пішіндерді пайдаланып, оларды кеңістік ішінде дұрыс орналастыруға тырысады. 3. Қорытынды бөлім (5 минут): • Жұмысты талқылау: Балалар өздерінің жасаған жұмыстарын көрсетіп, тәрбиешімен бірге талқылайды. • «Қандай сызықтарды қолдандыңыз?»	• Тәрбиеші балаларға үлгі ретінде карталар көрсетеді, онда әртүрлі сызықтар мен пішіндер тігінен, көлденең, қысқа, ұзын және толқынды бағыттарда орналасқан. • Балалардан осы үлгіге қарап, сызықтарды дәл көшіріп салу сұралады. • Мысалы: • «Бұл көлденең сызықтарды қалай салуға болады?» • «Енді толқынды сызықтарды салайық!» • «Қысқа сызықтарды ұзын сызықтармен араластырып көрейік!» • Балалар арақашықтықты сақтай отырып, үлгі бойынша сызықтар мен пішіндерді салады. • Өзбетінше жұмыс (8 минут):
--	--	---	---	--	---

		тәрбиеші балаларға танымал ертегілердің немесе шығармалардың суреттерін көрсетеді. Мысалы: • «Қызыл телпек» ертегісі: Қызыл телпек, аю, орман, ананың үйі сияқты суреттер. • «Үш шошқа» ертегісі: Шошқалар, үйлер, қасқыр сияқты суреттер. • Мазмұнды қайталау (5 минут): Балаларға ертегінің суреттері бойынша оны қайталап айту ұсынылады. • «Бұл суретте не болып жатыр?» деп сұрау арқылы балаларды ертегінің мазмұнын қайталап айтуға шақыру. • Әр сурет үшін балалардан: • «Мұнда не болып жатыр?»	3. Сауат ашу негіздері Міндеті: Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. Ойын: «Пішіндер әлемі: Тігінен және көлденең жазу» Мақсаты: • Әртүрлі бағыттағы тігінен және көлденең тәрізді пішіндерді дұрыс орналастыра білу. • Пішіндердің арақашықтығын сақтап, оларды үлгі бойынша және өзбетінше жазу дағдыларын дамыту. • Балалардың кеңістік сезімін, үйлесімділік	• «Арақашықтықты сақтай отырып қалай жұмыс істедіңдер?» • «Неліктен сызықтардың арақашықтығын сақтау маңызды?» деген сұрақтар арқылы балалардың жасаған жұмыстары туралы пікірлерін тыңдау. • Қорытынды сұрақтар: • «Бұл сызықтар мен пішіндерге қандай атаулар берілді?» • «Қайсысы сізге ең қызықты болды?» • «Не үшін сызықтарды арақашықтықты сақтап салу керек?» Ойынның нәтижесі: • Балалар түрлі сызықтар мен пішіндер арасындағы арақашықтықты сақтай отырып, оларды дұрыс орналастыру дағдыларын меңгереді.	• Балаларға өздері сызықтар мен пішіндер құрастыру үшін әртүрлі құралдар мен қағаздар беріледі. • Тәрбиеші балалардан өздерінің жеке сызықтар жиынтығын салуды сұрайды. Мысалы: • «Енді әртүрлі сызықтар мен пішіндерді өз беттеріңше орналастырыңдар!» • «Толқынды сызықтар мен нүктелерді қалай орналастырасыңдар?» • «Қысқа және ұзын сызықтарды бір-бірінен арақашықтықты сақтай отырып салу керек!» • Балалар сызықтарды және пішіндерді кеңістікке орналастырады, арақашықтықты сақтауға тырысады.
--	--	--	---	--	---

		• «Бұл кейіпкер не істеп жатыр?» • «Ерте ме, кеш пе бұл оқиға қайда болады?» деп сұрау. • Мысалы, «Қызыл телпек» ертегісінің суретіне қарап: • «Қызыл телпек орманда серуендеп жүр, ал қасқыр оны аңдып тұр» деп түсіндіру. • Шығармашылық жұмыс (5 минут): Балаларға өздерінің таңдаған ертегілеріне немесе шығармаларына қатысты жаңа сурет салуды ұсыну. Олардың шығармашылығын дамытып, ертегінің мазмұны мен кейіпкерлерін бейнелеуге мүмкіндік беру. • Балалар өздерінің салған суреттеріне байланысты қысқаша әңгіме айтып береді.	және дәлдік дағдыларын қалыптастыру. Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар: • Пішіндер бейнеленген қағаздар (тіктөртбұрыштар, шаршылар, үшбұрыштар, дөңгелектер). • Түрлі-түсті қарындаштар, маркерлер, фломастерлер. • Үлгілер (тігінен және көлденең орналасқан пішіндер үлгісі бар карталар). Ойынның құрылымы:	• Пішіндермен жұмыс жасау арқылы кеңістік сезімі мен дәлдік дағдылары дамиды. • Балалардың шығармашылық қабілеттері мен қол моторикасы жетіледі. 3.Қоршаған ортамен таныстыру Міндеті: Адам өмірі үшін судың, құмның, күн, ай сәулесінің, саздың, тастардың және т.б. маңызын түсіну. Кіріспе (3 минут) Мұғалімнің түсіндірмесі: «Бүгін біз табиғаттың маңызды элементтері туралы сөйлесеміз. Олар адам өміріне, жануарлар мен өсімдіктерге қаншалықты маңызды екенін білеміз. Олар: су, құм, күн, ай сәулесі, саз және тастар. Бұл элементтердің бәрі бізге қалай көмектеседі, қалай	3. Қорытынды бөлім (5 минут): • Жұмысты талқылау: Балалар өздерінің жасаған жұмыстарын көрсетеді, тәрбиеші әр баланың жұмысын талқылайды. Тәрбиеші сұрақтар қойып, балалардың жұмыстарын қайта қарауға мүмкіндік береді: • «Неліктен сызықтардың арақашықтығын сақтадың?» • «Қандай пішіндер мен сызықтарды ең қызықты деп ойлайсың?» • «Қандай сызықтар қиын болды?» • Қорытынды сұрақтар: • «Бүгін қандай сызықтар мен пішіндер салдық?» • «Қандай сызықтар бір-бірінен өзгеше болды?»
--	--	--	---	--	---

		Мысалы, «Бұл менің қасқырдың суретім. Ол қызыл телпекті қорқытып жатыр!» деген сияқты. 3. Қорытынды бөлім (5 минут): • Қайталап сұрау: Балаларға ертегілер мен шығармалар туралы қысқаша сұрақтар қойып, мазмұнын тағы бір рет қайталауға мүмкіндік беру. • «Қызыл телпек орманда кіммен кездесті?» деген сияқты сұрақтар арқылы балалардың ертегіні түсінуін тексеру. • Талқылау: Балаларға ойынға қатысты сұрақтар қою: • «Кімнің суреті сендерге ұнады? Неліктен?»	1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Балаларға бүгін пішіндермен жұмыс істейтіндіктерін айту. Тәрбиеші балаларға тігінен және көлденең орналасқан пішіндерді көрсету. «Біз бүгін түрлі пішіндерді бір-бірінен арақашықтығын сақтап орналастырамыз!» деп түсіндіру. • Пішіндер туралы әңгімелесу: «Тіктөртбұрыш, шаршы, дөңгелек сияқты пішіндермен таныс болдыңыздар ма? Осы пішіндерді біз түрлі бағытта орналастырамыз: тігінен және көлденең!» 2. Негізгі бөлім (15 минут):	маңызды екенін бірге қарастырайық!» 2. Ойын "Табиғаттың элементтерін тану" (7 минут) Дайындық: Мұғалім әрбір табиғи элементтің суретін (су, құм, күн, ай сәулесі, саз, тастар) балаларға көрсетеді. Бұл суреттерді үстел үстіне немесе тақтаға жабыстыруға болады. Ойын барысы: Мұғалім балаларға әрбір элементтің маңызын айтып, оларды сипаттайды. Мысалы: Су: «Су — біздің денемізге және өсімдіктерге қажет. Біз су ішуіміз керек!» Күн: «Күннің жарығы өсімдіктердің өсуіне көмектеседі және бізге қуат береді!» Ай сәулесі: «Ай түнде жарық береді және бізге бағыт көрсетеді!»	• «Арақашықтықты сақтау қалай көмектесті?» Ойынның нәтижесі: • Балалар түрлі сызықтар мен пішіндерді өздері көшіруді және құрастыруды үйренеді. • Арақашықтықты сақтап, сызықтар мен пішіндерді дұрыс орналастыру дағдылары дамиды. • Балалардың шығармашылық қабілеттері, кеңістік сезімі және моторикасы жетіледі. 3. Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Балалардың құрдастарымен қимылды ойындарды өз бетінше ұйымдастыруына жағдай жасау, олардың жарыстар ұйымдастыруға деген белсенділігін қолдау. Ойын: «Жарыстар мен
--	--	--	---	--	--

		• «Қай кейіпкерді жақсы көрдіңдер?» Ойынның нәтижесі: • Балалар таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айта алады. • Өз шығармашылықтарын қолдана отырып, ертегілердің мазмұнын дұрыс түсініп, көрсетеді. • Тілдік дағдылары мен шығармашылық қабілеттері дамиды. 4.Музыка Міндеті: Музыкалық (дауылпаз, асатаяқ, сазсырнай, тұяқтас, қоңырау, сыбызғы, домбыра, металлофон, ксилофон, бубен, барабан, маракас, румба және т.б.) және шулы аспаптарда	• Үлгі бойынша жұмыс (7 минут): • Тәрбиеші балаларға үлгі ретінде қағаз бетінде бірнеше пішіндер тігінен және көлденең қатарда орналасқан үлгі береді. Балалардан осы пішіндер арасындағы арақашықтықты сақтай отырып, дәл көшіріп орналастыруды сұрайды. • Мысалы, тіктөртбұрыш, шаршы және дөңгелек пішіндерін көлденең және тігінен орналастыру. Тәрбиеші әрбір пішінді балаларға көрсетіп, олардың арасындағы арақашықтықты сақтап орналастыруды талап етеді. • «Енді мен осы үлгі бойынша өз пішіндерімді дұрыс	Құм: «Құм шөлдерде өсімдіктер мен жануарлар үшін өте маңызды!» Саз: «Саз топыраққа көмектеседі, өсімдіктерге ылғал береді!» Тастар: «Тастар табиғатты сақтайды, олар құрылыс материалдары ретінде де пайдаланылады!» Балалар бұл элементтердің суреттерін көрсеткенде, олардың маңызын өз сөздерімен айтып береді. 3. Ойын "Табиғатқа сапар" (10 минут) Дайындық: Балаларды топқа бөлу (2-3 адамнан), әр топқа табиғаттың элементтері бойынша тапсырмалар беріледі. Ойын барысы: Балалар түрлі табиғи элементтерді бейнелеп көрсетуі керек. Мысалы:	Қимылды ойындар ұйымдастыру» Мақсаты: • Балалардың құрдастарымен өз бетінше қимылды ойындарды ұйымдастыру дағдыларын дамыту. • Балалардың жарыстарға деген белсенділігін қолдау, көшбасшылық қабілеттерін арттыру. • Қимылды ойындар арқылы балалардың дене шынықтыру дағдыларын жақсарту. Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар:
--	--	---	---	--	--

		ойнау тәсілдерімен таныстыру. Ойын: «Музыкалық аспаптар әлемі» Мақсаты: • Балаларды музыкалық және шулы аспаптармен таныстыру. • Музыкалық аспаптарда ойнау тәсілдерін үйрету. • Балалардың музыкалық сезімдері мен шығармашылық қабілеттерін дамыту. Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар: • Музыкалық аспаптар (дәстүрлі аспаптар мен шулы аспаптар): барабан, ксилофон, шашқыш, маракас, т.б. • Шулы аспаптар (қол шеңберлері, дабылдар, құмды шелек, шошқа сүйектері). • Музыкалық	орналастыруым керек. Қандай пішіндер бар? Қандай арақашықтықты сақтауым керек?» деп балаларды ойлануға шақыру. • Өзбетінше жұмыс (8 минут): • Балаларға пішіндер мен қағаздар таратылады. Олар берілген тапсырма бойынша өздері пішіндерді тігінен және көлденең орналастырып жазуы тиіс. • Тәрбиеші балаларға тапсырманы түсіндіріп, арақашықтықты сақтау керек екенін еске салады. • Әрбір бала өз үлгісін құрастырып, пішіндерді дұрыс және ретпен орналастыруға тырысады.	Бір топ су элементін көрсетеді: «Су — мен емеспін, бірақ мен өте маңыздымын! Мен көмекшімін!» Екінші топ күн элементін көрсетеді: «Мен жарқырап, бәрін жылытып, жарық беремін!» Үшінші топ құмды бейнелейді: «Мен шөлдерде өмір сүруге көмектесемін!» Топтар тапсырмаларын орындап болған соң, мұғалім әр топтың жұмысын бағалап, барлық элементтердің маңызын еске салады. 4. Ойын "Табиғат элементтерін жинаймыз" (5 минут) Дайындық: Мұғалім табиғаттың элементтерінің карточкаларын дайындайды (су, құм, күн, ай сәулесі, саз, тастар). Ойын барысы:	• Конустар • Доптар • Белдіктер немесе лента • Бақылау жалаушалары • Кішкене секіргіштер • Қолдан жасалған кедергілер (төсек, тақтайлар, ыдыстар және т.б.) Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Тәрбиеші балаларға бүгін қимылды ойындар ұйымдастырып, бір-бірімен жарысқа түсетінін түсіндіреді. «Бүгін біз өзіміздің ойындарды құрып, жарыс өткіземіз! Әрқайсысымыз қандай
--	--	--	---	---	--

		шығармалар (музыкалық аспаптармен орындалған әуендер). Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут) - Таныстыру: Балаларға музыкалық аспаптар мен олардың дыбыстарын түсіндіру. «Бүгін біз музыкалық аспаптармен танысатын боламыз. Көп түрлі аспаптар бар, бірақ оларды ойнау әртүрлі тәсілдермен болады!» - Әңгімелесу: Балаларға сұрақ қою: «Қандай музыкалық аспаптарды білесіңдер?» «Қай аспаптар дауысты қатты шығарады, ал қайсысы жұмсақ?» деп сұрау. 2. Негізгі бөлім (15 минут) - Музыкалық аспаптармен таныстыру	3. Қорытынды бөлім (5 минут): - Жұмысты талқылау: Балалар өздерінің жасаған жұмыстарын көрсетіп, басқа балаларға түсіндіреді. «Менің пішіндерім неге осылай орналасқан?», «Арақашықтықты сақтаған кезде не өзгерді?» деген сұрақтар арқылы балалардың жұмыстары талқыланады. - Қорытынды сұрақтар: «Неліктен пішіндердің арақашықтығын сақтау маңызды?» «Қандай пішіндер көбінесе бір-бірімен қатар орналасады?» Ойынның нәтижесі:	Балаларға табиғи элементтердің карточкалары беріледі. Балалар карточкалардағы элементтердің аттарын айту арқылы олардың маңызын түсінуге көмектеседі. Әр бала өз карточкасындағы элементті дауыссыз бейнелеп, қалғандары оның не екенін табуға тырысады. 5. Қорытынды (5 минут) Мұғалімнің қорытындысы: «Балалар, біз бүгін су, құм, күн, ай сәулесі, саз және тастардың маңызы туралы көп нәрсе білдік. Оларды дұрыс пайдаланып, қорғауымыз керек, себебі табиғат — біздің досымыз!» Балаларға сұрақтар қойып, сабақтың мағынасын қорытындылайды. Мысалы: «Су бізге не үшін керек?», «Ай сәулесі қандай көмектеседі?»	да бір ойынды ұйымдастырып, команда құрамыз!» - Қажетті құралдармен танысу: Балаларға ойын барысында қолданылатын құралдар мен жабдықтар көрсетіледі: - Конустар арқылы жүгіру. - Доптарды лақтыру. - Құралдарды пайдаланып, кедергілер жасау. 2. Негізгі бөлім (15 минут): - Ойындар мен жарыстарды ұйымдастыру (10 минут): 1. Жарысқа дайындық: - Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топ өзіне бір қимылды ойын ойлап
--	--	--	---	--	---

		(5 минут): • Әр аспапты көрсетіп, оның қалай дыбыс шығаратынын түсіндіру. Мысалы: • Барабан: «Барабанды соққанда қатты дыбыс шығады, оны қолмен соғамыз.» • Маракас: «Бұл шулы аспап, оны шайқап, ішіндегі түймелердің дыбысын шығарамыз.» • Ксилофон: «Бұл аспапта ноталар бар, біз ағаш таяқшамен ұрған кезде әртүрлі дыбыстар шығады.» • Құмды шелек: «Құмды шелекке ұрған кезде ерекше, жұмсақ дыбыс шығады.» • Ойын: Музыкалық аспаптарды ойнау (10 минут): • Шулы аспаптармен ойнау: Балаларға әртүрлі аспаптарды ұсыну және оларды ойнау тәсілдерін көрсетіп беру. Мысалы: • Қол шеңберлерімен ойнау: «Қол шеңберін	• Балалар тігінен және көлденең орналасқан пішіндермен дұрыс жұмыс істеп, арақашықтықты сақтай алады. • Кеңістік сезімін, үйлесімділік пен дәлдік дағдыларын меңгереді. • Өзбетінше жұмыс істеу арқылы шығармашылық қабілеттері дамиды. 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Қимылды ойынның дамуына ықпал ететін әртүрлі құралдар мен спорттық жабдықтары бар ортаны құру. Ойын: «Қимылды жаттығулар мен спорттық жабдықтармен ойнау»	6. Сабақты аяқтау (1 минут) Балаларға табиғатты қорғау туралы қысқаша ұсыныстар беріледі. «Біз табиғатты қорғап, оған қамқорлық жасаған сайын, өзімізге де көмектесеміз!» 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Қимылды ойынның дамуына ықпал ететін әртүрлі құралдар мен спорттық жабдықтары бар ортаны құру. Ойын: «Қимылды жаттығулар мен спорттық жабдықтармен ойнау» Мақсаты: • Қимылды ойындар арқылы балалардың қозғалыс дағдыларын дамыту. • Әртүрлі құралдар мен спорттық жабдықтарды қолдана отырып, қимылды ойындарды ұйымдастыру.	шығарады. Бұл ойындар «секіру», «қашу», «конустарды айналу», «жүгіру» және т.б. болуы мүмкін. • Тәрбиеші балаларға командаларға бөлу, құралдарды пайдалану және жарыстың ережелерін түсіндіреді. • Әр топ өз ойынын ұйымдастырып, оған жарыс ережелерін қосады. Мысалы: • «Алғашқы ойын: Конустар арқылы жүгіру. Топтардың әрқайсысы конустарды айналып, бірінші болып жету керек!» • «Екінші ойын: Секіргішпен жарыс. Әр топқа бір секіргіш беріледі, кім тез секіреді, сол жеңіске жетеді!» • Балалар өздері ұйымдастырған ойындармен жарыс
--	--	--	---	--	--

		қолымызға алып, оны түрлі дыбыстар шығару үшін айналдырамыз.» • Барабанмен ойнау: «Барабанды қолмен ұрып, оның қатты дыбысын шығарамыз.» • Маракас пен құмды шелекпен ойнау: «Шайқап, түрлі шу шығарамыз.» • Балаларға музыкалық аспаптарда ойнауды кезекпен көрсету: Әр бала кезекпен әртүрлі аспапты алып, ол аспапта ойнауға мүмкіндік алады. 3. Қорытынды бөлім (5 минут) • Музыкалық ойын (5 минут): • Балаларға музыкалық тақырыпта қарапайым тапсырма беру. Мысалы, бір аспаптың дыбысы шыққанда, балалар өздерінің денелерін немесе аяқтарын соққылап, ән айтуды немесе билеуді бастайды. Бұл жаттығу	Мақсаты: • Қимылды ойындар арқылы балалардың қозғалыс дағдыларын дамыту. • Әртүрлі құралдар мен спорттық жабдықтарды қолдана отырып, қимылды ойындарды ұйымдастыру. • Балалардың спортқа қызығушылығын арттыру және физикалық белсенділігін нығайту. Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар: • Конустар • Доптар • Кішкентай секіргіштер • Құмсалғыш немесе кішігірім туннельдер • Дөңгелектер • Резеңке жолақтар • Дәстүрлі спорттық жабдықтар (қаламдар, белдіктер) Ойынның құрылымы:	• Балалардың спортқа қызығушылығын арттыру және физикалық белсенділігін нығайту. Уақыты: 25 минут Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар: • Конустар • Доптар • Кішкентай секіргіштер • Құмсалғыш немесе кішігірім туннельдер • Дөңгелектер • Резеңке жолақтар • Дәстүрлі спорттық жабдықтар (қаламдар, белдіктер) Ойынның құрылымы:	өткізіп, бір-біріне көмектеседі. 2. Жарыс ұйымдастыру: • Балалар кезекпен жарыстарға қатысады. Тәрбиеші балалардың жарыс барысында тәртіпті сақтауына және өз-өздерін қолдауына көмек көрсетеді. • Мысалы: • «Қазір біз конустармен жүгіру жарысын бастаймыз. Алғашқы команда бастайды!» • «Келесі жарыс – секіргішпен секіру. Кім көп секіре алады?» • Әр жарыс аяқталған соң балалар жеңімпазды анықтап, бір-бірін қолдап, қошемет білдіреді. 3. Қорытынды бөлім (5 минут):
--	--	--	---	---	--

		балалардың музыкалық сезімдерін дамытады. • Талқылау: Ойынның соңында балалардан: • «Қай аспаппен ойнаған ұнады?» • «Қандай дыбыс шықты?» • «Музыкалық аспаптардың дыбыстары бір-бірінен қалай ерекшеленеді?» деп сұрау. Ойынның нәтижесі: • Балалар музыкалық және шулы аспаптармен танысып, әртүрлі тәсілдермен оларды ойнау дағдыларын меңгереді. • Музыкалық дыбыстарды тыңдап, оларды айыру қабілеттері дамиды. • Шығармашылық қабілеттері, қиялы және музыкалық сезімдері артады.	• Дөңгелектер • Резеңке жолақтар • Дәстүрлі спорттық жабдықтар (қаламдар, белдіктер) Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Тәрбиеші балаларға бүгін спорттық жабдықтарды қолдана отырып, қимылды ойын ойнайтынын түсіндіреді. «Бүгін біз әртүрлі спорттық жабдықтарды пайдаланып, қызықты ойындар ойнаймыз. Біз көбірек қозғалып, денемізді шынықтырамыз!» • Қозғалыс жаттығуларымен таныстыру: Балаларға	1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Тәрбиеші балаларға бүгін спорттық жабдықтарды қолдана отырып, қимылды ойын ойнайтынын түсіндіреді. «Бүгін біз әртүрлі спорттық жабдықтарды пайдаланып, қызықты ойындар ойнаймыз. Біз көбірек қозғалып, денемізді шынықтырамыз!» • Қозғалыс жаттығуларымен таныстыру: Балаларға қысқаша әртүрлі құралдармен жұмыс істеу жолдары көрсетіледі. Мысалы: • Допты қалай тебуге болады. • Конустарды айналып өту. • Секіргішпен секіру және жолақтар арқылы өту.	• Жарыстарды талқылау: Жарыс аяқталған соң балалардың пікірлерін тыңдайды. Тәрбиеші жарыс нәтижелері туралы талқылап, белсенді қатысушыларды мақтайды. • «Бүгінгі жарыс барысында ең қызықты ойын қандай болды?» • «Кімнің ұйымдастырған ойыны өте қызықты болды?» • «Жарыста не нәрсеге назар аудару керек деп ойлайсың?» • Қорытынды ойлар: Тәрбиеші балалардың қатысуын мадақтап, ойындарды жиі ұйымдастырып тұруға шақырады. «Бүгін өзіңіз ұйымдастырған жарыстарға қатысқанды ұнаттыңыздар ма? Біз тағы да осындай ойындар ойнап,
--	--	--	---	---	--

			қысқаша әртүрлі құралдармен жұмыс істеу жолдары көрсетіледі. Мысалы: • Допты қалай тебуге болады. • Конустарды айналып өту. • Секіргішпен секіру және жолақтар арқылы өту. 2. Негізгі бөлім (15 минут): • Қимылды ойындар (12 минут): 1. Конустармен жүгіру: • Балалар конустарды айналып өтіп, белгіленген жолмен жүгіруі керек. Тәрбиеші әр баланы кезекпен жүргізіп, олардың қозғалыс техникасын тексереді. • «Жоғары қарай секіріп, төменге қарай тез жүгіріп өтіңдер!» деген сияқты нұсқаулар беріледі. 2. Доппен ойын: • Балалар допты бір-біріне беріп, оны лақтыру немесе ойнату арқылы қимылдарын дамытады. • «Енді допты қалай дәл тигізуге болады?» деген сұрақ арқылы балалардың назарын қимылдың дәлдігіне аудару. 3. Секіргішпен секіру:	2. Негізгі бөлім (15 минут): • Қимылды ойындар (12 минут): 1. Конустармен жүгіру: • Балалар конустарды айналып өтіп, белгіленген жолмен жүгіруі керек. Тәрбиеші әр баланы кезекпен жүргізіп, олардың қозғалыс техникасын тексереді. • «Жоғары қарай секіріп, төменге қарай тез жүгіріп өтіңдер!» деген сияқты нұсқаулар беріледі. 2. Доппен ойын: • Балалар допты бір-біріне беріп, оны лақтыру немесе ойнату арқылы қимылдарын дамытады. • «Енді допты қалай дәл тигізуге болады?» деген сұрақ арқылы балалардың назарын қимылдың дәлдігіне аудару. 3. Секіргішпен секіру:	жарыстар ұйымдастырамыз!» Ойынның нәтижесі: • Балалар қимылды ойындарды өз бетінше ұйымдастыру дағдыларын үйренеді. • Олар жарыс кезінде командалық жұмысқа дағдыланып, көшбасшылық және топпен жұмыс жасау қабілеттерін дамытады. • Балалардың физикалық белсенділігі мен дене шынықтыру деңгейі артады. • Жарыстар мен ойындар арқылы балалардың өзара қарым-қатынас, шыдамдылық, төзімділік сияқты қасиеттері дамиды. 4. Сурет салу
--	--	--	---	---	--

			деген сияқты нұсқаулар беріледі. 2. Доппен ойын: • Балалар допты бір-біріне беріп, оны лақтыру немесе ойнату арқылы қимылдарын дамытады. • «Енді допты қалай дәл тигізуге болады?» деген сұрақ арқылы балалардың назарын қимылдың дәлдігіне аудару. 3. Секіргішпен секіру: • Балалар секіргішпен бір орыннан екінші орынға секіреді. • Тәрбиеші балаларға секіргішпен секіргенде әртүрлі қимылдарды, мысалы, бір аяқты секіру, екі аяқты секіру сияқты тапсырмалар береді. 4. Туннельден өту:	• Балалар секіргішпен бір орыннан екінші орынға секіреді. • Тәрбиеші балаларға секіргішпен секіргенде әртүрлі қимылдарды, мысалы, бір аяқты секіру, екі аяқты секіру сияқты тапсырмалар береді. 4. Туннельден өту: • Тәрбиеші балаларды кішігірім туннельдерден немесе шеңберлерден өткізіп, оларды секіру, еңбектеу арқылы қимылды жақсартуды сұрайды. 5. Жолақпен жүру: • Резеңке жолақтарды балаларға салу арқылы оларды түзету немесе бір орыннан екінші орынға өтуге шақыру. Бұл жаттығу қимылды үйлестіруге және денені басқаруға көмектеседі.	Міндеті: Ою-өрнектермен қазақтың ұлттық киімдерін (орамал, шапан, қамзол және т.б.) салу, оларды пішіндердің ортасында және шеттерінде орналастыру. йын: «Қазақтың ұлттық киімдерін ою-өрнектермен әшекейлеу» Мақсаты: • Қазақтың ұлттық киімдері мен ою-өрнектері туралы түсінік беру. • Ою-өрнектерді қазақ ұлттық киімдерінің пішіндеріне дұрыс орналастыру дағдыларын дамыту. • Балалардың шығармашылық қабілеттерін арттыру, қиялын ұштау. Уақыты: 25 минут
--	--	--	---	---	--

			• Тәрбиеші балаларды кішігірім туннельдерден немесе шеңберлерден өткізіп, оларды секіру, еңбектеу арқылы қимылды жақсартуды сұрайды. 5. Жолақпен жүру: • Резеңке жолақтарды балаларға салу арқылы оларды түзету немесе бір орыннан екінші орынға өтуге шақыру. Бұл жаттығу қимылды үйлестіруге және денені басқаруға көмектеседі. 3. Қорытынды бөлім (5 минут): • Қорытынды жаттығулар мен тыныс алу: • Тәрбиеші балаларға тыныс алу жаттығуларын жасатуды ұсынады. Мысалы, терең дем алу	3. Қорытынды бөлім (5 минут): • Қорытынды жаттығулар мен тыныс алу: • Тәрбиеші балаларға тыныс алу жаттығуларын жасатуды ұсынады. Мысалы, терең дем алу және дем шығару, денені босату. • Қорытынды талқылау: • Балаларға бүгінгі ойын туралы пікірлерін сұрау. «Қандай ойын сендерге ең қызықты болды?», «Қайсысын көбірек жасағың келеді?» деп сұрақ қою арқылы балалардың қызығушылығын арттыру. Ойынның нәтижесі: • Балалар әртүрлі спорттық жабдықтармен қимыл-қозғалыстарды дұрыс орындауды үйренеді. • Олар жаттығулар барысында дене шынықтыру	Қатысушылар: 5 жасар балалар Қажетті материалдар: • Қағаз парақтар (киімнің суреті бар) • Түрлі түсті қарындаштар, фломастерлер • Ою-өрнектердің үлгілері (қазақтың дәстүрлі оюлары: гүлдер, геометриялық өрнектер, зигзагтар және т.б.) • Қиып алынған шаблондар (орамал, шапан, қамзол және т.б.) Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе бөлім (5 минут): • Таныстыру: Тәрбиеші балаларға қазақтың ұлттық киімдері туралы
--	--	--	--	--	--

			және дем шығару, денені босату. • Қорытынды талқылау: • Балаларға бүгінгі ойын туралы пікірлерін сұрау. «Қандай ойын сендерге ең қызықты болды?», «Қайсысын көбірек жасағың келеді?» деп сұрақ қою арқылы балалардың қызығушылығын арттыру. Ойынның нәтижесі: • Балалар әртүрлі спорттық жабдықтармен қимыл-қозғалыстарды дұрыс орындауды үйренеді. • Олар жаттығулар барысында дене шынықтыру және қимыл-қозғалыс дағдыларын дамытады. • Балалардың қимыл үйлестіруі жақсарады, олар өз денесін еркін	және қимыл-қозғалыс дағдыларын дамытады. • Балалардың қимыл үйлестіруі жақсарады, олар өз денесін еркін және нақты басқара алады.	айтып береді. «Біздің ата-бабаларымыз киімдеріне өте әдемі ою-өрнектер салған. Олар киімдерін сәнді әрі әдемі етіп жасады. Бүгін біз де қазақтың ұлттық киімдеріне ою-өрнектер саламыз!» • Ою-өрнектермен таныстыру: Балаларға қазақтың ою-өрнектерін көрсету. Тәрбиеші оюлардың мәнін және олардың киімдерде қалай қолданылатынын түсіндіреді. Мысалы: • «Гүл оюлары көбінесе әйелдердің киімдерінде кездеседі.» • «Торқаның өрнектері жиі қамзолда және шапанның жағасында болады.» 2. Негізгі бөлім (15 минут):
--	--	--	---	--	--

			және нақты басқара алады.		• Ұлттық киімдерді салу және ою-өрнектерді орналастыру (12 минут): • Балаларға қазақтың ұлттық киімдерінің суреттері беріледі (орамал, шапан, қамзол). • Әр бала өзіне ұнайтын киімді таңдап, оған ою-өрнектерді орналастырады. • Тәрбиеші балаларға ою-өрнектерді пішіндердің ортасына немесе шеттеріне дұрыс орналастыруды ұсынады. Мысалы: • «Орамалдың шеттеріне ою саламыз, ал шапанның ортасына гүл өрнегін орналастырамыз!» • «Қамзолдың жағасына геометриялық оюларды орналастырсақ, өте әдемі болады!» • Балалар әр түрлі ою-өрнектерді таңдап,
--	--	--	---------------------------	--	--

					оларды киімдердің әр бөліктеріне орналастырады. • Шығармашылық жұмыс (3 минут): • Балалар өздері салған ою-өрнектермен киімдерін толығымен әшекейлейді. Олар өз қиялдары мен шығармашылықтарын пайдаланып, әрбір киімді ерекше етіп жасауды мақсат етеді. • Тәрбиеші әр балаға көмек көрсетіп, қандай оюдың қай бөлікте жақсы көрінетінін түсіндіреді. 3. Қорытынды бөлім (5 минут): • Жұмыстарды көрсету: Балалар өз жұмыстарын көрсетіп, әрбір киімнің ою-өрнектерін сипаттайды. • «Мен қамзолымның үстіне гүл өрнегін
--	--	--	--	--	--

					салдым, себебі бұл ою өте әдемі көрінеді.» • «Мен орамалдың шеттеріне геометриялық өрнектер салдым, ол өте сәнді көрінеді!» • Қорытынды сұрақтар: Тәрбиеші балаларға олардың жұмыстарын сұрастырып, қандай оюларды қай киімге салғанын талқылайды. • «Қандай ою ең әдемі көрінді?» • «Киімнің қай бөлігіне қандай оюды салған ұнады?» • «Бүгін біз қандай оюларды қолдандық?» • Қорытынды: Тәрбиеші балалардың жұмыстарын мадақтап, олардың шығармашылық қабілеттерін жоғары бағалайды. «Сіздер өте әдемі ұлттық киімдер жасадыңыздар! Ою-өрнектердің әрқайсысы
--	--	--	--	--	--

					киімдерге әдемілік қосады.» Ойынның нәтижесі: • Балалар қазақтың ұлттық киімдерін ою-өрнектермен әшекейлеу арқылы шығармашылық дағдыларын дамытады. • Олар ою-өрнектердің әртүрлі түрлерін пайдаланып, киімдерде орналасу тәртібін үйренеді. • Балалардың қазақ мәдениеті мен өнеріне деген қызығушылығы артады.
Серуенге дайындық	Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. (Өзіне-өзі қызмет) «Көктем айлары» тақырыбында жеке әңгімелер.				
Серуен		Құстардың әні”: Құстардың әндері мен көктемгі табиғат дыбыстарын тыңдау. Балаларға құстардың дауысы тыңдатылады немесе табиғаттың өзінен келген дыбыстар ойнатылып,	“Көктемгі серуен” (қимылды ойын): Балаларға табиғатта әртүрлі қозғалыстар жасау ұсынылады, мысалы, ағаштар мен гүлдердің өсуін бейнелейтін қимылдар. Олар ағаштардың биік	Көктемгі гүлдер мен өсімдіктерді жинау”: Балалар көктемде ашылатын гүлдер мен өсімдіктердің аттарын атаған соң, оларды табиғатта немесе ойын алаңында тапқандарын жинайды. Бұл кезең	Табиғаттың сыйы”: Балалар әрқайсысы өзіне ұнаған көктемгі табиғат элементтерінен (жапырақ, гүл, ағаш бұтағы) кішкене сыйлық жасайды. Олар бұл сыйлықтарын бір-біріне береді, ал әр бала алған сыйлықты өз сезімдерімен

		балалардан оларды қайталай алу талап етіледі. • “Қандай құстардың дауысын естідіңдер?” • “Құстар неге ән салып тұр?” • “Табиғатта тағы қандай дыбыстарды тыңдауға болады?” Бұл кезеңде балалар көктемгі табиғаттың дыбыстары мен құстардың әнін тыңдап, оларды ажыратуға тырысады.	болып өсуін, құстардың ұшуын, жаңбырдың жауып жатқанын, желдің есіп тұрғанын көрсетуі мүмкін. • “Құстардай ұшып көріңдер!” • “Жаңбыр жауып жатыр, себетімізді ашып, суыңыз!” • “Ағаштар өсе бастайды, қолдарыңды жоғары көтеріп, жайқалып өсуін көрсетіңдер!”	балалардың табиғатқа жақын болуын, өсімдіктер мен гүлдерді танып білуін қамтамасыз етеді. • “Бұл қандай гүл?” • “Гүлдер мен ағаштардың қандай түстері бар?” Балалар жапырақтар мен гүлдерден композициялар жасап, көктемді жақынырақ сезінеді.	байланыстырып айтып береді.
Серуенне оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешу, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, жаңылтпаштар, санау және т. б. (көркем, тәуелсіз ойын әрекеті) «Табиғатты қорғайық» - табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру (Біртұтас тәрбие)				
Балалардың дербес әрекеті (баяуқимылды ойындар, үстел үсті ойындары,		Үстел үсті ойындары Мақсаты: Балалардың логикалық ойлауын дамыту, зейін мен қиялын жетілдіру. Ойын: «Лото»	Бейнелеу әрекеті Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, өз ойын көркем түрде жеткізу.	Жеке шығармашылық әрекеттер Мақсаты: Балалардың дербес шешімдер қабылдауына ықпал ету, шығармашылық белсенділігін арттыру.	Өзіндік ізденіс әрекеттері Мақсаты: Балалардың дербес шығармашылық ізденісін дамыту. Ойын: «Табиғаттан қандай нәрселерді табуға болады?»

бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)		Балалар суреттер мен цифрлардан тұратын лото ойынын ойнайды. Әр бала карточкасын алып, сол карточкадағы суретке немесе цифрға сәйкес келетін бейнені іздейді. Ойын барысында балалар түстерді, пішіндер мен санды танып, оларды есте сақтауға үйренеді. Ойын: «Құрастырма пазл» Балалар пазл құрастыру арқылы кеңістіктік ойлау дағдыларын дамытады. Қысқы табиғат, жануарлар немесе ертегі кейіпкерлері бейнеленген пазлдар таңдалады.	Ойын: «Қар суретін салу» Балалар қағазға қардың суретін салып, оны түрлі түстермен әшекейлейді. Бұл әрекет арқылы балалар қыстың түсін, табиғатты, қардың ерекшеліктерін өз көзқарастары бойынша бейнелейді. Ойын: «Қысқы пейзаж» Балалар түрлі материалдарды пайдалана отырып, қысқы пейзаждарды жасайды (мақта, қағаз, түсті стикерлер). Суреттің негізінде табиғаттың қыстық көрінісі болуы керек: ағаштар, мұз, қар, балалар мен жануарлар.	Ойын: «Қысқы аппликация» Балалар қағаздан қар, ағаш, жануарлар, қысқы элементтерді қиып, аппликация жасайды. Осылайша олар жапсырмалар мен қиынды материалдар арқылы өз шығармашылықтарын іске асырады. Ойын: «Қарлы адам жасау» Балалар түрлі материалдарды (материалдар, түсті қағаз, түймелер, жіптер) пайдаланып, қысқы адамды (қарлы адам) жасайды. Ойын арқылы олар пішіндерді танып, қол моторикасын дамытады.	Балалар қыстың табиғатынан жапырақтар, мұз қабыршақтары, қардың түрлерін жинап, оларды зерттейді. Бұл әрекет балалардың қоршаған ортаға деген қызығушылығын арттырады.
---	--	--	---	---	--

Балалармен жеке жұмыс		Қол моторикасы мен жазуға дайындық Мақсаты: Баланың қол моторикасын дамыту, жазуға дайындау. Жүзеге асыру әдісі: Жазу үшін қажетті жаттығулар: түзу және қисық сызықтарды салу, әріптер мен сандарды жазу. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін түрлі материалдармен жұмыс жасау (қаламсаппен жазу, құмда жазу). Мысал: Балаларға әріптер мен сандарды дұрыс жазу бойынша тапсырмалар беру. Қорытынды: Жазуға дайындық үшін балаға әртүрлі жазу жаттығуларын беру,	Қиял мен шығармашылықты дамыту Мақсаты: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қиялын жетілдіру. Жүзеге асыру әдісі: Баланың қиялын дамытатын шығармашылық ойындар мен тапсырмалар ұсыну. Бейнелеу өнері, колөнер және шығармашылық жұмыс арқылы өзін-өзі білдіруге мүмкіндік беру. Балаларға ертегілер мен әңгімелер құрастыруға тапсырма беру. Мысал: Балаларға бейнелеу құралдарын беріп, олардан қиялдарын пайдаланып сурет салуды сұрау	Әлеуметтік дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың өзара қарым-қатынас жасау, басқа балалармен жұмыс істей білу дағдыларын қалыптастыру. Жүзеге асыру әдісі: Топтық жұмыстарда баланың қатысуын бақылау, жеке тапсырмаларды орындауға көмек көрсету. Әлеуметтік ойындар арқылы баланың дұрыс мінез-құлық көрсетуіне ықпал ету. Баланы топтық ойындарға қатыстыру арқылы өзін-өзі тануға және өзара әрекет ету дағдыларын дамыту. Мысал: Баланы басқа балалармен бірге «Құрылысшы» ойынына қатыстырып,	Ойлау және логикалық дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың зейінін, есте сақтау және ойлау қабілетін арттыру. Жүзеге асыру әдісі: Логикалық тапсырмалар мен жұмбақтар шешу. Баланы сурет бойынша әңгіме құрастыруға үйрету. Құрылымдық ойлауды дамыту үшін суреттерден әңгімелер құрастыру. Мысал: Баланың алдына бірнеше түрлі сурет қойып, «Бұл қандай жануар?» немесе «Бұл қайда орналасқан?» деген сұрақтар қою. Қорытынды: Баланың ойлау қабілетін дамыту үшін оны өз бетінше тапсырмалар орындауға ынталандыру.
-------------------------------------	--	---	---	--	---

		қол моторикасын дамыту.	(мысалы, «Менің армандарым»).	оларға бірлесіп жұмыс жасау тапсырмасын беру.	
			Қорытынды: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін оған жаңа идеялар мен шығармашылық жұмыстар орындауға мүмкіндік беру.	Қорытынды: Баланың әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін әртүрлі ситуацияларда өзара әрекет ету мүмкіндіктерін дамыту.	
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі 15 минут» «Өнегелі қадамдар» ойыны: Балаларды шеңберге жинап, әрбір баланың қолында қызыл, жасыл немесе көк карточка болатындай етіп, оларды үш топқа бөліңіз. Ойыншының алдында бір ситуация болады (мысалы, «Сен біреуге көмек көрсетіп жатырсың», «Сен досыңа қолдау көрсетпей, оны ренжітіп жатырсың», «Сен басқа балалармен бөлісіп отырсың»). Балалар ситуацияны тыңдап, өздерінің жауаптарын карточкалармен көрсетеді. Мысалы: Егер ситуация жақсы мінез-құлықты білдірсе, балалар жасыл карточка көрсетеді. Егер ситуация жаман мінез-құлықты көрсетсе, қызыл карточка көрсетіледі. Егер ситуация не жақсы, не жаман екені анық емес болса, көк карточка көрсетіледі. Әр ситуациядан кейін балаларға түсіндірулер жасалып, дұрыс мінез-құлықты ұстану маңыздылығын айтып өтіңіз. (Біртұтас тәрбие.)				

Әкімшісі
 17.03

Тәрбиелеу - білім беру үдерісінің циклограммасы

Балалардың жастары: 5 жастағы
 Жоспарлау күні 17.03-20.03.2024-2025 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі 17.03	Сейсенбі 18.03	Сәрсенбі 19.03	Бейсенбі 20.03	Жұма
Балаларды қабылдау.	Мұғалімнің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату Күй күмбірі: Күйлер жинағы https://www.google.com/search?q=%D2%9B%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D2%9B%D1%88%D0%B0+%D0%BA%D2%AF%D0%B9&oq=%D2%9B%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D2%9B%D1%88%D0%B0+%D0%BA%D2%AF%D0%B9&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYO TINCAEQABiABDIHCAIQABiABDIHCSAMQABiABDIHCAQQAABiABDIHCAUQAABiABDIHCAUQAABiABDIHCAcQ (Біртұтас тәрбие)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен балалардың денсаулығы, ауа-райы бойынша киім-кешек, балалардың көңіл-күйі, демалыс күндері туралы әңгімелесу				
Балалардың деңгейін бағалау (баяуқимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар сарау және тағалмасқа)	ҚР мемлекеттік әнұраны	"Тоғызқұмалақ" Мақсаты: Балалардың есептеу қабілетін дамыту, логикалық ойлауды жетілдіру. Ойынның тәртібі: Бұл ойын сандықпен ойнауға негізделген, оның ішінде 81 ұяшық пен бірнеше құмалақ бар. Ойыншылар кезекпен	"Сөздерді байланыстыр" Мақсаты: Баланың сөздік қорын молайту, қазақ тілінің дыбыстық ерекшеліктерін түсіндіру. Ойынның тәртібі: Балаларға бір сөз беріледі, олар осы сөзге ұйқас сөздер табуға	«Табиғат әлемі» Мақсаты: Балалардың табиғаттағы өзгерістерді бақылау және түсіну қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі табиғаттағы жыл мезгілдерінің өзгерістерін, табиғаттағы көріністерді сипаттайды. Балалар сол өзгерістерді картадағы суреттер арқылы табуы керек. Мысалы, көктемде гүлдер	

		құмалақтарды санап, қарсыласын ұтып алуға тырысады. Дидактикалық маңызы: Бұл ойын математикалық қабілеттерді, логиканы, стратегияларды ойлауды дамытады. Ұлттық ойын-ұлт қазынасы Біртұтас тәрбие	тырысады. Бұл ойын топпен немесе жұппен ойналуы мүмкін. Дидактикалық маңызы: Ойын баланың тілдік қоры мен дыбыстық танымын жақсартады. Тілдік қарым-қатынас	гүлдейді, күзде ағаштардың жапырақтары түспек сияқты. Ойын соңында балалар табиғаттың әр мезгіліндегі ерекшеліктерін талқылайды.. Экологиялық білім беру және экологиялық мәдениет	
Ұйымдастырылған іс-әрекеге дайындық	Біртұтас тәрбие: Наурыз айы – «Тәуелсіздік және отаншылдық» айы Апта дәйексөзі: «Патриотизмі жоқ халық жаны жоқ тәнмен тең» Б.Момышұлы				
	«Табиғат қорғаушысы» ойыны Мақсаты: Экологиялық таза өмір салтын қалыптастыру. Ойыншыларға экологиялық таза өмір сүрудің түрлі аспектілері бойынша сұрақтар беріледі. Әрбір дұрыс жауап үшін ұпай беріледі. Мысалы: «Су үнемдеудің қандай тәсілдерін білесіз?», «Қалай тұрмыстық	«Тіл — тапқырлар» ойыны Мақсаты: Балалардың сөздік қорын молайту және сөздермен жұмыс істей білу қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі балаларға бірнеше сурет көрсетеді, және оларды сәйкестендіру керек. Мысалы, суреттердің арасында «сәбіз», «үй», «апта» сөздері бар болса,	«Уақытты таны» ойыны Мақсаты: Уақытты түсіну, сағатты оқу дағдыларын дамыту. Жүрісі: Балаларға уақытты көрсететін карталар немесе сағаттардың суреттері беріледі. Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір уақытты сұрайды,	«Қалай болады?» ойыны Мақсаты: Оқиғаларды болжау және шығармашылық ойлауды дамыту. Ойын жетекшісі белгілі бір шығарма немесе ертегіден үзінді оқиды және оқиғалардың жалғасын болжауды сұрайды. Мысалы, «... және ақылды қасқыр орманда адасып кетті, енді не болады?»	

	қалдықтарды азайтуға болады?» деген сұрақтар қойылады. Ойын соңында әрбір ойыншы өздерінің экологиялық мәдениетін арттыру үшін нені өзгерту керек екендігін талқылайды. Қоршаған ортамен танысу	балалар осы сөздермен сөйлем құрауы тиіс. Балалар әр сөзді дұрыс қолдана отырып, өз сөйлемдерін құрап, дыбыстар мен әріптердің қатысын меңгереді. Сөйлеуді дамыту	мысалы, «10 сағат 30 минут». Балалар сағатты қарап, көрсетілген уақытты айтады немесе көрсетеді. Бұл ойын балалардың уақыт ұғымын, сағатпен жұмыс істеу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Математика негіздері	Балалар өз болжамдарын айтады, әртүрлі нұсқаларды ұсынады. Бұл ойын балалардың қиялдау қабілеттерін дамытып, әдеби шығармалардың құрылымын түсінуге көмектеседі. Көркем әдебиет	
Кестеге сәйкес Ұйымдастырылған іс-әрекет	<i>1.Математика негіздері</i> Міндеті:Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Қағаз парағын бағдарлай білуді бекіту.Іс-әрекет кезеңдері: 1. Кіріспе: Ойынға дайындық (5 минут) Алдымен балаларды шеңбермен отырғызып, оларға бағдарлауға қатысты	<i>1.Математика негіздері</i> Міндеті : Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Қағаз парағын бағдарлай білуді бекіту. Іс-әрекет жоспары: 1. Шеңбер құрып отыру (3 минут): Балаларды шеңберге отырғызып, оларға қағаз парағының бетінде	<i>1.Математика негіздері</i> Міндеті: Берілген бағытта, оны белгі бойынша өзгерте отырып, бағдарлауын қалыптастыру. Қағаз парағын бағдарлай білуді бекіту. Іс-әрекет жоспары: 1. Шеңбер құрып отыру (3 минут): Балаларды шеңберге отырғызып, әрбіреуіне қағаз парағын таратыңыз. Балалардан қағаз парағының алды мен арты екенін көрсету	1.Көркем әдебиет Міндеті: Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну, себеп-салдарлық байланыстарды, жанрларды (ертегі, әңгіме, өлең) ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. Ойынның атауы: “Әдеби әлемде саяхат”	

	ұғымдар мен сөздермен таныстырыңыз. Мысалы: «Тікелей», «оңға», «солға», «артқа», «алдыға», «жоғары», «төмен» деген сөздермен таныстырыңыз. Балаларға бағыттарды түсіндіріңіз, оларды көрсету үшін қолдарымен бағытты көрсетуді ұсыныңыз. Мысалы: Тікелей – алдыға қарай қолды созу. Оңға – оң жаққа бұрылып көрсету. Солға – сол жаққа бұрылып көрсету. Артқа – артқа қадам жасау.	дұрыс бағдарлауды үйрету керек. Әр балаға қағаз парағын үлестіріп, оның алдыңғы және артқы беттерін айыра білуді сұраңыз. 2. «Қағазды оңға және солға айналдыру» ойыны (7 минут): Балаларға қағазды оңға және солға бұруды үйрету. Қағазды жоғары, төмен және бүйірлерге қарай айналдыруды көрсетіңіз. Әрбір қозғалысқа сәйкес, балалардан дұрыс әрекеттер жасауды сұраңыз. Мысалы: «Қағазды солға бұрыңыз!» немесе «Қағазды жоғары көтеріңіз!». 3. «Қағазды дұрыс орналастыр» тапсырмасы (7 минут):	үшін, алдымен оны көрсету керек (мысалы, қағазды тура және артқа айналдырып көрсетіңіз). Әр балаға қағазды дұрыс бағытта ұстауды түсіндіріңіз. 2. «Қағазды белгі бойынша бұру» ойыны (7 минут): Балаларға қағаз парақтарының үстінде орналасқан түрлі белгілерді (стикерлер немесе сызылған белгілер) көрсетіп, оларды тауып, берілген бағыт бойынша орналастыруды тапсырма ретінде беріңіз. Мысалы: «Қағазды жоғары қарай бұрыңыз және қызыл стикерді тауып, оған қойыңыз!» немесе «Қағазды солға бұрып, көк белгіге жетіңіз!». Бұл кезеңде балалар қағазды тек белгілі бір бағытта бұрып қана	Мақсаты: Балалардың әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауын дамыту, олардың мазмұнын түсіну, себеп-салдарлық байланыстарды, жанрларды ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарманың кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. Қажетті материалдар: • Әдеби шығармалардың қысқаша үзінділері (ертегі, әңгіме, өлеңдер). • Карталар немесе суреттер (кейіпкерлерді бейнелеу үшін). • Әр түрлі жанрдағы шығармалардың суреттері мен карточкалары (ертегі, әңгіме, өлең).	
--	---	---	--	---	--

	2. «Белгілер бойынша қозғалу» ойыны (10 минут) Бұл кезеңде балалардың бағыт бойынша қимылдарды орындауына көмектесетін ойын ұйымдастырыңыз. Жұмыс ережелері: Жұмсақ төсеніштерді, түрлі белгілерді немесе түсті картонды пайдаланып, балалардың өтуіне болатын жол жасайсыз. Әр белгі бойынша балаларға белгілі бір қимыл жасау қажет. Мысалы: Қызыл белгі — «Алдыға жүр!» Көк белгі — «Оңға бұрылыңыз!»	Балаларға қағаздың әр түрлі пішіндерінен жасалған белгілеулер немесе стикерлермен түрлі тапсырмалар беріңіз. Мысалы: «Қағазды солға қарай бұрыңыз да, мына стикерді тауып жабыстырыңыз!» Балаларға бағыттауды дұрыс орындағанын тексеріңіз. 4. «Қағазды дұрыс бағыттау» жарысы (8 минут): Балалар жұптарға бөлініп, әрқайсысына қағаз парағы беріледі. Бірінші бала қағазды дұрыс бағытта ұстап, оны белгілі бір позицияға қоюы керек (мысалы, вертикаль,	қоймай, белгі бойынша өзгерте отырып, дұрыс бағдарлауды үйренеді. 3. «Қағаздың бетінде бағдарлау» (7 минут): Әр балаға қағаздың бетіне стикерлер немесе белгілер орналастырыңыз. Балалар қағазды өздері белгілеген бағыттармен айналдырып, олардың әрқайсысының орналасуын өзгерту үшін белгілі бір бағытты таңдауы керек. Мысалы, «Сендерге көрсетілген қызыл белгі бойынша қағазды бұрыңдар!» немесе «Көк белгіге жеткенше қағазды бұра беріңдер!». Балалар бағытты өзгертіп, қағаз парағын дұрыс бағдарлау жаттығуын орындайды. 4. «Қағазды бағдарлай отырып, жарыс» (8 минут):	- Тақтаға немесе қағазға жазылған эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер. Ойынның ережелері: 1. Алдын ала дайындық: Балаларға әдеби шығармалардың кейбір үзінділерін оқып немесе айтып береміз. Олардың ішінде ертегілер, әңгімелер, өлеңдер болуы мүмкін. Әрбір шығарманы тыңдап, оның жанры мен ерекшеліктерін түсіндіреміз. 2. Ойынның бірінші кезеңі – “Шығарманың жанрын табу”: Балаларға бірнеше шығарманың үзінділері оқылады немесе тыңдатылады. Әрбір үзіндінің жанрын анықтауы керек. - Ертегі: Балалар фантастикалық элементтер	
--	--	---	---	--	--

	Жасыл белгі — «Солға бұрылыңыз!» Сары белгі — «Артқа қайтыңыз!» Балалар белгіге жеткенде, бағытты өзгертіп, өз әрекеттерін орындауы керек. Бұл іс-әрекет олардың бағдарлау қабілеттерін дамытуға көмектеседі. 3. «Бағыт бойынша тапсырма орындау» ойыны (5 минут) Балаларға әртүрлі бағыттарды көрсетіп, оларды орындауды ұсыныңыз. Мысалы: «Алдыға қадам жасаңыз, содан кейін оңға бұрылып, екі қадам жасаңыз, содан соң артқа қарай 3 қадам жасаңыз».	горизонталь немесе диагональ). Екінші бала тапсырманы орындаған соң, кезекпен өздеріне ұқсас тапсырма орындап жарысады. 5. Қорытынды (3 минут): Іс-әрекетті қорытындылап, балалардың дұрыс бағыттауды меңгергендерін тексеріңіз. Әр балаға жауабын мақтап, дұрыс орындаған әрекеттері үшін мадақтау сөздер айтыңыз. Бұл ойын түріндегі іс-әрекет балаларға қағаз парағын бағдарлай білуді қызықты және тиімді түрде бекітуге көмектеседі. 2.Көркем әдебиет Міндеті: Әдеби шығармаларды	Балаларды жұптарға бөліңіз. Әр жұпка бір қағаз парағын беріңіз. Бірінші бала қағазды берілген бағытта бұрады (мысалы, оңға, солға, жоғары, төмен), ал екінші бала дұрыс бағытта бұрылып, белгіге жетуі керек. Бұл кезеңде балалар бір-біріне көмектесіп, қағазды дұрыс бағыттау дағдыларын жақсартады. Жарыс түрінде өткізіп, ең жылдам әрі дұрыс бағыттауды көрсеткен топты мадақтаңыз. 5. Қорытынды (3 минут): Іс-әрекетті қорытындылап, балалардың қағаз парағын дұрыс бағдарлау дағдыларын тексеріңіз. Балалардың дұрыс бағыттауды меңгергендерін бағалап, олардың	бар ертегінің үзіндісін тыңдайды. • Әңгіме: Әр түрлі адамдардың өмірінен алынған қарапайым оқиға туралы әңгіме. • Өлең: Тұрақты ырғақ пен ұйқасқа негізделген шығармалар. Балалар жанрды ажыратып, оны атауы керек: “Бұл не?” деген сұраққа жауап беріп, әр жанрдың ерекшеліктерін түсіндіреді. 3. Ойынның екінші кезеңі – “Ерекшеліктерді табу”: Әрбір шығарма үзіндісінде көркем тілдің элементтері болуы мүмкін (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер). Балаларға оқыған шығармалардан осы элементтерді табу ұсынылады. Мысалы:	
--	---	---	--	---	--

	Бұл тапсырма балалардың кеңістіктегі бағдарын жақсартуға көмектеседі. 4. Қорытынды және талқылау (5 минут) Ойын аяқталған соң, балалармен қысқаша талқылау жүргізіңіз: «Кім ең жылдам және дұрыс орындады?» «Қандай бағыттарды орындаған кезде ең қызықты болды?» «Кейде бағыттарды өзгерту қиын болды ма?» Қорытынды: Бұл ойын балалардың кеңістікте бағдарлауын дамытуға және қозғалыс дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді.	эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну, себеп-салдарлық байланыстарды, жанрларды (ертегі, әңгіме, өлең) ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарма кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. Ойынның атауы: “Әдеби әлемде саяхат” Мақсаты: Балалардың әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауын дамыту, олардың мазмұнын түсіну, себеп-салдарлық байланыстарды, жанрларды ажырату, тілдің көркемдігін сезіну (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер), шығарманың	жетістіктерін мақтап, дұрыс әрекеттер үшін алғыс айтып, мадақтаңыз. 2.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Ойыншықтарды, заттарды, сюжеттік суреттер, табиғат құбылыстарын сипаттауда заттар мен нысандардың ерекшеліктерін білдіретін сөздерді дұрыс таңдау, сын есімдер мен үстеулерді қолдану. Құрылымы (25 минут): Кіріспе бөлім (3-4 минут): Балалармен амандасу. Сабактың мақсатын түсіндіру: балалар ойыншықтар, заттар, сюжеттік суреттер мен табиғат құбылыстарын сипаттауды үйренеді. Тақырыпқа кіріспе: сын есімдер мен үстеулер туралы қысқаша түсінік беру (мысалы, «жасыл	• “Бұл тек қана бір гүл емес, алтындай жарқыраған әдемі гүл еді.” (эпитет: “алтындай жарқыраған”) • “Түн қараңғы, аспан толы жұлдыздар.” (сипаттама: “қараңғы”, “толы жұлдыздар”) Балалар әрбір көркем элементті табады және оны түсіндіреді. “Неліктен бұл эпитет немесе сипаттама деп аталады?” деген сұраққа жауап береді. 4. Ойынның үшінші кезеңі – “Кейіпкерлерді бағалау”: Балаларға белгілі бір шығармадағы кейіпкердің іс-әрекеттері туралы сұрақтар қойылады. Мысалы, «Қызыл телпек неге орманға барды?» немесе «Алдар Көсе не үшін қулық жасады?». Балалар кейіпкердің іс-әрекеттерін бағалай отырып, оларды	
--	--	---	---	---	--

Олар түрлі бағыттарды түсініп, белгілер бойынша дұрыс қимыл жасай алатын болады. Сонымен қатар, балалардың командалық жұмыс дағдыларын дамытуға да ықпал етеді. 2.Қазақ тілі Міндеті : Таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге, кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен беруге,	кейіпкерлерінің іс-әрекетін бағалау. Қажетті материалдар: - Әдеби шығармалардың қысқаша үзінділері (ертегі, әңгіме, өлеңдер). - Карталар немесе суреттер (кейіпкерлерді бейнелеу үшін). - Әр түрлі жанрдағы шығармалардың суреттері мен карточкалары (ертегі, әңгіме, өлең). - Тақтаға немесе қағазға жазылған эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер. Ойынның ережелері: - Алдын ала дайындық:	доп», «жоғары секіру», «жылдам жүгіру»). Дайындық жаттығулары (3 минут): Сын есімдер мен үстеулерді ойнақы түрде еске түсіру. Мысалдар көрсету: «Қандай доп?» деп сұрағанда, балалар «жасыл, үлкен, жұмсақ» деп жауап береді. Үстеулердің мысалдарын келтіру: «Жылдам жүру», «Баяу жүру», «Әдемі ән айту» деген сияқты. Негізгі бөлім (15 минут): Ойындар мен жаттығулар: «Заттарды сипаттау» ойыны: Балаларға әртүрлі ойыншықтар немесе заттар көрсетіледі (мысалы, қуыршақ, доп, машина).	моральдық тұрғыдан талдайды. “Кейіпкер дұрыс әрекет жасады ма?” “Неліктен ол солай істеді?” Балалар шығарманың кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін өздерінің эмоцияларымен байланыстырып, дұрыс жауап береді. 5. Ойынның төртінші кезеңі – “Шығарманың эмоциялық әсерін сезіну”: Балаларға белгілі бір шығарманың немесе оның үзіндісінің эмоционалды мәнін талқылау ұсынылады. Мысалы, балаларға ертегі немесе өлеңнің үзіндісін оқып беріп, олардың қандай эмоцияларды сезінгенін сұраймыз. “Бұл оқиға саған қандай сезім ұялатты?”	
---	--	---	---	--

	шығарманы рөлдерге бөліп сомдауға, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу, шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру. Іс-әрекет кезеңдері: 1. Таныс ертегілермен танысу (5 минут): Алдымен балаларды қысқаша таныс немесе бейтаныс ертегілермен таныстырыңыз. Мұнда оқыған ертегілердің кейіпкерлері мен негізгі оқиғаларын түсіндіре кетіңіз. Мысалы: «Алдар Көсе мен ханның сынағы» (таныс ертегі) «Түлкі мен қарға» (бейтаныс ертегі)	Балаларға әдеби шығармалардың кейбір үзінділерін оқып немесе айтып береміз. Олардың ішінде ертегілер, әңгімелер, өлеңдер болуы мүмкін. Әрбір шығарманы тыңдап, оның жанры мен ерекшеліктерін түсіндіреміз. 2. Ойынның бірінші кезеңі – “Шығарманың жанрын табу”: Балаларға бірнеше шығарманың үзінділері оқылады немесе тыңдатылады. Әрбір үзіндінің жанрын анықтауы керек. • Ертегі: Балалар фантастикалық элементтер бар ертегінің үзіндісін тыңдайды. • Әңгіме: Әр түрлі адамдардың өмірінен алынған	Балалардан осы заттардың ерекшеліктерін сипаттау сұралады. Мысалы: «Бұл қандай ойыншық?», «Оның түсі қандай?» және «Ол қалай қозғалады?» деген сұрақтар қойылады. Балалар өздері қолданатын сын есімдер мен үстеулерді айтады. Мысалы, «қызыл, үлкен, жылдам» немесе «жұмсақ, кішкентай» және т.б. «Сюжеттік суретке қарап сипаттау» ойыны: Балаларға сюжеттік сурет беріледі (мысалы, табиғат, адамдар, жануарлар). Балалар осы суреттегі нысандарды сипаттайды, оған сәйкес сын есімдер мен үстеулерді қолданады. Мысалы: «Бұл не?» деп сұрағанда, бала «Бұл үлкен ағаш» немесе	• “Қандай кейіпкер саған жақты?” Балалар өз эмоцияларын бөлісіп, шығарманың әсерін түсінеді. 6. Ойынның бесінші кезеңі – “Шығарманы аяқтау”: Балаларға ертегі немесе әңгіме беріледі, бірақ оның соңын аяқтауды сұраймыз. Мысалы, ертегіде қандай да бір кейіпкер қиындыққа тап болған, бірақ оның қалай шешілгенін балалар өз ойларымен толықтырады. Осылайша олар шығарманы өз қиялымен аяқтап, шығармашылық қабілеттерін дамытады. 2.Сауат ашу негіздері Міндеті: Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге,	
--	---	---	--	--	--

	«Қоян мен аюдың достығы» (шағын көркем шығарма) 2. «Көркем иллюстрациялар ойыны» (10 минут): Бұл кезеңде балаларды топтарға бөліп, әрбір топқа белгілі бір ертегі немесе көркем шығарма бойынша иллюстрация жасау тапсырмасын беріңіз. Әр топқа сурет салу үшін қағаз, түсті қарындаштар мен маркерлер беріңіз. Әр топ өздеріне берілген ертегінің кейбір бөлімін немесе кейіпкерін бейнелейді. Мысалы, «Алдар Көсе» ертегісінде балалар Алдар Көсенің қулығын немесе ханның	қарапайым оқиға туралы әңгіме. • Олең: Тұрақты ырғақ пен ұйқасқа негізделген шығармалар. Балалар жанрды ажыратып, оны атауы керек: “Бұл не?” деген сұраққа жауап беріп, әр жанрдың ерекшеліктерін түсіндіреді. 3. Ойынның екінші кезеңі – “Ерекшеліктерді табу”: Әрбір шығарма үзіндісінде көркем тілдің элементтері болуы мүмкін (эпитеттер, сипаттамалар, образды сөздер). Балаларға оқыған шығармалардан осы элементтерді табу ұсынылады. Мысалы: • “Бұл тек қана бір гүл емес, алтындай жарқыраған	«Құстар жоғары ұшып барады» деп жауап береді. «Табиғат құбылыстарын сипаттау» ойыны: Балаларға табиғат құбылыстары көрсетіледі (күннің шығуы, жаңбыр, қар). Балалар осы құбылыстарды сипаттайды: «Қар ақ, жұмсақ, суық», «Жаңбыр баяу жауып тұр», «Күн жылы әрі жарқын». Қорытынды бөлім (3-4 минут): Сабақта не үйренгенін сұрау: «Сендер қандай сын есімдер мен үстеулерді білдіңдер?», «Суреттегі заттарды қалай сипаттауға болады?». Балаларға тақырып бойынша пікірлерін айтып, сабақтың негізгі мақсатын еске салу. Қорытынды: Балалар әртүрлі заттар мен	солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу. кұрылымы (25 минут): Кіріспе бөлім (3-4 минут): Балалармен амандасу. Сабақтың мақсатын түсіндіру: бүгінгі сабақта біз қаламды қалай дұрыс ұстауды, сызықтарды үзбей және біркелкі салуды үйренеміз. Қаламды немесе қарындашты қалай дұрыс ұстау керек екенін көрсету. Қаламды қатты қыспау керек, тек жеңіл ұстап, саусақтармен қозғалту керек екенін түсіндіру. Дайындық жаттығулары (3 минут): Саусақтарды жаттықтыру үшін қарапайым жаттығулар	
--	--	--	---	--	--

	таңқалған сәтін салуы мүмкін. 3. «Мазмұнды толықтыру» ойыны (5 минут): Балалар жасаған суреттерді бір-біріне көрсетіп, олардың иллюстрацияларының мазмұнын сипаттауларын сұраңыз. Мысалы: «Бұл суретте қандай оқиға болып жатыр?» «Сен кімнің суретін салдың?» «Бұл кейіпкер не істеп тұр?» 4. Қорытынды және талқылау (5 минут): Барлық балалар жасаған иллюстрацияларды көріп, әрқайсысын мақтап, олардың шығармашылық	әдемі гүл еді.” (эпитет: “алтындай жарқыраған”) • “Түн қараңғы, аспан толы жұлдыздар.” (сипаттама: “қараңғы”, “толы жұлдыздар”) Балалар әрбір көркем элементті табады және оны түсіндіреді. “Неліктен бұл эпитет немесе сипаттама деп аталады?” деген сұраққа жауап береді. 4. Ойынның үшінші кезеңі – “Кейіпкерлерді бағалау”: Балаларға белгілі бір шығармадағы кейіпкердің іс-әрекеттері туралы сұрақтар қойылады. Мысалы, «Қызыл телпек неге орманға барды?» немесе «Алдар Көсе не үшін қулық жасады?». Балалар кейіпкердің іс-әрекеттерін бағалай отырып, оларды	табиғат құбылыстарын сипаттап, сын есімдер мен үстеулерді қолдану дағдыларын меңгерді. Жабдықтар мен құралдар: Ойыншықтар (құрылыс құралдары, қуыршақтар, машиналар). Сюжеттік суреттер (табиғат, жануарлар, адамдар). Табиғат құбылыстарының суреттері (күн, жаңбыр, қар). Қорытынды: Осы сабақта балалар сын есімдер мен үстеулерді қолдануды, заттар мен табиғат құбылыстарын сипаттауды үйренеді. Бұл дағдылар балалардың сөйлеу тілін дамытады және шығармашылық ойлауын арттырады. 3.Сауат ашу негіздері Міндеті:Жазуды көзбен қадағалай отырып, қаламды немесе	жасау: саусақтарды созу, қысу, айналдыру. Қолды жылыту жаттығуы: саусақтарды ашып, жауып, жеңіл созылу жаттығуларын орындау. Қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстау жаттығуы: қолдың саусақтары қалай орналастырылуы керек екенін көрсету. Негізгі бөлім (15 минут): Ойындар мен жаттығулар: «Сызықтарды сызу» ойыны: Балаларға түрлі сызықтар мен пішіндер беріледі (тік сызықтар, көлбеу сызықтар, иілген сызықтар). Балаларға саусақтарын қолданып, осы сызықтарды ауада салуға тапсырыс	
--	--	--	---	--	--

	жұмыстарын талқылаңыз. Әрбір иллюстрацияны көрсетіп, не үшін дәл сол сәтті таңдағанын сұраңыз. Мысалы: «Неліктен сен Түлкіні осылай бейнеледің?»» «Қоян мен аюдың достығы қандай оқиғаға байланысты?»» Қорытынды: Балалар ойын барысында қиялдары мен шығармашылық қабілеттерін пайдаланып, ертегілердің мазмұнын қалай түсінгендерін көрсетеді. Бұл іс-әрекет балалардың есте сақтау қабілеттерін жақсартып, оларды қоршаған әлемге қызығушылықпен қарауға үйретеді.	моральдық тұрғыдан талдайды. • “Кейіпкер дұрыс әрекет жасады ма?” • “Неліктен ол солай істеді?” Балалар шығарманың кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін өздерінің эмоцияларымен байланыстырып, дұрыс жауап береді. 5. Ойынның төртінші кезеңі – “Шығарманың эмоциялық әсерін сезіну”: Балаларға белгілі бір шығарманың немесе оның үзіндісінің эмоционалды мәнін талқылау ұсынылады. Мысалы, балаларға ертегі немесе өлеңнің үзіндісін оқып беріп, олардың қандай	қарындашты дұрыс, еркін ұстап, үстінен қатты қысып күш түсірмей, саусақтармен біркелкі жоғарыдан төменге, солдан оңға қимылдарды орындап, сызықтарды үзбей салу. құрылымы (25 минут): Кіріспе бөлім (3-4 минут): Балалармен амандасу. Сабақтың мақсатын түсіндіру: балалар қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстап, сызықтарды дұрыс сызуды үйренеді. Саусақтарды дұрыс қолданудың маңыздылығын түсіндіру: «Қаламды қатты қыспау керек, тек жеңіл ұстап, қозғалысты еркін орындау керек». Дайындық жаттығулары (3 минут):	беріледі, кейін сол сызықтарды қарындашпен немесе қаламмен қағаз бетіне салуды бастайды. Балалар сызықтарды үзбей, қатты қыспай, біркелкі салуға тырысады. «Кедергілерді өту» ойыны: Балаларға ұзын жолақ немесе қима сызық беріледі. Олар осы сызықтың бойымен жүріп отырып, қаламды қатты қыспай, біркелкі сызықтар салуы керек. Бұл ойында балалар саусақтарын еркін пайдаланып, жазу қозғалысын бақылап, сызықтарды үзбей салуға үйренеді. «Жол сызу» ойыны: Балаларға белгілі бір бағытта (солдан оңға, жоғарыдан	
--	--	--	---	---	--

	3.Қоршаған ортамен таныстыу Міндеті: Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білу: оларды суару, түбін қопсыту, жапырақтың шаңын сүрту. Іс-әрекет жоспары: 1. Кіріспе (5 минут): Балаларға өсімдіктер мен олардың қажеттіліктері туралы қысқаша әңгіме айту. Мысалы: «Өсімдіктер де біздің сияқты күтім жасауды қажет етеді. Олар дұрыс суарылуы керек, топырағы қопсытылып тұруы керек және жапырақтары таза болуы қажет. Ал енді біз осыны қалай	эмоцияларды сезінгенін сұраймыз. • “Бұл оқиға саған қандай сезім ұялатты?” • “Қандай кейіпкер саған жақты?” Балалар өз эмоцияларын бөлісіп, шығарманың әсерін түсінеді. 6. Ойынның бесінші кезеңі – “Шығарманы аяқтау”: Балаларға ертегі немесе әңгіме беріледі, бірақ оның соңын аяқтауды сұраймыз. Мысалы, ертегіде қандай да бір кейіпкер қиындыққа тап болған, бірақ оның қалай шешілгенін балалар өз ойларымен толықтырады. Осылайша олар шығарманы өз қиялымен аяқтап, шығармашылық қабілеттерін дамытады.	Қолды жылыту жаттығулары: саусақтарды, білекті созу, жайлы және еркін қозғалысқа үйрету. Саусақтардың бұлшық еттерін жаттықтыру үшін саусақтарды жұмсақ қысу және босату жаттығуларын жасау. Қалам немесе қарындашты дұрыс ұстауды көрсету: саусақтарды дұрыс орналастыру (қаламды екі саусақпен ұстап, ортасы бос болуы керек). Негізгі бөлім (15 минут): Ойындар мен жаттығулар: «Сызықтарды салу» ойыны: Балаларға түрлі сызықтарды сызуға арналған парақтар беріледі: тік сызықтар, көлбеу сызықтар, иілген сызықтар. Балалар алдымен саусақтарымен ауада	төменге) сызықтарды сызу тапсырмасы беріледі. Мысалы, олар алдымен көлбеу сызықтар, кейін тік сызықтар, соңында иілген сызықтарды сызады. Әр сызықтың соңында «қол соғу» немесе «жұлдызша» сияқты марапаттар болуы мүмкін, бұл балалардың ынтасын арттырады. «Түсті сызықтар» ойыны: Балаларға түрлі түстермен сызықтар сызуға мүмкіндік беріледі. Мысалы, көк түспен тік сызықтар, қызыл түспен қисық сызықтар. Балалар түстерді таңдап, сызықтарды қатты қыспай, дұрыс және біркелкі сызуды үйренеді. Қорытынды бөлім (3-4 минут):	
--	--	---	--	---	--

	істеуіміз керек екені туралы білеміз!» Өсімдіктер туралы бірнеше сұрақ қою: «Өсімдіктерге не қажет?», «Суарыла ма?», «Жапырақтары таза болуы керек пе?». 2. Ойын: «Өсімдікті күту» (15 минут): Балалар үш топқа бөлінеді, әр топқа бірқатар тапсырма беріледі. Әр топта келесі іс-әрекеттер болады: Топ 1: Суару Топқа су құятын шелек беріледі. Балалар «өсімдіктің» үстіне су құю арқылы суаруды жаттықтырады. Бұл үшін үлкен пластик гүлдер немесе арнайы өсімдік суреттерін пайдалану мүмкін.	3.Қазақ тілі Міндеті: Таныс немесе бейтаныс ертегілер мен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, тыңдалған көркем шығарма мазмұнын ретімен жүйелі түрде жеткізуге, кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен беруге, шығарманы рөлдерге бөліп сомдауға, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу, шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру. Іс-әрекет кезеңдері: 1. Кіріспе: Шығарманы таныстыру (5 минут) Алдымен балаларға таныс ертегілердің немесе көркем	сызықтар сызады, содан соң қарындашпен қағазға сызады. Мұнда балалар сызықтарды үзбей, қатты қыспай, оңай әрі еркін жазуға үйренеді. «Құммен немесе түспен сызықтар салу» ойыны: Балаларға құм немесе түсті қорапша беріледі. Олар саусақтарымен құмның немесе түстің бетінде сызықтар сызады. Бұл жаттығу жазу дағдыларын жақсартады, себебі құмның немесе түстің бетіндегі сызықтарды еркін жүргізуге балаларға ыңғайлы. «Жол сызу» ойыны: Балалар түрлі жолақтарды немесе сызықтарды сызатын ойындар ойнайды, мысалы, тік жолақтарды немесе қисық сызықтарды сызу.	Сабақта қандай сызықтарды сызғанын және қандай дағдыларды меңгергендерін балалармен талқылау. «Сендер не үйрендіңдер? Қандай сызықтар сыздыңдар?» деген сұрақтар қою арқылы балалардың өздері қандай жетістіктерге жеткенін түсіндіріп өту. Балаларға жазу кезінде қаламды дұрыс ұстауды және сызықтарды үзбей салуды қайталауға кеңес беру. Жабдықтар мен құралдар: Қаламдар немесе қарындаштар. Жазу дәптері немесе қағаздар. Түрлі түсті қарындаштар. Өртүрлі сызықтар мен пішіндер (тік, көлбеу, қисық сызықтар). Қорытынды: Бұл сабақтың мақсаты балалардың жазу	
--	--	---	---	---	--

	Топ 2: Топырақты қопсыту Осы топқа әртүрлі құралдар беріледі (құм, топырақ, шағын күрекшелер). Балалар топырақты қопсытып, өсімдікке жақсы күтім жасау керек екенін көрсетеді. Топ 3: Жапырақтың шаңын сүрту Бұл топқа жапырақтар мен жұмсақ шүберектер беріледі. Балалар шүберектермен жапырақтардың шаңын сүртіп, өсімдіктердің таза болуының маңыздылығын түсінеді.	шығармалардың біреуін оқып беріңіз. Мысалы: «Қоян мен аюдың достығы» «Түлкі мен қарға» Әңгіме немесе ертегі өте қысқа әрі қарапайым болуы тиіс. Диалогтардың көп болуы да маңызды, себебі балалардың рөлдерге бөліп ойнауына мүмкіндік береді. 2. «Кейіпкерлерді таныстыру» (3 минут) Әр кейіпкердің сипаттамасын қысқаша түсіндіріп, оның ерекшеліктерін айтыңыз. Мысалы: Қоян өте мейірімді, бірақ қорқақ, үнемі достарымен бірге болуды қалайды. Аю – күшті, бірақ қайырымды, кейде түсінбей қалатын сәттері болады. Балаларға әр кейіпкердің рөлін түсіндіріп,	Балаларға түрлі пішіндер мен сызықтар сызуға тапсырма беріледі. Әр сызықтың соңында жүлде немесе қызықты сурет болуы мүмкін, балалар сол сызықты аяқтауға ынталанады. «Түстерді таңдау» ойыны: Балаларға түрлі түстерде сызықтар салуға тапсырма беріледі (мысалы, көк сызық, қызыл сызық). Балалар тек түс таңдап қана қоймай, сызықтарды біркелкі, үзілмей салуға тырысады. Қорытынды бөлім (3-4 минут): Сабақтағы барлық тапсырмаларды талқылау. «Бүгін қандай сызықтарды сыздыңдар?», «Қандай түс ұнады?» деген сұрақтар арқылы балалардың пікірлерін тыңдау.	дағдыларын жетілдіру, оларды қаламды дұрыс ұстауға, саусақтармен біркелкі сызықтар салуға үйрету. Ойын түрінде ұйымдастырылған іс-әрекет сабақтары балаларға қызықты әрі тиімді тәсілдермен жазу дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. 3. Қоршаған ортамен таныстыру Міндеті: Нанға ұқыпты қарауға, бидайды өсіруге және өндіруге қатысатын адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу. Іс-әрекет жоспары: 1. Кіріспе (5 минут) Балалармен нан туралы әңгімелесу. «Нан қайдан келеді?», «Біз нанды қалай аламыз?», «Нан үшін кімдер еңбек етеді?» деген сұрақтар қойып, олардың жауаптарын тыңдаңыз. Нанның өндірісі туралы түсінік беріңіз: «Бидайды	
--	--	---	--	--	--

	Әр тапсырманың соңында балалар әр тапсырманы орындап, кері байланыс алады. Мысалы: «Өсімдікті қалай суару керек?» немесе «Топырақ не үшін қопсытылады?» деп сұрау арқылы. 3. Қорытынды (5 минут): Барлық балалармен бірге жасаған әрекеттері туралы талқылау. Әр топ өздерінің не істегені жайлы айтып береді. Балаларға өсімдіктерге күтім жасаудың қаншалықты маңызды екенін түсіндіріп, олардың күткен нәтижелері туралы сұрау.	олардың мінез-құлқына сай интонацияны анықтау керек екенін айтыңыз. 3. Рөлдерді бөліп, рөлдік ойынды бастау (12 минут) Бұл кезеңде балаларды топтарға бөліп, оларды рөлдерге бөлу керек: Қоян мен Аю немесе басқа кейіпкерлердің рөлдері бөлінеді. Әр бала өз рөлін алады да, кейіпкерлердің диалогтарын мәнерлі интонациямен айтады. Оларға кейіпкердің көңіл күйіне сәйкес сөйлеу қажеттілігін ескертіңіз (құшақтай, жылап, қуанып немесе ашуланып). Мысалы, Қоян мен Аю арасында диалог: Қоян: «Аю, сен мені қорқытпа! Мен саған көмек бергім келеді!» Аю: «Кешіріші, мен сені қорқытқым келмеді! Мен	Қорытынды жасау: балаларға жазу дағдыларын жетілдіру үшін тағы да қайталай беруге болады деген кеңес беру. Әр балаға соңғы тапсырманы орындауға уақыт беріп, жазу кезінде қаламды дұрыс ұстау мен сызықтарды дұрыс салу керек екенін еске салу. Жабдықтар мен құралдар: Қаламдар немесе қарындаштар. Жазу дәптері немесе парақтар. Түрлі түсті қарындаштар. Құм немесе түсті қорапша. Қорытынды: Бұл сабақта балалар жазу дағдыларын үйреніп, қаламды немесе қарындашты дұрыс ұстауға, сызықтарды үзбей және күш түсірмей салуға дағдыланады. Ойын түріндегі жаттығулар	өсіру, оны жинау, ұн тарту, нан пісіру — бұл үлкен еңбекті қажет етеді». Нанның қандай маңызды тағам екенін және оған ұқыпты қараудың маңыздылығын түсіндіріңіз. 2. Ойын: «Нанның жолы» (15 минут) Балаларға нанның өндірілу жолы туралы білімдерін ойын түрінде жеткізу. Ойын бірнеше кезеңнен тұрады, әр кезеңде балалар өздерінің әртүрлі рөлдерінде болады. Ойынның кезеңдері: Бидайды егу Бірінші кезеңде балалар «бидайды егу» рөлін ойнайды. Оларға түрлі түсті ұнтақ немесе құм беріп, «бидайды егу» ойынын ойнайды. Балалар «бидай дәндерін» топыраққа себу арқылы дақылдың өсу процесін көрсетеді. Бидайды жинау Екінші кезеңде балалар «бидайды жинаушы»	
--	--	---	--	--	--

	4. Ойын қорытындысы: Балаларға өсімдіктерге күтім жасау туралы сертификат немесе жұлдызшалар беру, бұл олардың жақсы жұмыс істегендерін көрсету үшін. Бұл ойын балаларға өсімдіктерге күтім жасауды қызықты әрі тиімді түрде үйретеді, сондай-ақ олардың ынта-жігерін оятады. 4.Музыка Міндеті: Музыкалық (дауылпаз, асатаяқ, сазсырнай, тұяқтас, қоңырау, сыбызғы, домбыра, металлофон, ксилофон, бубен, барабан, маракас, румба және т.б.) және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру.	тек сенің көмекке мұқтаж екенінді ойладым.» Диалогтарды айта отырып, балаларға интонация мен дауыстың өзгеруіне көңіл бөлуін сұраңыз. Мысалы, Қоянның қорыққан дауысы және Аюдың түсінген дауысы. 4. Өзіндік шығармашылық көрсету (5 минут) Балаларға өздерінше диалогтарды өзгерту немесе өз ойларын қосу мүмкіндігін беріңіз. Мысалы: Балалар диалогқа жаңа сөйлемдер қосып, кейіпкерлердің мінезін өз қалауынша көрсетіп, қайта айта алады. 5. Қорытынды және талқылау (3 минут) Барлық балаларға рөлдік ойынды аяқтағаннан кейін, олардың	арқылы балалардың жазу қабілеттері қызықты әрі нәтижелі түрде дамиды. 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Балалардың дербес қимыл белсенділігін ұйымдастыруда, меңгерген қимыл дағдыларын жетілдіру үшін серуен өткізілетін орынды жабдықтау, ойын алаңында балалардың жүруіне арналған кедергі жолдар жасау. құрылымы (25 минут): Кіріспе бөлім (3-5 минут): Балалармен амандасу. Ойынның мақсатын түсіндіру және кедергі жолдарының міндеттерін көрсету.	рөлінде болады. Олар түрлі-түсті қапшықтармен «бидайды жинап» жиналған дәндерді үлкен «кұралмен» (үлкен қасық немесе арнайы құрал) жинайды. Ұн тарту Үшінші кезеңде балалар ұн тартатын «ұн тартушы» рөлін атқарады. Олар ұн тарту процесін көрсету үшін картоннан жасалған немесе шынайы ұн тартқышты қолданады. Оған ұнтақпен немесе қағазды жағып жаттығулар жасалады. Нан пісіру Төртінші кезеңде балалар «пісірілетін нан» болады. Олар арнайы ойын пештерінде немесе жай тақтайшаларда нанды «пісіреді», бірақ бұл тек ойын түрінде болады. Ойынның соңында: Балалар әр кезеңдегі жұмысын бағалап, мұның бәрі үлкен еңбек пен ұқыптылықты қажет ететінін түсінеді. 3. Қорытынды (5 минут)	
--	---	--	--	--	--

	Ойынның атауы: “Музыкалық аспаптар әлемінде саяхат” Мақсаты: Балаларды музыкалық аспаптармен таныстыру, олардың әртүрлі түрлерінің ерекшеліктерін түсіндіріп, ойнау тәсілдерін үйрету. Қажетті материалдар: •Дауылпаз, асатаяқ, сазсырнай, тұяқтас, қоңырау, сыбызғы, домбыра, металлофон, ксилофон, бубен, барабан, маракас, румба және басқа да шулы музыкалық аспаптардың үлгілері немесе суреттері. •Музыкалық әуендер (аспаптарда ойнауды тыңдау үшін). Ойынның ережелері: 1.Алдын ала дайындық: Ойын басталар алдында балаларға музыкалық	орындаған жұмыстарын мақтап, қысқаша талқылаңыз: «Кімнің интонациясы өте әсерлі болды?» «Қай кейіпкерді ойнаған кезде сен ең көп қиналдың?» «Ерекше қандай сөздерді айтқанда сен ерекше сезімдерге бөлендің?» Қорытынды: Бұл іс-әрекет балалардың тілін дамыта отырып, шығармашылық ойлауын, еркін сөйлеу дағдыларын қалыптастыруға көмектеседі. Олар кейіпкерлердің рөлін сомдағанда тек сөзді ғана емес, эмоцияны да жеткізу керектігін түсінеді. 4.Музыка Міндеті: Музыкалық (дауылпаз, асатаяқ, сазсырнай, тұяқтас, қоңырау, сыбызғы,	Балаларға серуен орны мен құрал-жабдықтарды таныстыру. Жаттығулар мен дайындық (5 минут): Балаларды жылыту жаттығуларына тарту. Бұл дене мүшелерінің қозғалысын жеңілдетіп, сабаққа дайындықты жақсартады. Қарапайым жаттығулар: қолды жоғары көтеріп, созылу, аяқты жазу, орындықта отырып тұру. Балаларға ойын алдында әртүрлі қимыл дағдыларын (жүгіру, секіру, еңбектеу) көрсету. Негізгі бөлім (15 минут):	Барлық балалармен бірге ойынның қорытындысын шығарып, нанның қалай дайындалатынын тағы бір рет қарап шығу. Балаларға әр кезеңнің маңызды екенін түсіндіру: «Бидайды егу, жинау, ұн тарту және нан пісіру – бәрі де ұқыптылық пен еңбекті талап етеді», — деп айту. Нанға ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. Олардың «нанды лақтыру» немесе ысырап етуге болмайтынын түсіндіру. 4. Қорытынды сұрақтар: Нанның дайындалу жолдары туралы сұрақтар қойып, балалардың түсінігін тексеру: «Бидайдан не дайындалады?», «Нан қалай піседі?» және «Нанға қалай қамқорлық жасау керек?». 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті:Балалардың дербес қимыл белсенділігін ұйымдастыруда, меңгерген қимыл дағдыларын жетілдіру үшін серуен өткізілетін орынды жабдықтау, ойын алаңында	
--	---	---	---	---	--

	аспаптардың қандай түрлері бар екені жайлы қысқаша айтып өтеміз. Әрбір аспаптың өзіне тән дыбысы мен ойнау тәсілі бар екенін түсіндіреміз. Балаларға дауылпаз, асатаяқ, сазсырнай, барабан сияқты аспаптар көрсетіледі. 2.Ойынның бірінші кезеңі – “Аспаптардың дыбыстарын танып білу”: Балаларға әрбір музыкалық аспаптың дыбысын тыңдатамыз. Мысалы, дауылпаздың үні, домбыраның сазды әуені, барабанның ырғақты дыбысы т.с.с. Балаларға аспаптарды қолмен ұстап, олардың әртүрлі дыбыстарын тыңдауға мүмкіндік береміз. • “Бұл қандай аспап?” • “Оның дауысы қандай?”	домбыра, металлофон, ксилофон, бубен, барабан, маракас, румба және т.б.) және шулы аспаптарда ойнау тәсілдерімен таныстыру. Ойынның атауы: “Музыкалық аспаптар әлемінде саяхат” Мақсаты: Балаларды музыкалық аспаптармен таныстыру, олардың әртүрлі түрлерінің ерекшеліктерін түсіндіріп, ойнау тәсілдерін үйрету. Қажетті материалдар: • Дауылпаз, асатаяқ, сазсырнай, тұяқтас, қоңырау, сыбызғы, домбыра, металлофон, ксилофон, бубен, барабан, маракас, румба және басқа да шулы музыкалық аспаптардың үлгілері немесе суреттері. • Музыкалық әуендер (аспаптарда ойнауды тыңдау үшін). Ойынның ережелері:	"Кедергілер жолы" ойыны: Қимыл элементтері: Жүру: Балалар белгіленген жолмен жүреді. Секіру: Арқанды немесе белгіленген кедергілерді секіріп өту. Еңбектеп өту: Төмен жерден өту (қораптың астынан немесе арқанның астынан). Жүгіру: Белгіленген жолмен жүгіру. Балалар кезек-кезек жүгіреді, секіреді, еңбектеп өтуге тырысады. Әрбір кедергі немесе әрекет орындалған соң, балаларды марапаттап, дұрыс орындауды мадақтау.	балалардың жүруіне арналған кедергі жолдар жасау. құрылымы (25 минут): Кіріспе бөлім (3-5 минут): Балалармен амандасу. Ойынның мақсатын түсіндіру және кедергі жолдарының міндеттерін көрсету. Балаларға серуен орны мен құрал-жабдықтарды таныстыру. Жаттығулар мен дайындық (5 минут): Балаларды жылыту жаттығуларына тарту. Бұл дене мүшелерінің қозғалысын жеңілдетіп, сабаққа дайындықты жақсартады. Қарапайым жаттығулар: қолды жоғары көтеріп,	
--	---	--	---	--	--

	Балалар аспапты тануға тырысып, қандай дыбыс шығатынын айтып береді. 3.Ойынның екінші кезеңі – “Аспаптармен ойнау”: Балаларға әртүрлі музыкалық аспаптар беріледі. Олардың міндеті – осы аспаптармен ойнап көру. Әрбір аспапты қалай дұрыс ұстау керек екенін түсіндіреміз: •Дауылпазға соғу. •Асатаяқпен сілкену. •Барабанды тарту. •Сазсырнайды үрлеу. •Металлофонда әртүрлі дыбыстарды шығару. Балалар әрбір аспаптың ерекшеліктерін түсініп, олармен ойнауды бастайды. 4.Ойынның үшінші кезеңі – “Ырғақты ойнау”: Балаларға музыкалық	1.Алдын ала дайындық: Ойын басталар алдында балаларға музыкалық аспаптардың қандай түрлері бар екені жайлы қысқаша айтып өтеміз. Әрбір аспаптың өзіне тән дыбысы мен ойнау тәсілі бар екенін түсіндіреміз. Балаларға дауылпаз, асатаяқ, сазсырнай, барабан сияқты аспаптар көрсетіледі. 2.Ойынның бірінші кезеңі – “Аспаптардың дыбыстарын танып білу”: Балаларға әрбір музыкалық аспаптың дыбысын тыңдатамыз. Мысалы, дауылпаздың үні, домбыраның сазды әуені, барабанның ырғақты дыбысы т.с.с. Балаларға аспаптарды қолмен ұстап, олардың әртүрлі дыбыстарын тыңдауға мүмкіндік береміз. •“Бұл қандай аспап?” •“Оның дауысы қандай?” Балалар аспапты тануға тырысып, қандай дыбыс	Қорытынды бөлім (5 минут): Балаларды тыныштандыру, оларға сабақты қорытындылау. Балаларға өздерінің қимыл белсенділіктерін бағалау, сабақты қызықты етіп өткізу. Ойын барысында балаларды әртүрлі қимылдар арқылы дамыту үшін ерекше тапсырмалар мен сұрақтар қою. Орташа уақыттық бөлініс: Кіріспе бөлім: 3-5 минут Жаттығулар мен дайындық: 5 минут Негізгі бөлім: 15 минут	созылу, аяқты жазу, орындықта отырып тұру. Балаларға ойын алдында әртүрлі қимыл дағдыларын (жүгіру, секіру, еңбектеу) көрсету. Негізгі бөлім (15 минут): "Кедергілер жолы" ойыны: Қимыл элементтері: Жүру: Балалар белгіленген жолмен жүреді. Секіру: Арқанды немесе белгіленген кедергілерді секіріп өту. Еңбектеп өту: Төмен жерден өту (қораптың астынан немесе арқанның астынан). Жүгіру: Белгіленген жолмен жүгіру. Балалар кезек-кезек жүгіреді, секіреді, еңбектеп өтуге тырысады. Әрбір кедергі немесе әрекет орындалған	
--	---	--	---	--	--

	әуен беріледі (оңай ырғақты әуендер). Олардың міндеті – берілген әуенмен бірге аспаптарда ойнап, ырғақты ұстап тұру. Бұл кезең балалардың музыкалық сезімдерін және ырғақты түсінуін дамытады. Мысалы, музыкада баяу әуен болса, балалар дауыспен немесе барабанмен баяу соғуы керек, ал жылдам әуен болғанда – аспаптармен тез әрі ырғақты ойнайды. 5.Ойынның төртінші кезеңі – “Музыкалық топ құру”: Балалар бірнеше топқа бөлінеді. Әр топқа белгілі бір музыкалық аспап беріледі. Олар бірге ойнап, шағын музыкалық шығарманы орындайды. Мысалы, бір топ дауылпаз бен барабанмен ырғақты соғады, екінші топ сыбызғы мен	шығатынын айтып береді. 3.Ойынның екінші кезеңі – “Аспаптармен ойнау”: Балаларға әртүрлі музыкалық аспаптар беріледі. Олардың міндеті – осы аспаптармен ойнап көру. Әрбір аспапты қалай дұрыс ұстау керек екенін түсіндіреміз: • Дауылпазға соғу. • Асатаяқпен сілку. • Барабанды тарту. • Сазсырнайды үрлеу. • Металлофонда әртүрлі дыбыстарды шығару. Балалар әрбір аспаптың ерекшеліктерін түсініп, олармен ойнауды бастайды. 4.Ойынның үшінші кезеңі – “Ырғақты ойнау”: Балаларға музыкалық	Қорытынды бөлім: 5 минут Жабдықтар мен құралдар: Арқан немесе лента (секіру және жүгіру үшін). Қораптар, түтіктер немесе басқыштар (еңбектеп өту үшін). Әртүрлі түсті белгілер немесе конус (жолды белгілеу үшін). Шарлар немесе доптар (қозғалысқа ынталандыру үшін). Қорытынды: Осы сабақтың мақсаты – балалардың қимыл белсенділігін арттыру, олардың дербес қозғалыс дағдыларын жетілдіру және қызықты ойын арқылы дене шынықтыруды ұйымдастыру. Ойын түрінде өткізілетін іс-	соң, балаларды марапаттап, дұрыс орындауды мадақтау. Қорытынды бөлім (5 минут): Балаларды тыныштандыру, оларға сабақты қорытындылау. Балаларға өздерінің қимыл белсенділіктерін бағалау, сабақты қызықты етіп өткізу. Ойын барысында балаларды әртүрлі қимылдар арқылы дамыту үшін ерекше тапсырмалар мен сұрақтар қою. Орташа уақыттық бөлініс: Кіріспе бөлім: 3-5 минут Жаттығулар мен дайындық: 5 минут Негізгі бөлім: 15 минут Қорытынды бөлім: 5 минут Жабдықтар мен құралдар: Арқан немесе лента (секіру және жүгіру үшін).	
--	---	---	---	---	--

	сазсырнайды қолданады. Бұл кезең балалардың топпен жұмыс істеу дағдыларын, музыкалық үйлесімділік сезімін дамытады. 6.Қорытынды: Ойын соңында балалар өздеріне ұнаған аспаптарды айтып, қай аспапта ойнағандарын көрсетеді. Олар әрбір аспаптың дыбысы мен ойнау тәсілдері туралы ойларын ортаға салып, алған білімдерін бекітеді.	әуен беріледі (оңай ырғақты әуендер). Олардың міндеті – берілген әуенмен бірге аспаптарда ойнап, ырғақты ұстап тұру. Бұл кезең балалардың музыкалық сезімдерін және ырғақты түсінуін дамытады. Мысалы, музыкада баяу әуен болса, балалар дауыспен немесе барабанмен баяу соғуы керек, ал жылдам әуен болғанда – аспаптармен тез әрі ырғақты ойнайды. 5.Ойынның төртінші кезеңі – “Музыкалық топ құру”: Балалар бірнеше топқа бөлінеді. Әр топқа белгілі бір музыкалық аспап беріледі. Олар бірге ойнап, шағын музыкалық шығарманы орындайды. Мысалы, бір топ дауылпаз бен барабанмен ырғақты соғады, екінші топ сыбызғы мен сазсырнайды қолданады. Бұл кезең балалардың	әрекет балаларға физикалық дамуды қамтамасыз етіп, олардың өздерін бақылап, әртүрлі әрекеттерді орындауға мүмкіндік береді.	Қораптар, түтіктер немесе басқыштар (еңбектеп өту үшін). Әртүрлі түсті белгілер немесе конус (жолды белгілеу үшін). Шарлар немесе доптар (қозғалысқа ынталандыру үшін). Қорытынды: Осы сабақтың мақсаты – балалардың қимыл белсенділігін арттыру, олардың дербес қозғалыс дағдыларын жетілдіру және қызықты ойын арқылы дене шынықтыруды ұйымдастыру. Ойын түрінде өткізілетін іс-әрекет балаларға физикалық дамуды қамтамасыз етіп, олардың өздерін бақылап, әртүрлі әрекеттерді орындауға мүмкіндік береді.	
--	--	---	--	--	--

		топпен жұмыс істеу дағдыларын, музыкалық үйлесімділік сезімін дамытады. 6.Қорытынды: Ойын соңында балалар өздеріне ұнаған аспаптарды айтып, қай аспапта ойнағандарын көрсетеді. Олар әрбір аспаптың дыбысы мен ойнау тәсілдері туралы ойларын ортаға салып, алған білімдерін бекітеді.			
Серуенге дайындық	Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. (Өзіне-өзі қызмет) «Наурыз-жыл басы» тақырыбында жеке әңгімелер.				
Серуен	Табиғатты бақылау”: Балалар серуенге шығады, олардың назарын көктем мезгілінің ерекшеліктеріне аудару мақсатында табиғатты мұқият бақылауға шақырылады. Әр балаға көктемге тән суреттер немесе карточкалар беріледі (мысалы, түрлі гүлдер, ағаштар, құстардың суреттері). • “Қандай гүлдер өсіп жатыр?”	Құстардың әні”: Құстардың әндері мен көктемгі табиғат дыбыстарын тыңдау. Балаларға құстардың дауысы тыңдатылады немесе табиғаттың өзінен келген дыбыстар ойнатылып, балалардан оларды қайталай алу талап етіледі. • “Қандай құстардың дауысын естідіңдер?”	“Көктемгі серуен” (қимылды ойын): Балаларға табиғатта әртүрлі қозғалыстар жасау ұсынылады, мысалы, ағаштар мен гүлдердің өсуін бейнелейтін қимылдар. Олар ағаштардың биік болып өсуін, құстардың ұшуын, жаңбырдың жауып жатқанын, желдің есіп тұрғанын көрсетуі мүмкін.	Көктемгі гүлдер мен өсімдіктерді жинау”: Балалар көктемде ашылатын гүлдер мен өсімдіктердің аттарын атаған соң, оларды табиғатта немесе ойын алаңында тапқандарын жинайды. Бұл кезең балалардың табиғатқа жақын болуын, өсімдіктер мен гүлдерді танып білуін қамтамасыз етеді.	

	• “Қандай құстарды көрдіңдер?” • “Ағаштардың қандай өзгерістерін байқадыңдар?” • “Қандай жаңбыр жауып тұр?” Балалар өз бақылауларын айтып, табиғаттың көктемдегі жаңарғанын түсінуге көмектеседі.	• “Құстар неге ән салып тұр?” • “Табиғатта тағы қандай дыбыстарды тыңдауға болады?” Бұл кезеңде балалар көктемгі табиғаттың дыбыстары мен құстардың әнін тыңдап, оларды ажыратуға тырысады.	• “Құстардай ұшып көріңдер!” • “Жаңбыр жауып жатыр, себетімізді ашып, суыңыз!” • “Ағаштар өсе бастайды, қолдарыңды жоғары көтеріп, жайқалып өсуін көрсетіңдер!”	• “Бұл қандай гүл?” • “Гүлдер мен ағаштардың қандай түстері бар?” Балалар жапырақтар мен гүлдерден композициялар жасап, көктемді жақынырақ сезінеді.	
Серуенне оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешу, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, жаңылтпаштар, санау және т. б. (көркем, тәуелсіз ойын әрекеті) «Табиғатты қорғайық» - табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру (Біртұтас тәрбие)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар	Баяу қимылды ойындар Мақсаты: Балалардың қимыл-қозғалыс дағдыларын дамыту, денсаулығын жақсарту. Ойын: «Қысқы серуен» Балалар бөлмеде орындықтар мен басқа да заттарды қойып, қыстың көрінісін жасауға тырысады (жолдар, ағаштар, қар). Олар жай ғана бір-біріне кедергі	Үстел үсті ойындары Мақсаты: Балалардың логикалық ойлауын дамыту, зейін мен қиялын жетілдіру. Ойын: «Лото» Балалар суреттер мен цифрлардан тұратын лото ойынын ойнайды. Әр бала карточкасын алып, сол карточкадағы суретке немесе цифрға сәйкес	Бейнелеу әрекеті Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, өз ойын көркем түрде жеткізу. Ойын: «Қар суретін салу» Балалар қағазға қардың суретін салып, оны түрлі түстермен әшекейлейді.	Жеке шығармашылық әрекеттер Мақсаты: Балалардың дербес шешімдер қабылдауына ықпал ету, шығармашылық белсенділігін арттыру. Ойын: «Қысқы аппликация» Балалар қағаздан қар, ағаш, жануарлар, қысқы элементтерді қиып, аппликация	

қараужәнетағ ыбасқа әрекеттер)	келтірмей, баяу жүріп өтеді. Ойын арқылы балалардың үйлесімді қозғалыс дағдылары дамиды. Ойын: «Қарды жинау» Балалар үстел үстінде кішкентай ақ қағаздан қиылған қарды жинайды. Қағаздың әр бөлігін бір-бірден жинау керек, қозғалыс барысында балалардың зейінін арттыруға көмектеседі.	келетін бейнені іздейді. Ойын барысында балалар түстерді, пішіндер мен санды танып, оларды есте сақтауға үйренеді. Ойын: «Құрастырма пазл» Балалар пазл құрастыру арқылы кеңістіктік ойлау дағдыларын дамытады. Қысқы табиғат, жануарлар немесе ертегі кейіпкерлері бейнеленген пазлдар таңдалады.	Бұл әрекет арқылы балалар қыстың түсін, табиғатты, қардың ерекшеліктерін өз көзқарастары бойынша бейнелейді. Ойын: «Қысқы пейзаж» Балалар түрлі материалдарды пайдалана отырып, қысқы пейзаждарды жасайды (мақта, қағаз, түсті стикерлер). Суреттің негізінде табиғаттың қыстық көрінісі болуы керек: ағаштар, мұз, қар, балалар мен жануарлар.	жасайды. Осылайша олар жапсырмалар мен қиынды материалдар арқылы өз шығармашылықтарын іске асырады. Ойын: «Қарлы адам жасау» Балалар түрлі материалдарды (материалдар, түсті қағаз, түймелер, жіптер) пайдаланып, қысқы адамды (қарлы адам) жасайды. Ойын арқылы олар пішіндерді танып, қол моторикасын дамытады.	
Балалармен жеке жұмыс	Эмоционалды даму мен өзін-өзі бағалау Мақсаты: Баланың эмоциялық жағдайын бақылау, өзін-өзі бағалау қабілетін дамыту. Жүзеге асыру әдісі:	Қол моторикасы мен жазуға дайындық Мақсаты: Баланың қол моторикасын дамыту, жазуға дайындау. Жүзеге асыру әдісі:	Қиял мен шығармашылықты дамыту Мақсаты: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қиялын жетілдіру. Жүзеге асыру әдісі:	Әлеуметтік дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың өзара қарым-қатынас жасау, басқа балалармен жұмыс істей білу дағдыларын қалыптастыру.	

	Баланың эмоцияларын тану және оларды сөзбен білдіруіне көмектесу. Эмоционалдық тұрақтылықты дамыту үшін тыныштандыратын жаттығулар мен ойындар ұйымдастыру. Баланың өзін-өзі бағалау деңгейін арттыру үшін оның жетістіктерін мадақтап, қолдау көрсету. Мысал: Балаларға түрлі эмоционалдық күйді бейнелейтін суреттер көрсетіп, сол жағдайлардағы эмоцияларды сипаттап беру. Қорытынды: Баланың эмоционалдық интеллектін дамыту үшін оның сезімдерін танып, дұрыс бағалай білу дағдыларын қалыптастыру.	Жазу үшін қажетті жаттығулар: түзу және қисық сызықтарды салу, әріптер мен сандарды жазу. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін түрлі материалдармен жұмыс жасау (қаламсаппен жазу, құмда жазу). Мысал: Балаларға әріптер мен сандарды дұрыс жазу бойынша тапсырмалар беру. Қорытынды: Жазуға дайындық үшін балаға әртүрлі жазу жаттығуларын беру, қол моторикасын дамыту.	Баланың қиялын дамытатын шығармашылық ойындар мен тапсырмалар ұсыну. Бейнелеу өнері, қолөнер және шығармашылық жұмыс арқылы өзін-өзі білдіруге мүмкіндік беру. Балаларға ертегілер мен әңгімелер құрастыруға тапсырма беру. Мысал: Балаларға бейнелеу құралдарын беріп, олардан қиялдарын пайдаланып сурет салуды сұрау (мысалы, «Менің армандарым»). Қорытынды: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін оған жаңа идеялар мен шығармашылық	Жүзеге асыру әдісі: Топтық жұмыстарда баланың қатысуын бақылау, жеке тапсырмаларды орындауға көмек көрсету. Әлеуметтік ойындар арқылы баланың дұрыс мінез-құлық көрсетуіне ықпал ету. Баланы топтық ойындарға қатыстыру арқылы өзін-өзі тануға және өзара әрекет ету дағдыларын дамыту. Мысал: Баланы басқа балалармен бірге «Құрылысшы» ойынына қатыстырып, оларға бірлесіп жұмыс жасау тапсырмасын беру. Қорытынды: Баланың әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін әртүрлі ситуацияларда	
--	---	--	--	---	--

			жұмыстар орындауға мүмкіндік беру.	өзара әрекет ету мүмкіндіктерін дамыту.	
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі 15 минут» «Өнегелі қадамдар» ойыны: Балаларды шеңберге жинап, әрбір баланың қолында қызыл, жасыл немесе көк карточка болатындай етіп, оларды үш топқа бөліңіз. Ойыншының алдында бір ситуация болады (мысалы, «Сен біреуге көмек көрсетіп жатырсың», «Сен досыңа қолдау көрсетпей, оны ренжітіп жатырсың», «Сен басқа балалармен бөлісіп отырсың»). Балалар ситуацияны тыңдап, өздерінің жауаптарын карточкалармен көрсетеді. Мысалы: Егер ситуация жақсы мінез-құлықты білдірсе, балалар жасыл карточка көрсетеді. Егер ситуация жаман мінез-құлықты көрсетсе, қызыл карточка көрсетіледі. Егер ситуация не жақсы, не жаман екені анық емес болса, көк карточка көрсетіледі. Әр ситуациядан кейін балаларға түсіндірулер жасалып, дұрыс мінез-құлықты ұстану маңыздылығын айтып өтіңіз.(Біртұтас тәрбие.)				